

Datum: 2024-01-29

Tid: 13:00-18:00

Plats: Tingshuset

Ordförande

Sverre Fredriksson (M)

Ledamöter

Robert Brandt (SD), vice ordförande

Emma Isfeldt (S)

Otto Andreasson (S)

Madeleine Söderlund (FR)

Ersättare

Stefan Waldeholt (M)

Daniel Persson (SD)

Anders Grune (MP)

Ralf Lindberg (V)

Rune Kennborn (KD)

Övriga

Annelie Fischer, Tf. Förvaltningschef Teknik- och serviceförvaltningen

Diana Wallin, Nämndsekreterare

Daniel Grönbek, Tf. Fastighetschef

My Nilsson, Tf. VA-/Gatuchef

Markus Lilleberg, Park- och avfallschef

Marie Hokkanen, Lokalvårdschef

Therese Lindh, Måltidschef

Hannes Wallberg, Ekonom

Sofia Refsnes, Konsult

Karin Heimdal, Konsult



1. Upprop
2. Anmälan om jäv
3. Val av protokollsjusterare
Ärendet i korthet
Föreslagen tid för justering: torsdag 1 februari kl.13:00.
Föreslås att justera: Robert Brandt.
4. Presentation av teknik- och serviceförvaltningen
TSN2024/8
Annelie Fischer, Daniel Grönbek, My Nilsson, Marie Hokkanen, Markus Lilleberg, Therese Lindh
5. Tillstånd för Bollebygds avloppsreningsverk
TSN2024/6
My Nilsson, Sofia Refsnes, Karin Heimdal
6. Vattentjänstplan
TSN2024/7
My Nilsson, Sofia Refsnes, Karin Heimdal
7. Fastighetschef informerar
TSN2024/18
Daniel Grönbek
8. Verksamhetsplan och budget 2024, teknik- och servicenämnden
TSN2024/3
Annelie Fischer, Hannes Wallberg
9. Sammanträdesplan teknik- och servicenämnden 2024
TSN2024/2
Diana Wallin
10. Fördelning av arbetsmiljöuppifter
TSN2024/9
Annelie Fischer
11. Teknik- och servicenämndens delegationsordning 2024
TSN2024/1
Diana Wallin
12. Krisplan
TSN2024/5
Annelie Fischer



13. Val av ledamot och ersättare till kommunala pensionärsrådet Annelie Fischer
TSN2024/13
14. Redovisning av delegationsbeslut
Delegeringsbeslut
– TSN2441 TSN2024/16-2 Beslutsattestanter 2024 Teknik och servicenämnden
15. Meddelande och beslut för kännedom
Anmälningar
– TSN247 TSN2024/6-1 Beslut 40460-2023 förlängt tillstånd
– TSN2412 TSN2024/22-1 §144 Kf Taxa för hyra av kommunens lokaler och anläggningar - svar på återremiss(KS2023144-12)
– TSN2413 TSN2024/24-1 §145 Kf Lokala föreskrifter för torghandel i Bollebygds kommun(KS2023143-15)
16. Ledamöter informerar
17. Förvaltningen informerar



4. Presentation av teknik- och serviceförvaltningen TSN2024/8



Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer | Biträdande förvaltningschef
0734-64 72 00 | annelie.fischer@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

Presentation av teknik- och serviceförvaltningen

Förslag till beslut

Teknik- och servicenämnden noterar informationen

Ärendet

Teknik- och servicenämnden är en ny nämnd i Bollebygds kommun sedan 1 januari, 2024. Förvaltningens enhetschefer presenterar sina enheter.

Beslutsunderlag

- Presentation av teknik- och serviceförvaltningen, tjänsteskrivelse 2024-01-11

Skickas till

--

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer
Förvaltningschef

Annelie Fischer
Biträdande förvaltningschef



5. Tillstånd för Bollebygds avloppsreningsverk TSN2024/6



Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer | Biträdande förvaltningschef
0734-64 72 00 | annelie.fischer@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

Samråd, miljötillstånd för Bollebygds avloppsreningsverk

Förslag till beslut

Tekniska servicenämnden beslutar att lämna förslag på tillståndsansökan på samråd under minst sex veckor.

Ärendet

Bollebygds reningsverk har idag ett tidsbegränsat miljötillstånd (tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet) som går ut 2025-12-31. För att uppfylla framtidens krav på rening och med hänsyn till den befolkningsökning som förväntas kommer reningsverket behöva omfattande ombyggnation, alternativt att ett nytt reningsverk byggs. En ombyggnation (alternativt nybyggnation) kommer ta minst sju år att genomföra vilket gör att kommunen fram till dess behöver ha ännu ett tillfälligt tillstånd för att få bedriva verksamheten under planering och utförande av den nya lösningen.

För att kunna lämna in en ansökan om nytt miljötillstånd behöver information samlas från berörda parter genom ett samråd. Samrådet planeras att hållas under februari 2024 för att tidplanen ska hålla.

Bollebygds avloppsreningsverk ligger väster om Bollebygds samhälle, söder om riksväg 40, i Bollebygds kommun, Västra Götalands län. Reningsverket byggdes 1972 och byggdes om 2000. Vid reningsverket behandlas avloppsvatten med mekanisk, kemisk och biologisk rening. Reningsverket med tillhörande ledningsnät har ett tidsbegränsat tillstånd från 2019 som gäller till och med 31 december 2025. Tillståndet omfattar maximal belastning motsvarande högst 6 000 personekvivalenter (pe). Recipient för det renade avloppsvattnet är Nolån. Samrådsunderlag är för avgränsningssamråd inför kommande tillståndsansökan enligt miljöbalken för ett nytt tidsbegränsat tillstånd.

Ekonomiska förutsättningar

Samrådet rymms inom nämndens ordinarie budget

Beslutsunderlag

- Samråd, miljötillstånd för Bollebygds avloppsreningsverk, tjänsteskrivelse
- Underlag för avgränsningssamråd, rapport
- Bilaga 1 Föreslagna samrådsparter

Skickas till

Enligt bilaga 1

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef

My Nilsson

VA/gata-chef

Underlag för avgränsningssamråd

Tillståndsprövning enligt 9 kapitel miljöbalken
för Bollebygds avloppsreningsverk, Bollebygds kommun,
Västra Götalands län

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Administrativa uppgifter	4
1.2	Samrådsprocess	4
2	Bakgrund och syfte	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Vad som kommer att ingå i ansökan och avgränsningar	5
3	Lokalisering och omgivningsbeskrivning	5
3.1	Lokalisering	5
3.2	Planförhållanden	7
3.3	Skyddade områden och objekt	8
3.4	Bostäder och verksamheter	11
4	Recipient och vattenförekomster	12
4.1	Ytvatten	12
4.2	Grundvatten	13
5	Verksamhetsbeskrivning	14
5.1	Gällande beslut	14
5.2	Befintlig verksamhet	15
5.3	Planerad verksamhet – tidsbegränsad	17
6	Alternativ	19
6.1	Nollalternativ	19
6.2	Alternativ lokalisering	19
6.3	Alternativ utformning	20
7	Förutsedd miljöpåverkan	20
7.1	Recipientpåverkan	20
7.2	Luft och lukt	22
7.3	Buller	22
7.4	Trafik och transporter	22
7.5	Natur, kultur, friluftsliv och kommunikationer	23
7.6	Hushållning	24
7.7	Miljökonsekvenser under ombyggnation	24
7.8	Känslighet för klimatförändringar	25
8	Risk och säkerhet	26
9	Miljömål	26
10	Miljökonsekvensbeskrivning	27
11	Referenser	28

Bilagor**Bilaga 1** Föreslagna samrådsparter**Bilaga 2** Recipientutredning, Bollebygd ARV

1 Inledning

Bollebygds avloppsreningsverk (nedan reningsverket) ligger väster om Bollebygds samhälle, söder om riksväg 40, i Bollebygds kommun, Västra Götalands län.

Reningsverket byggdes 1972 och byggdes om 2000. Vid reningsverket behandlas avloppsvatten med mekanisk, kemisk och biologisk rening. Reningsverket med tillhörande ledningsnät har ett tidsbegränsat tillstånd från 2019 som gäller till och med 31 december 2025. Tillståndet omfattar maximal belastning motsvarande högst 6 000 personekvivalenter (pe). Recipient för det renade avloppsvattnet är Nolån.

Detta dokument är ett samrådsunderlag för avgränsningssamråd inför kommande tillståndsansökan enligt miljöbalken för ett nytt tidsbegränsat tillstånd.

1.1 Administrativa uppgifter

Sökande:	Bollebygds kommun, Samhällsbyggnadsnämnden
Organisationsnummer:	2122000-2973
Anläggning:	Bollebygds avloppsreningsverk
Fastighetsbeteckning:	Bollebygd Forsa 1:18
Verksamhetskod:	90.10 B
	Avloppsreningsanläggning med en anslutning av fler än 2 000 personekvivalenter (pe) eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 pe.
Kontaktperson:	My Nilsson, tf enhetschef VA/Gata
Adress kommunhus:	Ballebovägen 2, 517 83 Bollebygd
Adress reningsverk:	Rävlandavägen 26, 517 91 Bollebygd
Telefon:	033-23 13 00 (växel)
e-post:	teknikochservicenamnden@bollebygd.se
Tillsynsmyndighet:	Länsstyrelsen Västra Götalands län

1.2 Samrådsprocess

Bollebygds kommun avser att samråda enligt bilaga 1 med berörda myndigheter och organisationer, närboende, närliggande verksamheter samt allmänheten som kan antas bli särskilt berörda av den planerade verksamheten. Verksamheten utgör betydande miljöpåverkan enligt miljöbedömningsförordningen (2017:966) och samrådet är därför ett avgränsningssamråd.

2 Bakgrund och syfte

2.1 Bakgrund

Bollebygds kommun är delägare i Gryaab. Tillsynsmyndigheten har i ett beslut meddelat den 8 april 2021 godkänt en anmälan från Gryaab om påkoppling av Bollebygds avloppsvatten till Ryaverket för rening. Denna lösning förutsätter dels att samordning sker med överföring av Härryda kommuns avloppsvatten, dels att Gryaab anlägger en ny överföringsledning under Mölndalsån.

Bedömningen har varit att överföringsledningen skulle vara klar till 2025 och att reningsverket i Bollebygd i samband därmed kunde avvecklas.

En förutsättning för att kunna avleda avloppsvattnet till Gryaab är att ledningskapaciteten under Mölndalsån utökas. Detta projekt drivs av Gryaab och det har av olika skäl tagit längre tid än vad som kunde förutses. Gryaab lämnade under sommaren 2023 in ansökan till mark- och miljödomstolen för en ny överföringsledning under Mölndalsån, och den nya ledningen bedöms stå klar att tas i bruk först under 2027.

Det står klart att Bollebygds reningsverk inte kommer att kunna vara avvecklat till den 31 december 2025 då gällande tillstånd upphör att gälla. Ett nytt tidsbegränsat tillstånd behöver därför sökas för att ge Bollebygds kommun erforderlig tid för att kunna utreda och skapa en långsiktig lösning på avloppshantering för Bollebygd.

På grund av rådande situation med bristande ledningskapacitet under Mölndalsån har Bollebygds kommun öppnat för möjligheten att utreda en ombyggnation av Bollebygds reningsverk. Bollebygds kommun har även under hand fortsatt utreda sin del av överföringsledningen, och genomförda kostnadsberäkningar påvisar en betydligt dyrare investering än vad som först förutsågs. Kommunen har därför också beslutat att utreda möjligheterna att rena avloppsvattnet i egen regi som en permanent lösning. För det fall utredningsarbetet, inklusive en lokaliseringsutredning, leder fram till att ett avloppsreningsverk, nytt eller ombyggt, ska ersätta befintligt reningsverk i Bollebygd kommer en ny tillståndsansökan att lämnas in. För att skapa den tid som behövs för att besluta och genomföra en sådan permanent avloppshantering söks emellertid först ett nytt tidsbegränsat tillstånd för befintligt reningsverk.

2.2 Vad som kommer att ingå i ansökan och avgränsningar

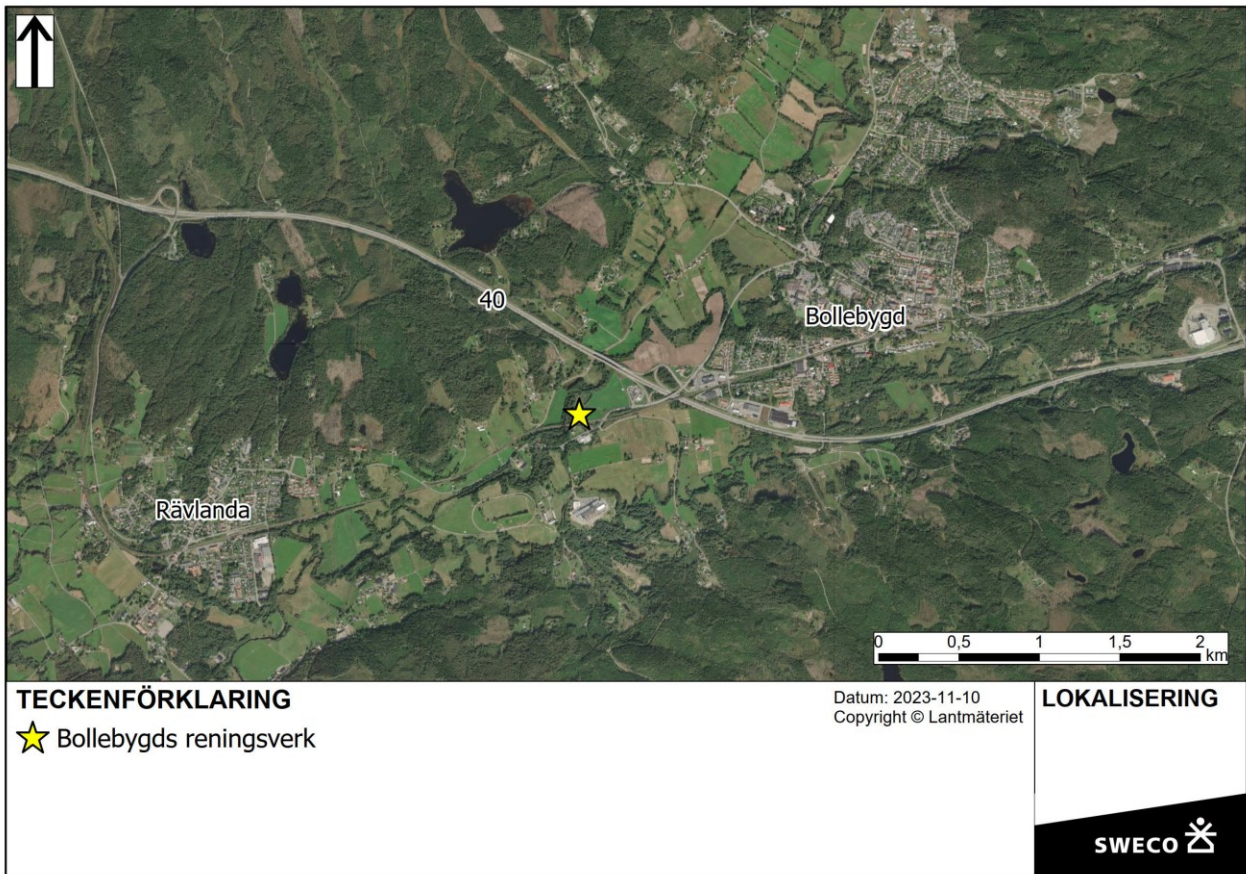
Ansökan kommer att avse ett nytt tidsbegränsat tillstånd enligt 9 kap Miljöbalken för fortsatt verksamhet och drift vid Bollebygds avloppsreningsverk med tillhörande ledningsnät med samma belastning som gäller för nuvarande tillstånd. Det tidsbegränsade tillståndet kommer föreslås gälla omkring 10 år efter att ett nytt tillståndsbeslut har vunnit laga kraft.

Ansökan kommer även att avse en förändring i reningsverkets processer för att kunna sänka utgående halter av ammonium. I nuläget utreds flera olika alternativ, vilka kommer presenteras i den miljökonsekvensbeskrivning som ska tas fram.

3 Lokalisering och omgivningsbeskrivning

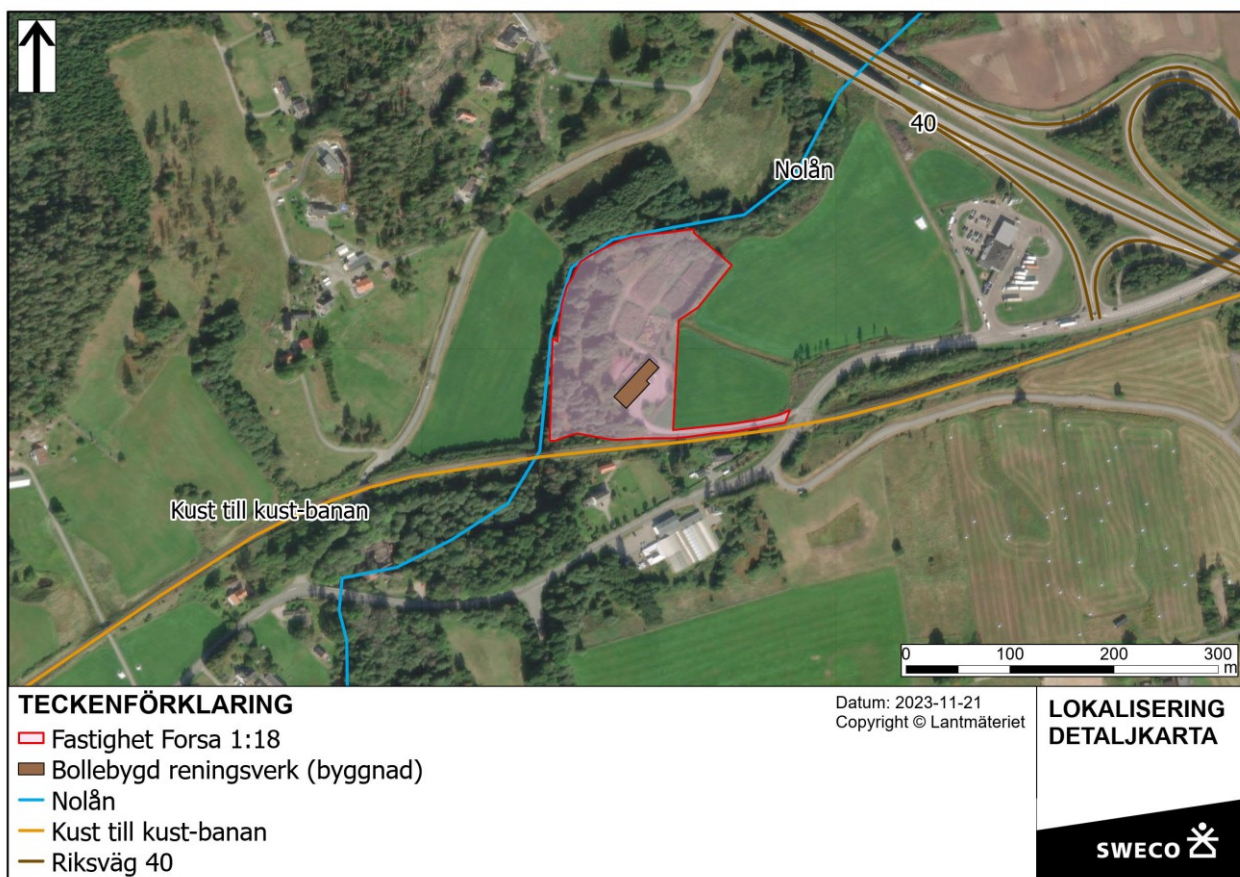
3.1 Lokalisering

Reningsverket är beläget väster om Bollebygds samhälle, söder om riksväg 40, se Figur 1.



Figur 1. Verksamhetens lokalisering i förhållande till Bollebygd, Rävlanda och riksväg 40.

Aktuell fastighet är Bollebygd Forsa 1:18, se Figur 2. Järnvägen *Kust till kust-banan* passerar strax söder om reningsverket. Recipienten Nolån passerar norr och väster om verksamheten och rinner söderut. Direkt öster om verksamheten finns jordbruksmark, se Figur 2.



Figur 2. Verksamhetens lokalisering och närmaste omgivning. Aktuell fastighet för verksamheten är Forsa 1:18.

3.2 Planförhållanden

3.2.1 Översiktsplan

Reningsverket finns markerat i översiktsplanens digitala kartmaterial avseende teknisk infrastruktur.

I översiktsplanens digitala kartmaterial avseende infrastruktur framgår att Trafikverket har pekat ut ett reservat för järnvägen Götalandsbanan genom Bollebygds kommun som riksintresse. Reservatet utgörs av en korridor som går söder om riksväg 40 och som omfattar den plats där reningsverket ligger. I översiktsplanen anges att ny bebyggelse, som kan komma att utgöra ett hinder för banans anläggande och utnyttjande eller som kan komma att påverkas av järnvägstrafiken på sådant sätt att skyddsåtgärder kan behövas, inte får uppföras inom reservatsområdet. Befintlig bebyggelse får däremot utvecklas normalt (Bollebygds kommun, 2021). Bollebygds kommun och Trafikverket har diskussioner om möjligheten att fortsätta att driva reningsverket och tidsaspekter på den frågan.

I översiktsplanen nämns även att Nolåns dalgång är viktig i form av ett grönt samband, som har betydelse både för sin naturmiljö och för rekreation och friluftsliv.

3.2.2 Detaljplan

Aktuell fastighet, Forsa 1:18, är inte detaljplanelagd.

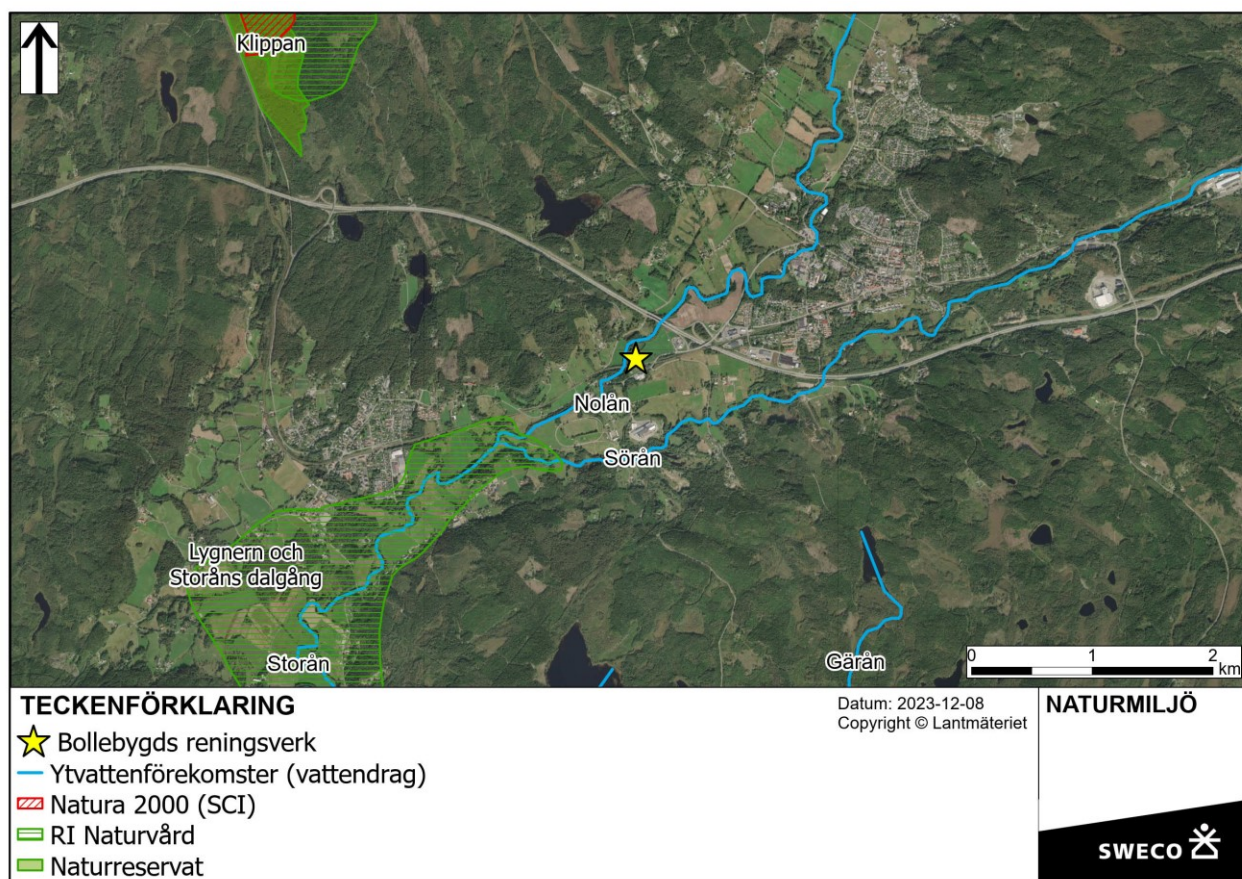
3.3 Skyddade områden och objekt

3.3.1 Naturvärden

Riksintresse för naturvård, naturreservat och Natura 2000

Lygnern och Storåns dalgång utgör riksintresse för naturvård (NRO 14166). Riksintresset omfattar även delar av Nolån, som närmast drygt 1 km nedströms reningsverket. Riksintressets värden utgörs bland annat av att Lygnern har en artrik fiskfauna, där Lygnern, Storån och dess biflöden utgör lek- och uppväxtområde för öring. Storåns meandrande dalgång har betydande skönhetsvärden och ädellövskogarna vid Lygnern är botaniskt rika. Förutsättningar för bevarande av riksintressets värden är bland annat att nya landskapsförändrande verksamheter, så som större infrastrukturprojekt och täkter, inte kommer till stånd och att lövskogarna bevaras. Vattensystemet tål inte ytterligare näringstillskott (Naturvårdsverket, u.å).

Naturreservatet *Klippan* (NRV-id 2000802) ligger drygt 3 km nordväst om reningsverket. Delar av området utgör även Natura 2000-området *Klippan* (SE0520145) och skyddas enligt Art- och habitatdirektivet (SCI). Delar av området utgör även riksintresse för naturvård *Klippan* (NRO 14158). Området hyser gammal granskog, våtmarker samt en gårdslämning med kringliggande odlingsmark. Det finns en artrik flora och fauna och delar av området nyttjas även för rekreation och friluftsliv (Skyddad natur, 2023).



Figur 3. Naturmiljövärden i verksamhetens omgivning.

Strandskydd, nyckelbiotop, sumpskog och värdefullt odlingslandskap

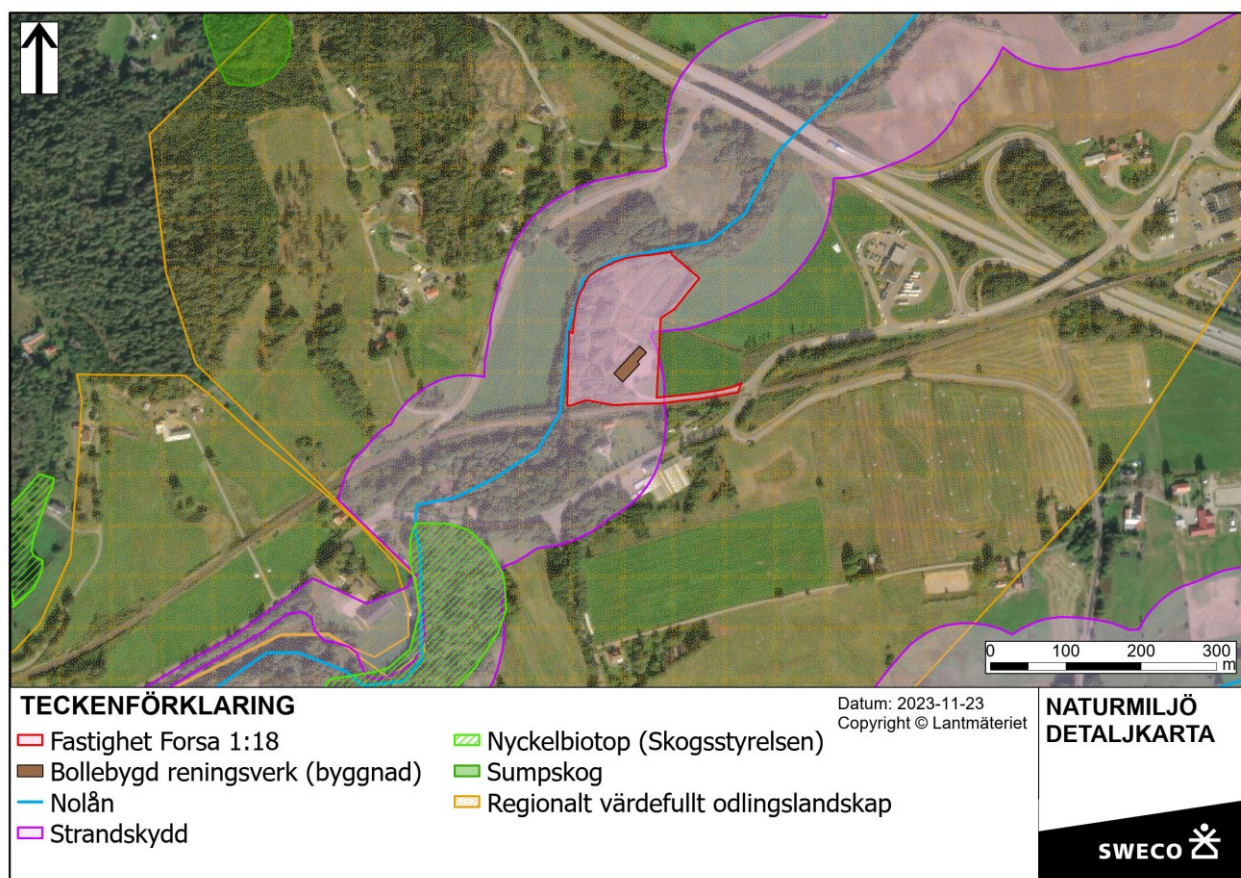
Nolån och 100 meter från strandkanten i båda riktningarna omfattas av strandskydd, vilket innebär att strandskyddet omfattar i princip hela verksamhetsytan för reningsverket. Reningsverket anlades 1972, dvs. före strandskyddsbestämmelsernas tillkomst. Syftet med strandskydd är att långsiktigt trygga medborgarnas tillgång till strandområden genom allemansrätten samt att bevara goda

livsvillkor för växt- och djurliv. Inom strandskyddsområden är det som regel förbjudet att vidta vissa åtgärder, men dispens kan fås om åtgärden inte motverkar strandskyddets syften. För det fall planerad verksamhet bedöms aktualisera en dispensprövning, söks dispens i separat ordning.

Knappt 300 meter sydväst om verksamheten, längs med Nolån, finns en ej namngiven nyckelbiotop (N 1476-1996) som utgörs av en sekundär lövnaturskog, se Figur 4. Det finns även en nyckelbiotop kallad *Rammaberget* (N 100-1992) ungefär 750 meter väster om verksamheten, som utgörs av ädellövnaturskog, rasbrant och hagmark.

Ungefär 550 meter nordväst om reningsverket finns en sumpskog, kallad *Östra Källeberg*, som utgörs av blandskog av löv- och barrträd, se Figur 4.

Reningsverket ligger inom regionalt värdefullt odlingslandskap, *Nolåns dalgång*, med naturmiljö- och kulturmiljövärden samt tilltalande landskapsbild som är beroende av fortsatt odling, se Figur 4.



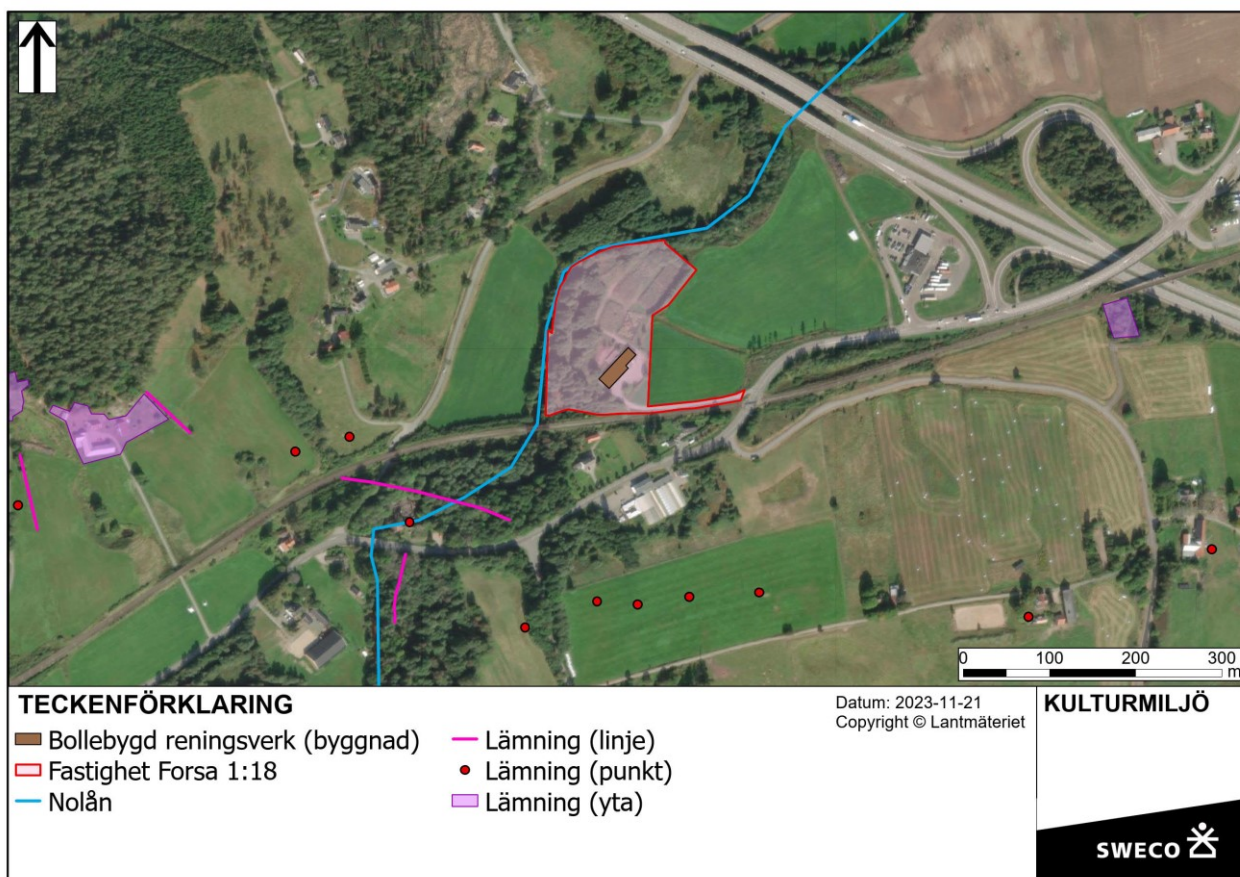
Figur 4. Naturmiljön i verksamhetens närmaste omgivning. Strandskydd, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, sumpskog och regionalt värdefullt odlingslandskap redovisas.

3.3.2 Kulturvärden

Det finns inget riksintresse för kulturmiljövård i verksamhetens närhet, det närmaste är området *Storåns dalgång* (KO 12), drygt 3 km sydväst om verksamheten.

I Figur 4 ovan framgår att reningsverket ligger inom ett område som utgör regionalt värdefullt odlingslandskap.

Det finns inga kända fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar inom reningsverkets verksamhetsyta, se Figur 5.



Figur 5. Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i verksamhetens närhet.

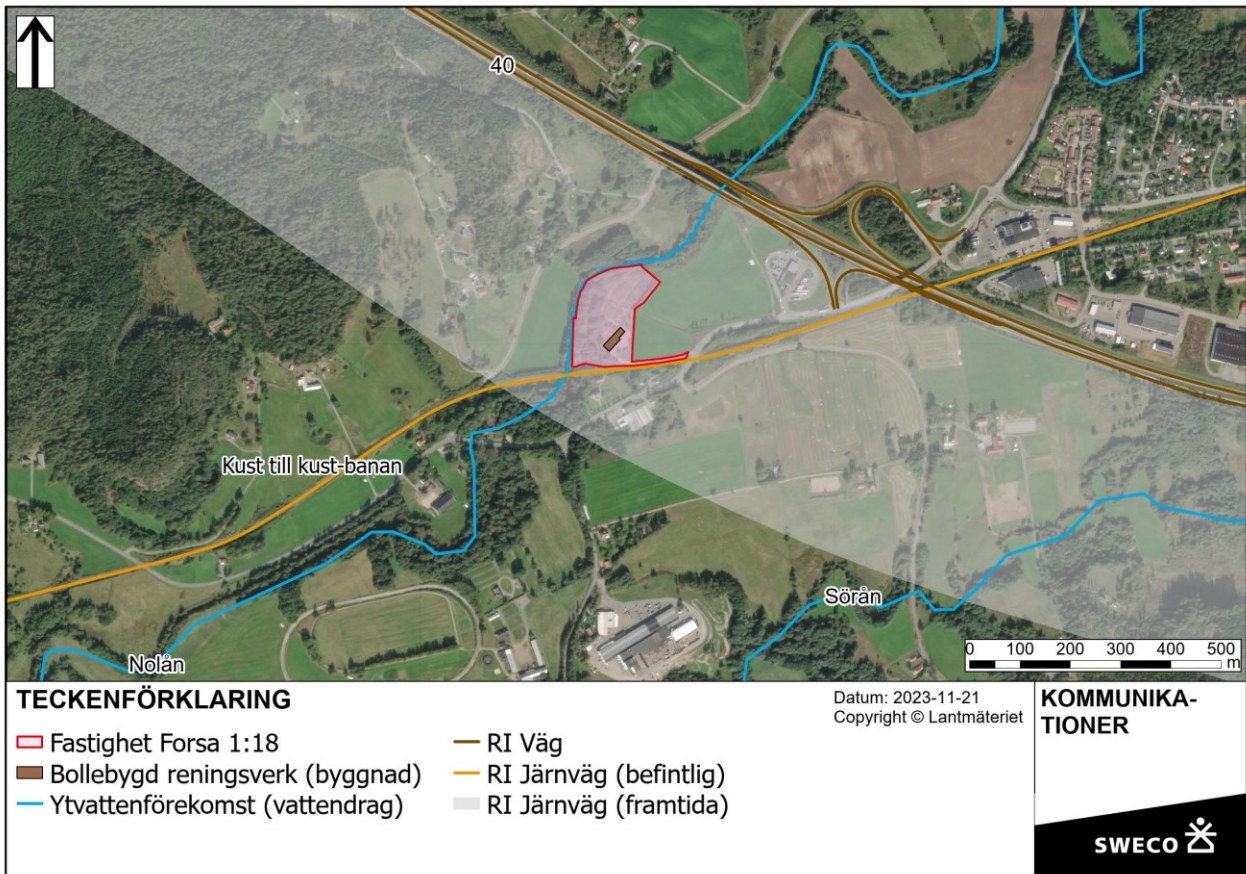
3.3.3 Friluftsliv

Det finns inga riksintressen för friluftsliv eller rörligt friluftsliv i verksamhetens närhet. Det närmaste riksintresset för friluftsliv är *Klippan* (FO 22), drygt 3 km norr om verksamheten. Längs med Storån, ungefär 7 km nedströms reningsverket återfinns även riksintresset för friluftsliv *Lygnern och Storåns dalgång* (FO27).

3.3.4 Kommunikationer

Riksväg 40 utgör riksintresse för väg och Kust till kust-banan utgör riksintresse för järnväg.

Reningsverket ligger inom ett område som har utpekats som riksintresse för framtida järnväg, se Figur 6, vilket även nämndes i informationen om översiktsplan i avsnitt 3.2.



Figur 6. Verksamhetens lokalisering i förhållande till riksintressen för kommunikationer (väg och järnväg).

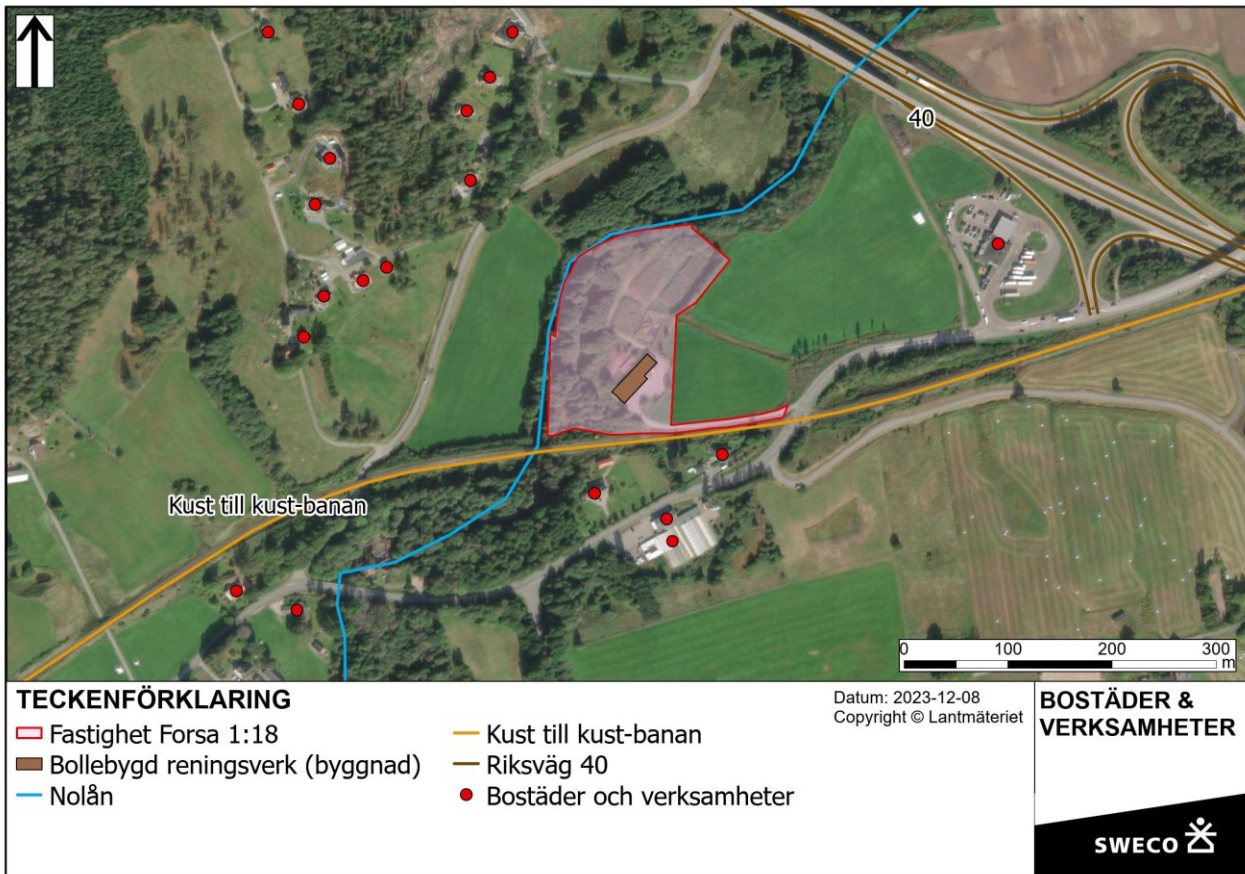
3.4 Bostäder och verksamheter

De närmaste bostäderna finns söder om järnvägen, på mellan 90 och 110 meters avstånd från reningsverket.

En plantskola/blomsterhandel, *Alfredssons Blommor*, ligger på adressen Rävlandavägen 33 (fastighet Forsa 1:21) ungefär 120 meter söder om reningsverket, se Figur 7.

Det finns även bostäder väst/nordväst om Nolån, de närmaste på 180 till 240 meter från reningsverket.

En bensinstation, *Circle K*, ligger på adressen Rävlandavägen 22 (fastighet Kappered 1:4), ungefär 250 meter öster om reningsverket, se Figur 7.



Figur 7. Bostäder och verksamheter i reningsverkets närhet. Markeringarna är ungefärliga.

4 Recipient och vattenförekomster

4.1 Ytvatten

Recipient för reningsverket är Nolån (*Nolån - från mynningen i Storån till Bua / Gisselåns inflöde*, WA14571200 / SE639988-130661).

Enligt beslutade miljö kvalitetsnormer 2023-05-02 (förvaltningscykel 3) ska Nolån uppnå:

- God ekologisk status år 2033.
- God kemisk ytvattenstatus, med undantag i form av mindre stränga krav för bromerad difenyleter samt kvicksilver och kvicksilverföreningar.

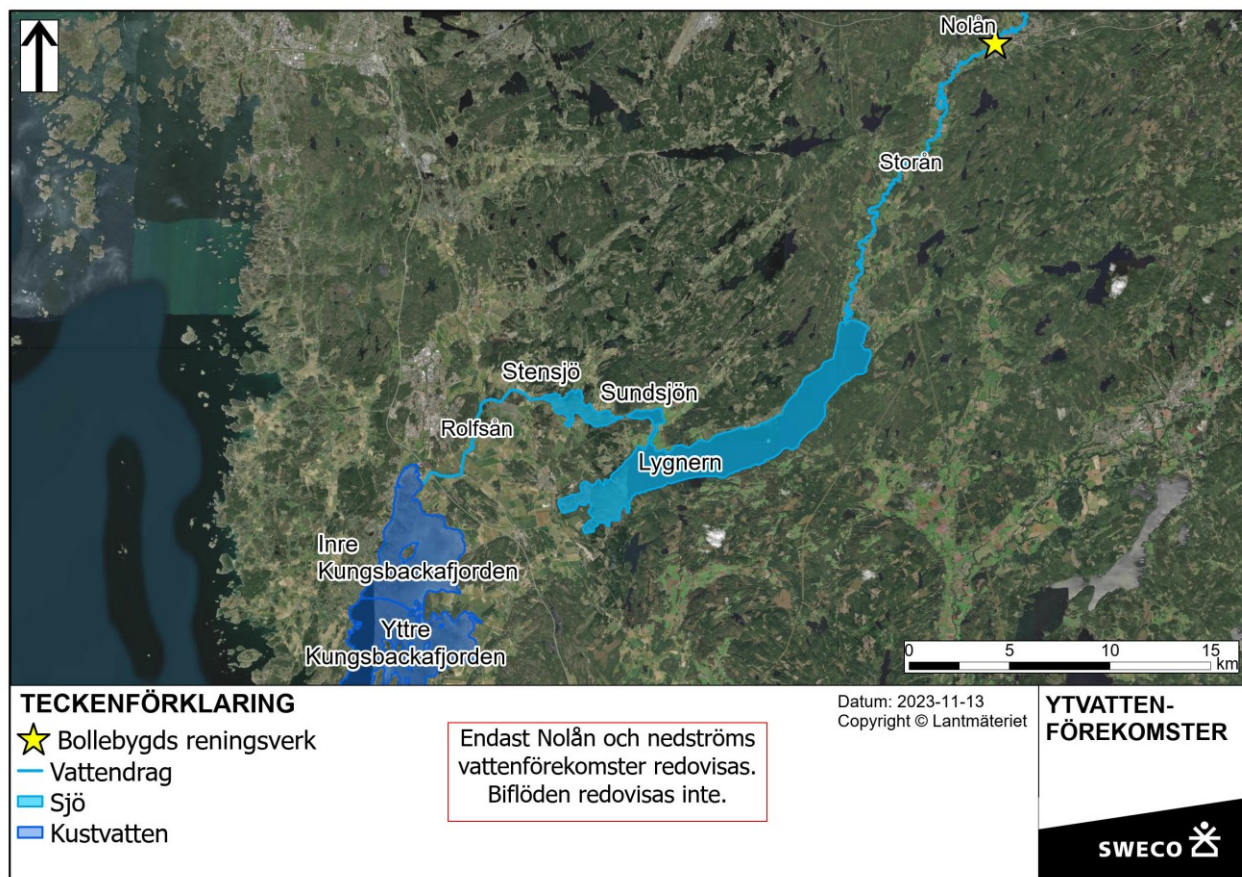
Nolån har idag otillfredsställande ekologisk status och ej god kemisk status (VISS, 2023).

I VISS anges att Bollebygds reningsverk är en punktkälla med betydande påverkan på Nolåns status, utifrån reningsverkets ammoniumutsläpp.

Nolån rinner ihop med Storån (*Storån - Gunnarstorp / Gäråns inflöde till Rävlanda / Söråns inflöde*, WA30127868 / SE639185-130062 samt *Storån - mynningen i Lygnern till Gunnarstorp / Gäråns inflöde*, WA38898132 / SE638496-129753) som rinner ungefär 15 km innan den mynnar i sjön Lygnern (WA77847215 / SE637886-128777).

Lygnern avleds via Sundsjön och Stensjö till Rolfsån som till slut mynnar i kustvattenförekomsten Inre Kungsbackafjorden. Inre Kungsbackafjorden har ett stort utbyte med Yttre Kungsbackafjorden, se Figur 8.

I Nolån förekommer flodpärlmussla ungefär 3,3 km uppströms reningsverket (*föryngring, ej kärnområde, bekräftat*) (Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023). I Storån, ungefär 4,2 km nedströms reningsverket finns också förekomster av flodpärlmussla (*ej föryngring, ej kärnområde, bekräftat* samt *ej föryngring, ej kärnområde, ej bekräftat*). Flodpärlmusslan är sedan 1994 fridlyst i hela Sverige och klassas som Starkt hotad (EN) i den nationella rödlistan 2020. Den är även listad i EU:s Art- och habitatdirektiv, och är upptagen på IUCN:s globala rödlista där den klassas som Hotad (EN) (Havs- och Vattenmyndigheten, 2020).



Figur 8. Ytvattenförekomster från Nolån och vidare nedströms, till kusten.

I recipientutredningen (Bilaga 2) finns mer utförlig information om vattenförekomsternas status och liknande.

4.2 Grundvatten

4.2.1 Grundvattenförekomster

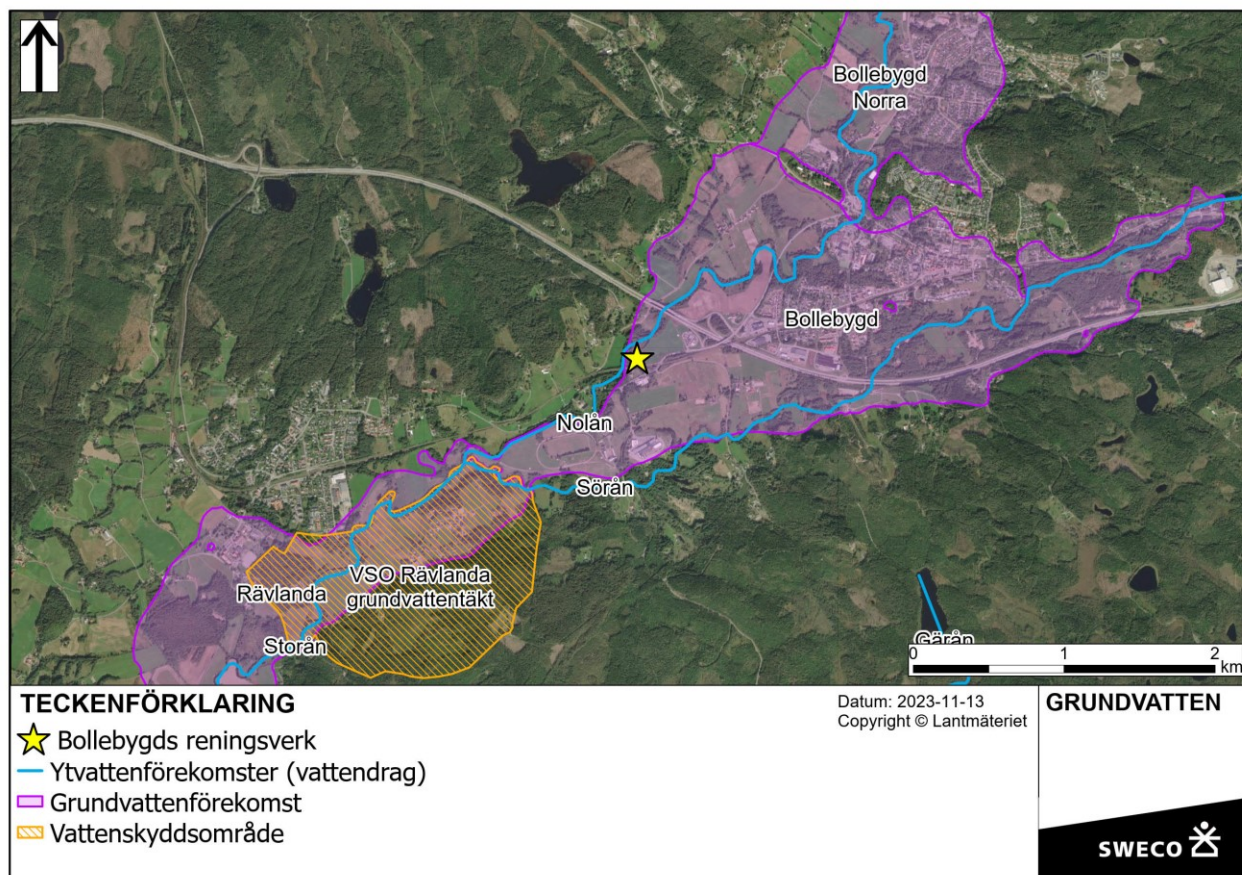
Det finns en grundvattenförekomst på aktuell plats, *Bollebygd* (WA61038232 / SE639796-130619), se Figur 9. Den är en sand- och grusvattenförekomst med god kemisk status och god kvantitativ status.

Vid Nolån, nedströms reningsverket, finns grundvattenförekomsten *Rävlanda* (WA34145921 / SE639583-130253). Även denna är en sand- och grusvattenförekomst med god kemisk status och god kvantitativ status.

Vid Nolån, uppströms reningsverket, finns grundvattenförekomsten *Bollebygd Norra* (WA21229235 / SE640179-130740). Även denna är en sand- och grusvattenförekomst med god kemisk status och god kvantitativ status.

4.2.2 Vattenskyddsområden

Delar av grundvattenförekomsten Rävlanda omfattas av vattenskyddsområde för *Rävlanda grundvattentäkt* (NRV-id 2041609), se Figur 9. Vattenskyddsområdet utgörs av tre zoner; en primär, en sekundär och en tertiär zon, med bestämmelser för vilken typ av verksamhet eller åtgärder som får genomföras inom respektive zon (Härryda kommun, 2007).



Figur 9. Grundvattenförekomster och vattenskyddsområden (VSO) i reningssverkets närhet.

5 Verksamhetsbeskrivning

5.1 Gällande beslut

Verksamhetens gällande tillstånd, som beslutats av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län 2019-01-30 (diarienummer 551-37310-2017), omfattar:

- Maximal genomsnittlig veckobelastning från tätbebyggelsen: 6 000 pe.
- både avloppsreningsanläggning på fastigheten Forsa 1:18 och dess tillhörande ledningsnät i Bollebygds kommun med utsläppspunkt i Nolån.
- en maximal belastning om 420 kg BOD₇ per dygn motsvarande högst 6 000 personekvivalenter (pe), beräknade på 70 g BOD₇ per person och dygn. För att tillståndet ska vara uppfyllt ska 10 av 12 mätningar per kalenderår understiga ovan angiven belastning med avseende på BOD₇.

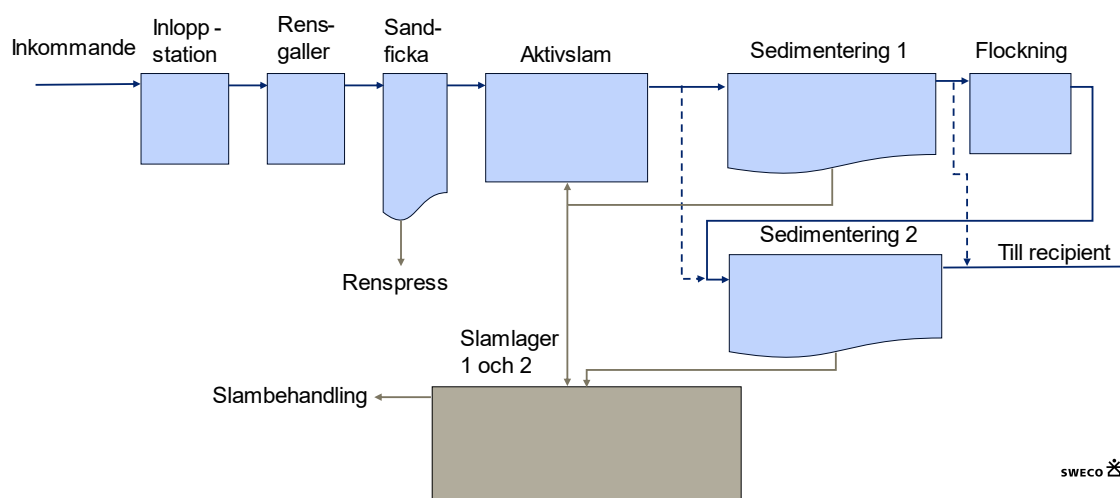
Tillståndet är tidsbegränsat och gäller till och med den 31 december 2025.

Bollebygds kommun ansökte om tidsbegränsat tillstånd för 8 000 pe till 2025 för att kunna hantera den snabba befolkningstillväxt som kommunen förutsåg och för att skapa tid för att välja och genomföra en långsiktig lösning för avloppsreningen i Bollebygd. I prövningen diskuterades

särskilt recipientfrågor med avseende på ammoniak och möjligheten att uppnå god status i Nolån. Eftersom reningsverkets utsläpp har en påverkan på Nolån, framför allt vad gäller ammoniakkväve, kunde Miljöprövningsdelegationen inte medge ett tillstånd större än 6 000 pe utan installation av kväverening. Det ansågs samtidigt inte relevant att ställa krav på rening av ammoniak eftersom reningsverket skulle drivas så kort tid att ett sådant krav skulle ta tid att genomföra och inte hinna få någon effekt i recipienten under den kvarvarande tillståndstiden.

5.2 Befintlig verksamhet

Reningsverket byggdes om år 2000 och innefattar mekanisk, biologisk och kemisk rening. Den mekaniska reningen består av ett rengaller och sandfång, där större rens/partiklar och sand avskiljs. Renset leds till en renspress och sedan vidare till en soptunna.



Figur 10. Schematisk bild över reningsprocessen. OBS ej skalenlig.

Det biologiska reningssteget är en aktivslamanläggning med tre luftade volymer, den totala volymen är ca 300 m³. Det organiska materialet omvandlas till biomassa (aktivslam) och koldioxid. En mindre del kväve och fosfor binds in i det nybildade slammet och avskiljs då från avloppsvattnet. Aktivslam separeras från renat avloppsvatten i en mellansedimentering, varefter vattnet leds till det kemiska reningssteget. För att bibehålla bakterierna (och därmed funktionen) i anläggningen återförs sedimenterat slam till aktivslamprocessen (returslam), och en viss del pumpas till två slamlager (överskottsslam).

I det kemiska reningssteget tillsätts en fällningskemikalie, polyaluminiumklorid, för flockning av fosfor. Polyaluminiumklorid tillsätts i ledningen innan en flockningsbassäng på ca 55 m³. Den kemiskt bundna fosfor separeras från vattenfasen i en slutsedimentering. Vid höga flöden (> 90 m³/h) används båda sedimenteringsbassängerna parallellt istället för i serie, för sedimentering efter aktivslamprocessen. Fällningskemikalien doseras då i den sista aktivslambassängen, vilket gör att fosfor kan avskiljas tillsammans med aktivslam i de båda sedimenteringsbassängerna.

En översiktbild finns i Figur 11 och en situationsplan visas i Figur 12.

5.2.1 Bräddning

Bräddflödesmätare finns i inkommande brunn till verket. Bräddning är inte möjlig efter rensfil, avloppsvattnet recirkuleras istället till inkommande brunn om rensfilen överbelastas.

5.2.2 Slambehandling

Slam från mellan- och slutsedimentering lagras i två bassänger med en total volym på ca 150 m³. För slambehandling används en förtjockare, varefter det förtjockade slammet förvaras i en container och sedan transporteras till Sobacken ARV i Borås (rötning och förädling). Verket har också sex vassbäddar som kan utnyttjas under sommarmånaderna (växtsäsongen) då slam pumpas ut på bäddarna. Vassbäddarna nyttjas enbart över storhelger när slamlagren/containeren inte räcker till.

5.2.3 Kemikaliehantering

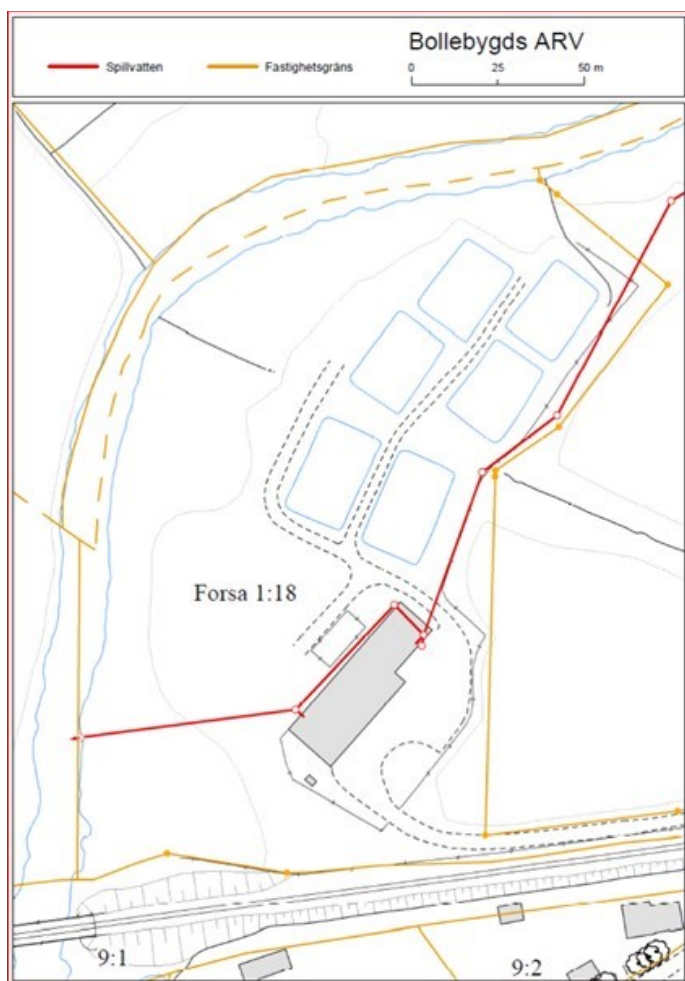
Polyaluminiumklorid lagras i en 25 m³ tank. Det är den kemikalie som förbrukas i störst volymer. En polymer används till förtjockaren, som levereras flytande på plastfat (125 kg).

5.2.4 Ledningsnät

Det finns åtta pumpstationer på ledningsnätet, alla har bräddmöjlighet. Innan reningsverket samlas inkommande avloppsvatten i inloppsbrunn, varefter det finns en inloppspumpstation.



Figur 11. Drönbild tagen 2023-05-24, från recipientutredningen (Bilaga 2). Reningsverkets byggnad och vassbäddarna för slamhantering syns i bilden, liksom riksväg 40 på bro i bakgrunden. Nolån går till vänster om reningsverket, men är dold bakom träd.



Figur 12. Situationsplan över befintlig verksamhet. I bilden syns fastighetsgränser, spillvattenledningar, reningsverksbyggnaden och befintliga vassbäddar.

5.3 Planerad verksamhet – tidsbegränsad

Två huvudsakliga alternativ har tagits fram för tillfällig reningslösning. I båda alternativen är målet rening av ammonium genom nitrifikation, en biologisk process där ammonium omvandlas till nitrat. Utgående halter av ammonium bestäms av den nitrifierande processens volym, slamhalt, nitrifikationshastighet (temperatur- och pH-beroende) och inkommande halter av kväve.

Båda förslagen är beroende av beslut/faktorer som påverkar utformningen, varför processlösningarna inte är fastställda. En viktig förutsättning för båda alternativen är att ordinarie drift av reningsverket kan pågå utan stora störningar.

5.3.1 Alternativ 1: ändringar inom befintlig anläggning

I detta avsnitt redovisas möjliga reningslösningar inom befintlig verksamhet (MBBR, IFAS och MABR). Gemensamt för dessa tekniker är att det behövs en lösning för att rena avloppsvattnet under ombyggnationen. Under ombyggnaden behöver aktivslamsteget sektioneras och en bassäng i taget behöver åtgärdas. Exakt hur en ombyggnad ska genomföras är inte fastställt i nuläget men det är en stor risk att BOD reningen påverkas under ombyggnadstiden. Bygglov eller dispens från strandskyddsbestämmelserna behöver inte sökas.

Returslamluftning

Ett av slamlagren och en outnyttjad befintlig volym kan användas som luftade volymer för returslammet. Dessa åtgärder tillsammans med en höjning av slamhalten i aktivslambassängerna ger teoretiskt sett förhållanden för nitrifikation under perioder med vattentemperaturer över ca 13

°C. Det är också vid högre temperaturer som ammoniumutsläpp blir mer kritiska då mer ammonium omvandlas till det toxiska ämnet ammoniak.

Detta alternativ innebär alltså ingen ny byggnad, utan endast nya ledningar och installation av nya luftare. Med detta förslag förloras nitrifieringen under vintern då vattentemperaturen är låg.

Då ett av slamlagren tas i anspråk behöver man förändra slamhanteringen. Troligen behövs en slamskruvpress. Utredning för placering och driftrutiner av en till slamskruvpress och lagring av efterföljande behandlat slam är i nuläget inte utrett.

En fördel är att lösningen kan påbörjas efter att en anmälan om processändring godkänts av tillsynsmyndighet. Efter godkännande uppskattas alternativet kunna vara i drift efter ca 1 år.

MBBR

I en MBBR (Moving Bed Biofilm Reactor) växer bakterierna i en biofilm på bärare, normalt gjorda av plast. Biofilmen gynnar slamåldern och därmed nitrifikationen. Bärare kan appliceras i befintliga volymer och beräknas kunna nitrifiera inkommande kväve sommartid.

Det finns dock flera nackdelar med MBBR. Ombyggnation med installation av bärarsilar krävs för att hålla bärarmaterialet i bassängerna, dessutom måste luftarsystemet bytas ut. Under ombyggnationen behöver bassängerna tömmas helt eller delvis, vilket har en stor inverkan på reningsresultatet under byggperioden. Lösningar med bärare har alltid risken att bärare läcker ut till recipienten. Tidspressen för ombyggnaden är till stor nackdel.

IFAS

IFAS-tekniken (integrated fixed-film activated sludge) är som en blandning av MBBR och aktivt slam. Fördelen är att biomassan har en högre slamålder i biofilmen, och en kortare i flockarna. En IFAS-process väntas kunna rena inkommande kväve i biofilmen på bärarmaterialet, och organiskt material (BOD) i suspensionen. Nitrifikationen kommer bli något högre vintertid än den blir för en ren MBBR lösning.

Åtgärder och nackdelar är desamma som för en ren MBBR, men en teknisk skillnad med IFAS är att returslam cirkuleras i processen vilket medför att större silburar krävs och en ökad risk att silburarna sätts igen av returslammet.

MABR

MABR (Membran Aerated Biofilm Reactor) har i likhet med MBBR växer biomassan som biofilm vilket ger en längre slamålder, och mer långtgående nitrifikation. Membran sätts ned i befintliga bassänger, på vilka biofilmen växer, och luft tillförs avloppsvattnet genom membranen. I teorin och labb-försök ska MABR kunna nitrifiera tillfredsställande. Det finns dock få referenser på reningsverk med tekniken vilket ger en stor osäkerhet. Särskilt uppstarten av processen är en stor risk.

Ombyggnationen innebär installation av membranen som kan bli komplicerad eftersom vissa bassänger täcks med valv och en bassäng täcks av en stor kemikalietank.

5.3.2 Alternativ 2: lösningar utanför befintlig anläggning

De lösningar som presenteras nedan placeras utanför den befintliga reningsverksbyggnaden och teknikerna är jämförbara med varandra. Båda processerna installeras efter dagens aktivslamsteg. Då lösningarna placeras utanför befintlig byggnad kan storleken helt dimensioneras utifrån önskad reningsgrad. Båda teknikerna ryms inom befintlig fastighet men vid nybyggnation behöver bland annat bygglov och strandskydd beaktas.

MBBR

En MBBR består av en reaktor/bassäng som fylls till ca 50% med bärrmaterial på vilken biofilm växer. Då vattnet är renat från BOD blir nitrifikationshastigheten hög. MBBR-bassängen beräknas till ca 100 – 200 m³ för att nitrifiera all ammonium. Det finns några referensanläggningar med tekniken i Sverige bland annat har Ryaverket (Gryaab) MBBRer som efternitrifikation.

Bedömningen är att åtgärden tar ca 1 år att projektera och bygga.

Biobädd

En biobädd består av ett packningsmaterial med en fast bädd där avloppsvattnet strilas över bädden. Bakterierna som omvandlar ammonium till nitrat växer på packningsmaterialet och tekniken har stor likhet med MBBR med skillnaden att i detta fall är bädden fast. En biobädd skulle kunna bli i storleksordningen 50–100 m² och 4–5 m hög. Även med denna teknik finns några referensanläggningar i Sverige tekniken finns även på Ryaverket (Gryaab).

Bedömningen är att åtgärden tar ca 8 månader att projektera och bygga.

Kemikaliedosering (pH-justering)

Vid nitrifikation konsumeras alkalinitet, vilket leder till att vattnet förlorar sin buffertförmåga och pH sjunker. Detta sker i båda alternativen. Lågt pH påverkar både fortsatt nitrifikation men framför allt kemisk rening. För att kompensera för lågt pH behöver lut eller kalk doseras särskilt om fullständig nitrifikation ska uppnås.

6 Alternativ

6.1 Nollalternativ

En miljökonsekvensbeskrivning ska enligt 6 kap. 35§ miljöbalken (1998:808) innehålla uppgifter om hur rådande miljöförhållanden förväntas utvecklas om den ansökta verksamheten inte kommer till stånd. Detta brukar kallas nollalternativ.

Reningsverkets nuvarande miljötillstånd gäller till och med den 31 december 2025.

Nollalternativet innebär att verksamheten vid reningsverket ska upphöra efter det. Det är inte sannolikt att någon annan lösning för omhändertagande av det avloppsvatten som uppkommer i Bollebygd finns på plats efter den 31 december 2025. Men det är en högst olämplig situation att reningsverksamheten upphör och att avloppsvattnet leds orenat till recipienten är inte acceptabelt. Att samla in avloppsvattnet och transportera någon annanstans bedöms inte realistiskt så länge inga överföringsledningar finns på plats. Därför är det mest troliga nollalternativet (om förlängt tillstånd inte beviljas) att verksamheten fortsätter som innan. Bollebygds kommun kommer både att bli ställda till svars för att en miljöfarlig verksamhet drivs utan tillstånd och tvingas till lösningar under stor tidspress. Recipienten kommer att ta emot renat avloppsvatten med liknande innehåll som idag för ytterligare en tid. För Bollebygds kommuns del är det av största vikt att verksamheten kan bedrivas kontinuerligt i enlighet med gällande lagstiftning och ett gällande tillstånd.

6.2 Alternativ lokalisering

Inför den senaste miljöprövningen lät kommunen göra en förstudie om alternativa lösningar för avloppsvattenhanteringen i Bollebygd (Ramböll Sverige AB, 2017-02-03, Framtida spillvattenrening i Bollebygd). Utredningen omfattade flera olika lösningar, att fortsätta driva befintligt reningsverk, att bygga ett nytt reningsverk med större kapacitet i kommunen eller att avleda avloppsvattnet till en grannkommun. I utredningen avskrevs att fortsätta driva reningsverk på samma plats och även platsen Forsa på grund av att marken där behöver användas till annat.

Även alternativet att avleda avloppsvattnet till Marks kommun avskrevs eftersom kapaciteten i Skene reningsverk var för osäker. Slutligen jämfördes alternativen nytt reningsverk i Hägnen, nytt reningsverk i Kampes, avledning till Borås Sobacken och avledning till Gryaab Ryaverket. Kommunen har sedan arbetat vidare med alternativet som innebär avledning till Gryaab.

I kommande ansökan om nytt tidsbegränsat tillstånd kommer inte frågan om alternativ lokalisering att fördjupas eftersom någon alternativ lokalisering inte är möjlig i det korta perspektivet. I det fall kommunen bestämmer att avloppshanteringen ska ske inom kommunen som en permanent lösning kommer en annan tillståndsansökan att lämnas in där denna fråga fördjupas i vanlig ordning. I det fall avledning till Gryaab verkställs såsom tidigare planerats behövs ingen ny lokaliseringsutredning.

6.3 Alternativ utformning

Som redogörs för i avsnitt 5.3 utreds flera alternativ för kväverening, men huvudsakligen två som har som syfte att rena ammonium. I kommande MKB presenteras de alternativ som inte valts som alternativ utformning.

7 Förutsedd miljöpåverkan

Själva syftet med ett avloppsreningsverk är att minska den miljöpåverkan som ett samhälle ger upphov till i form av avloppsvatten. Alla samhällen behöver hantera avloppsvatten för att minska risken för påverkan på människors hälsa och risken för påverkan på miljön genom utsläpp av framför allt näringsämnen. Avloppsreningsverk är i grunden en miljöskyddsåtgärd. Verksamheten vid ett avloppsreningsverk ger ändå upphov till ett antal miljökonsekvenser där utsläpp till vatten är det mest betydande.

Nuvarande tillstånd är relativt nytt (sedan 2019). Den nu aviserade ansökan om ytterligare tidsbegränsat tillstånd omfattar samma belastning och utformning som nuvarande verk med den skillnaden att det nu kommer tillföras ytterligare reningssteg för kväve/ammonium. Miljökonsekvensbeskrivningen kommer därför, för de delar som inte kommer att ändras, baseras på den MKB som låg till grund för beslutet som gavs 2019. Däremot kommer miljöeffekterna för utsläpp av vatten till recipient att utredas och redovisas noggrant. Nedan listas de miljöeffekter som kommer att beskrivas och bedömas i den MKB som bifogas tillståndsansökan.

7.1 Recipientpåverkan

7.1.1 Inkommande belastning

Inkommande belastning till reningsverket de senaste tre åren redovisas i Tabell 1.

Tabell 1. Inkommande belastning på reningsverket år 2020-2022. Källa: Miljörapporter

	2020	2021	2022
Fysiska personer	4 362	4 330	4 471
Ink BOD ₇ (kg/d)	235	279	246
Flöde (m ³ /år)	438 978	361 832	331 311
Bräddning vid reningsverket, utan behandling (m ³)	1 244	13	434
Bräddad mängd på ledningsnät och pumpstationer (m ³)	58	0	0

7.1.2 Utsläpp till vatten

I tabell 2 redovisas utsläppsvärden från de senaste 3 åren. I befintligt tillstånd finns begränsningsvärden för fosfor (P-tot) på 0,3 mg/l och för syreförbrukande ämnen (BOD₇) 10 mg/l som rullande tre månaders medelvärden. För kväve (N-tot) finns i dagsläget inget villkor.

Tabell 2 Utsläppsvärde per år 2020-2022. Källa: Miljörapporter för reningsverket

	2020	2021	2022	Gränsvärde som årsmedel
BOD ₇ (mg/l) inklusive bräddning	4,2	4,1	4,6	10
P _{tot} (mg/l) inklusive bräddning	0,057	0,084	0,22	0,3
N _{tot} (mg/l) inklusive bräddning	34	37	37	-
NH ₄ ⁺ -N (mg/l) inklusive bräddning	30	31	34	-
BOD ₇ (kg/d) inklusive bräddning	5,0	4,1	4,2	-
P _{tot} (kg/d) inklusive bräddning	0,07	0,08	0,2	-
N _{tot} (kg/d) inklusive bräddning	41	36	34	-
NH ₄ ⁺ -N (kg/d) inklusive bräddning	36	31	31	-

Villkoren för BOD₇ och P_{tot} innehålls med god marginal. För N_{tot} saknas för närvarande villkor.

I framtida verksamhet förväntas BOD₇ och P_{tot} fortsatt kunna hållas på en låg nivå. Inga förändringar i processen som påverkar dessa parametrar planeras. Däremot förväntas halterna för N_{tot} och ammonium att minska vilket ses som en viktig förutsättning för att kunna fortsätta att bedriva verksamheten.

I kommande ansökan kommer villkoren för BOD₇ och P_{tot} att föreslås i samma halter som idag, men som årsmedelvärden. Det innebär att ingen större skillnad bedöms uppkomma för dessa parametrar.

För kväve och ammonium utreds vilket villkorsförslag som blir lämpligt. Det utreds utifrån förutsättningarna i recipienten och utifrån vilka tekniska lösningar som bedöms möjliga och ekonomiskt skäliga. I ansökan lämnas ett villkorsförslag för kväve/ammonium.

En recipientutredning har genomförts, som omfattar en sammanställning av befintliga data om recipienten Nolån och nedströms vattenförekomster samt en bedömning av hur en förbättrad rening av utgående vatten från ett ombyggt reningsverk kan påverka dessa, se Bilaga 2. I utredningen redovisas den framtida recipientpåverkan utifrån de villkor som kommer att föreslås för fosfor och BOD₇. För ammonium räknas istället ”baklänges” för olika flöden i recipienten och i förhållande till årsmedelgränsvärdet och maximalt tillåtna halt för ammoniak. Dessa beräkningar ligger till grund för utredningen om lämpligt villkor.

7.1.3 Kontrollprogram

Kommunen tar prover i recipienten Nolån sedan början av det här året (2024) och analyserar vattnet med avseende på P_{tot}, N_{tot}, pH, temperatur och ammonium en gång i månaden. Prover tas uppströms och nedströms reningsverket samt vid en referenspunkt i Sörån.

7.1.4 Bräddningar

Ledningsnät

Bollebygds kommun har under 2020 tagit fram en plan för att arbeta med tillskottsvatten i ledningsnätet och flödesmätningar och utredningar har utförts. Utifrån utredningen har kommunen tagit fram prioriterade åtgärder som behöver genomföras på ledningsnätet. Inläckaget varierar mellan ca 50 % och 22 % under 2020 – 2022. Ett inläckage på 50 % är relativt normalt medan inläckage på 22 % är lågt. Under 2020 inträffade bräddning på ledningsnätet, men 2021 och 2022 var det ingen bräddning på ledningsnätet.

Reningsverket

Bräddning vid reningsverket förekommer, men det är relativt lite. 2020 bräddade 1244 m³ och de följande åren betydligt mindre.

7.2 Luft och lukt

Reningsverket ger upphov till vissa utsläpp till luft från transporter och från reningsprocessen. Verksamheten kan också ge upphov till lukt.

Transporterna till och från verksamheten är relativt få, se avsnitt 7.4, och bedöms således ge upphov till små utsläpp av växthusgaser, kväveoxider, svaveloxider och partiklar.

Vad gäller lukt så är det framför allt slamhanteringen som riskerar att lukta. Att reningsprocessen bedrivs inomhus dämpar luktspridningen till omgivningen. Det senaste klagomålet avseende lukt från reningsverket inkom under år 2018. Sedan dess har inga klagomål avseende lukt inkommit.

I alternativ 1 kommer reningsverksprocessen fortsatt att drivas inomhus och luktsituationen kommer att likna dagens. I alternativ 2 byggs bassänger utomhus. Till bassängerna leds vatten som redan har genomgått flera reningssteg och lukt förväntas inte från processteget. Framtida påverkan från lukt bedöms i detta läge som liten.

7.3 Buller

De vanligaste källorna till buller på ett reningsverk är transporter till och från anläggningen. Verksamhetens processer bedöms inte ge upphov till buller som kan påverka boende i omgivningen. Anläggningsdelar med bullrande maskiner är inbyggda och kommer att vara det fortsatt.

I dagens gällande tillstånd finns inget villkor för buller och inga klagomål angående buller har kommit till kommunens kännedom för de senaste fem åren.

Transporterna till och från verksamheten är relativt få, se avsnitt 7.4. Transporterna sker i huvudsak under dagtid på vardagar.

Framtida påverkan från buller bedöms i detta läge som liten, både från alternativ 1 och 2.

7.4 Trafik och transporter

Transporter till och från reningsverket sker dagligen med olika typer av fordon.

Tyngre fordon (lastbil/slambil) används för transport av slam och kemikalier som exempelvis fällningskemikalie och polymer. Dessa transporter sker huvudsakligen under dagtid på vardagar.

Transporter ligger troligen kvar på en liknande nivå som idag. De kan öka marginellt till följd av ökad kemikaliehantering och minska i det fall då en slamskrub installeras.

7.5 Natur, kultur, friluftsliv och kommunikationer

I Tabell 3 nedan redovisas förslag till avgränsning i kommande miljökonsekvensbeskrivning avseende identifierade värden och objekt (riksintressen och liknande). Inga relevanta riksintressen eller andra värden har identifierats utöver de som listas i tabellen nedan.

Tabell 3. Förslag till avgränsning i kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Värde/objekt	Hanteras i MKB	Kommentar
Riksintresse för naturvård: <i>Lygnern och Storåns dalgång</i> (NRO 14166)	Ja	Riksintresset hyser flera olika typer av värden. Vissa av dem har med vattenkvalitet att göra.
Riksintresse för naturvård: <i>Klippan</i> (NRO 14158) Naturreservat: <i>Klippan</i> (NRV-id 2000802) Natura 2000: <i>Klippan</i> (SE0520145) Riksintresse för friluftsliv: <i>Klippan</i> (FO 22)	Nej	Området ligger drygt 3 km från reningsverket och inte invid Nolån. Ingen risk för påverkan.
Strandskydd längs med Nolån	Ja	Eventuella åtgärder inom strandskyddat område kommer att redovisas och bedömas i ansökan och MKB.
Nyckelbiotop: ej namngiven (N 1476-1996) vid Nolån	Nej	Nyckelbiotopen ligger visserligen vid Nolån nedströms reningsverket, men dess värde i form av en sekundär lövnaturskog bedöms inte riskeras att påverkas.
Nyckelbiotop: <i>Rammaberget</i> (N 100-1992)	Nej	Området ligger ungefär 750 meter från verksamheten och inte invid Nolån. Ingen risk för påverkan.
Sumpskog: <i>Östra Källeberg</i>	Nej	Området ligger ungefär 550 meter från verksamheten och inte invid Nolån. Ingen risk för påverkan.
Regionalt värdefullt odlingslandskap: <i>Nolåns dalgång</i>	Nej	Reningsverket ligger inom område som utgör regionalt värdefullt odlingslandskap. Reningsverket kommer dock inte att ta ytterligare mark i anspråk, varför odlingslandskapets värden inte riskerar att påverkas.
Riksintresse för kulturmiljövård: <i>Storåns Dalgång</i> (KO 12)	Nej	Området ligger drygt 3 km från verksamheten vid Storån. Ingen risk att verksamheten påverkar kulturmiljövärden där.
Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar	Nej	Inga kända lämningar inom verksamhetsytan. Ingen risk för påverkan.
Riksintresse för friluftsliv: <i>Lygnern och Storåns dalgång</i> (FO27)	Nej	Området ligger ungefär 7 km från verksamheten vid Storån. Ingen risk att verksamheten påverkar friluftslivvärden där.
Riksintresse för väg: <i>Riksväg 40</i>	Ja	I MKB kommer verksamhetens transporter redovisas, inklusive hur stor andel av trafiken på Riksväg 40 som är på väg till eller från reningsverket.
Riksintresse för jämväg: <i>Kust till kust-banan</i>	Ja	Reningsverket ligger nära jämvägen. Om utbyggnad blir aktuell kommer påverkan att bedömas.
Riksintresse för framtida jämväg: <i>Götalandsbanan</i>	Ja	Påverkan på riksintresset kommer att redovisas i kommande MKB. Diskussioner förs mellan Bollebygds kommun och Trafikverket avseende ett tidsbegränsat tillstånd.

7.6 Hushållning

7.6.1 Energi

Vid reningsverket används elenergi, i huvudsak för drift av biosteget samt pumpning av avloppsvatten och returslam.

Under 2022 förbrukades ungefär 460 MWh el. Genomsnittet för 2020-2022 var 445 MWh per år. Det är en normal förbrukning jämfört med andra reningsverk i liknande storlek.

Energiförbrukningen förväntas öka något på grund av att rening av ammonium införs på grund av att luftning kommer att bli nödvändig. Det bedöms i detta skede vara jämförbart mellan de två olika alternativen.

7.6.2 Vatten

Vattenförbrukningen uppgick till ungefär 28 000 m³ under 2022.

Vattenförbrukningen bedöms inte påverkas nämnvärt och det är inte troligt att det är stor skillnad mellan alternativ 1 och 2.

7.6.3 Kemikalier

De kemikalier som hanteras i större mängder i verksamheten är fällningskemikalier (aluminiumklorid) och polymer. Under 2020 - 2022 förbrukades i genomsnitt 87 ton fällningskemikalie per år och 0,9 ton polymer per år.

Fällningskemikalie och polymer bedöms vara jämförbart med nuläget och det är inte troligt att det blir någon skillnad på grund av alternativ 1 eller 2. Däremot kommer det för båda alternativen vara nödvändigt med pH-reglerande kemikalier, till exempel lut eller kalk. Val av reningsteknik påverka både mängder och vilken kemikalie som väljs för pH-regleringen.

7.6.4 Slam och avfall

Under 2020 - 2022 uppkom i genomsnitt 84 ton TS slam vid reningsverket. Slammet transporteras till Sobackens avloppsreningsverk i Borås.

Den största avfallsfraktionen som uppkom är rens från mekanisk rening. Denna fraktion skickas till förbränning. Under 2020 - 2022 uppkom i genomsnitt 3,5 ton rensavfall.

Det uppkommer också sand i verksamheten.

Avfallsmängderna bedöms förbli i samma storleksordning som i nuläget.

7.7 Miljökonsekvenser under ombyggnation

Om alternativ 1 väljs bedöms inga stora ombyggnationer behöva utföras. Om alternativ 2 väljs tillkommer en större anläggningsdel och under byggnation kan tillfälliga miljökonsekvenser uppkomma:

- Massor; viss markberedning kan bli nödvändig och ge upphov till massor som behöver provtas och hanteras utifrån resultat från provtagningen. Det finns ingen misstanke om förorenad mark.
- Buller; tillfälligt kan mer buller än normalt uppkomma från anläggningsarbeten och ökat antal transporter.
- Utsläpp till vatten; alternativ 2 förväntas kunna byggas utan påverkan på den ordinarie verksamhet och inga förhöjda utsläppshalter förväntas förutom möjligen vid inkopplingen.
- Rivningsarbeten förväntas inte.

I kommande MKB kommer miljökonsekvenser som kan uppstå i byggskedet att beskrivas och bedömas.

7.8 Känslighet för klimatförändringar

Klimatförändringarna förväntas innebära påverkan i form av bland annat ökad medeltemperatur, ökade nederbördsmängder (framför allt under höst, vinter och vår), att det blir vanligare med extrema väderhändelser, ökad sannolikhet för värmebölja och torka under sommaren samt ökad risk för dålig markbärighet och instabila markförhållanden.

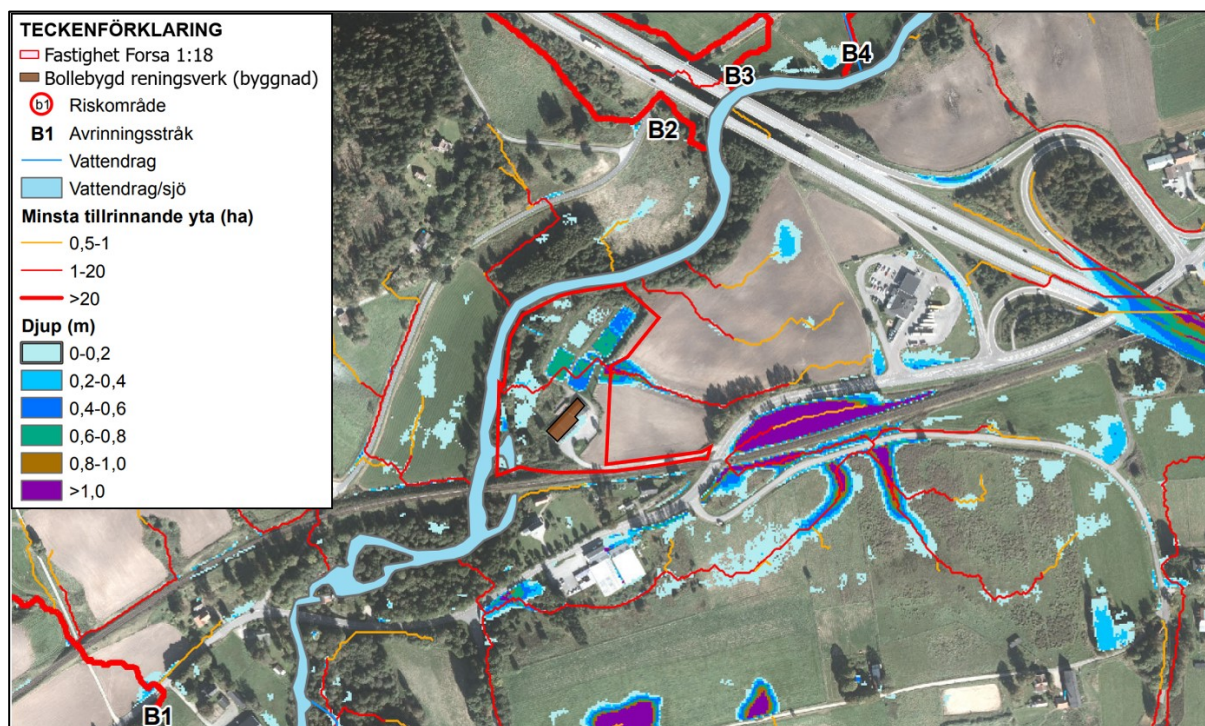
Bollebygds avloppsreningsverk bedöms framför allt kunna påverkas av ras och skred samt skyfall och översvämning.

7.8.1 Skyfall och översvämning

Nolån ingår inte i MSB:s översvämningskartering av större vattendrag i Sverige.

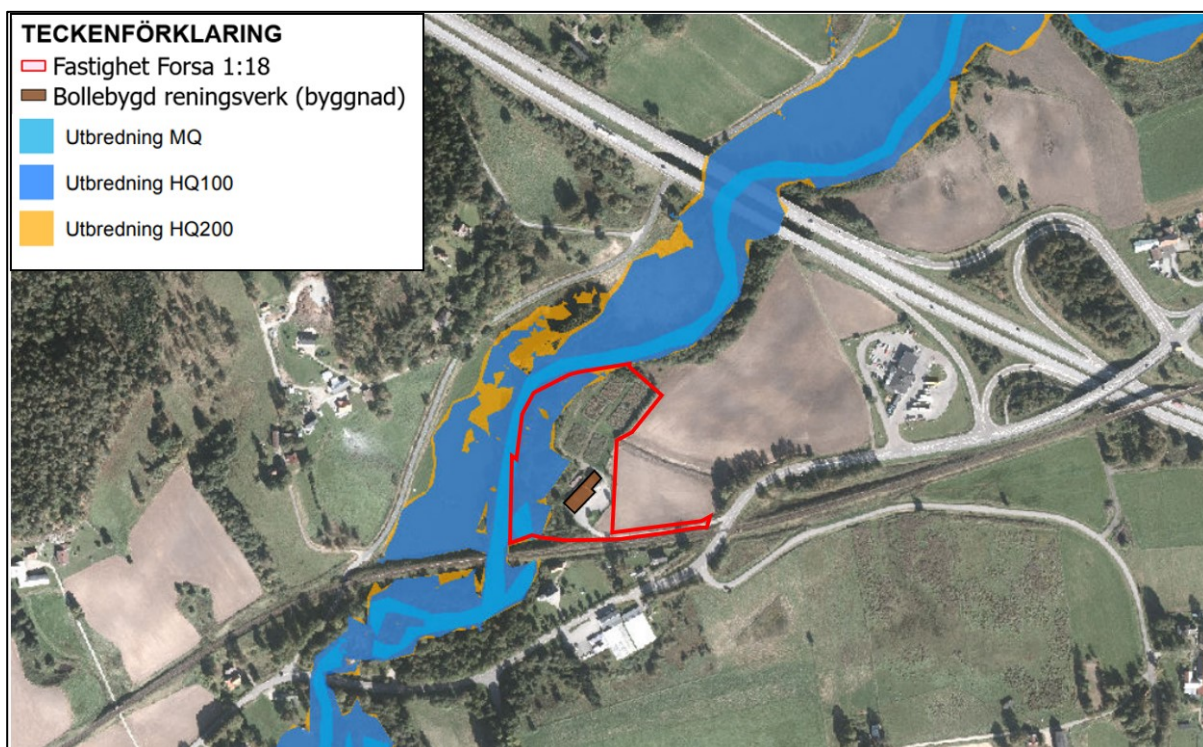
Bollebygd kommun har låtit göra en översvämningsutredning (Sweco, 2018) för att utreda översvämningsrisker i kommunen kopplade till skyfall och höga flöden i Nolån och Sörån generellt.

Ytavrinnings- och lågpunktskarteringen som gjorts i översvämningsutredningen visar inte på något identifierat riskområde vid reningsverket. De lågpunkter som finns vid reningsverket är framför allt vassbäddarna och ett dike i åkermarken öster om reningsverket, se Figur 13.



Figur 13. Ytavrinnings- och lågpunktskartering. Utdrag ur Bilaga B1 tillhörande översvämningsutredning (Sweco, 2018).

Översvämningskarteringen som gjorts i översvämningsutredningen visar att delar av fastigheten Forsa 1:18 riskerar att översvämmas vid högt flöde i Nolån, som kan ske vid skyfall som motsvarar ett hundraårsregn (HQ100) respektive ett tvåhundraårsregn (HQ200). Nolåns översvämning förväntas dock inte nå reningsverkets byggnad, se Figur 14.



Figur 14. Översvämningskartering. Utdrag ur Bilaga 11 tillhörande översvämningsutredning (Sweco, 2018).

8 Risk och säkerhet

Risk- och säkerhetsarbete kommer att beskrivas översiktligt i kommande MKB, men verksamheten som sådan är inte förknippad med stora risker i form av stor kemikaliehantering, explosiva varor eller liknande. När det gäller elavbrott finns mobil reservkraft med 1-2 timmars etableringstid för reningsverket.

9 Miljömål

Det svenska miljömålssystemet utgörs av ett generationsmål och 16 miljökvalitetsmål.

Den planerade verksamheten bedöms beröra följande miljökvalitetsmål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Levande sjöar och vattendrag
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Grundvatten av god kvalitet
- God bebyggd miljö
- Frisk luft
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- Bara naturlig försurning

Påverkan på miljökvalitetsmålen kommer att bedömas i MKB med fokus på miljömålet levande sjöar och vattendrag.

10 Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) kommer att utformas för att uppfylla kraven enligt 6 kapitlet 35-37 §§ miljöbalken samt miljöbedömningsförordningen 16-19 §§.

MKB:n avgränsas geografiskt så att den omfattar det område där reningsverket bedöms kunna medföra påverkan av potentiell betydelse.

MKB:n avgränsas i sak så att den omfattar verksamheten vid reningsverket. Miljöpåverkan av följdverksamheter, såsom transporter och ledningsnätet, effekt- och konsekvens bedöms i den omfattning som bedöms lämpligt.

Samrådets utfall kan påverka vad som utreds och redovisas i kommande ansökan och MKB.

MKB:n föreslås ha ungefär följande innehållsförteckning:

1. Inledning
2. Bakgrund och syfte
 - 2.1. Avgränsningar
 - 2.2. Genomförd samrådsprocess
3. Administrativa uppgifter
4. Lokalisering och omgivningsbeskrivning
 - 4.1. Lokalisering
 - 4.2. Planförhållanden
 - 4.3. Skyddade områden (Naturvärden, kulturvärden, friluftsliv och övrigt)
5. Recipient och vattenförekomster
 - 5.1. Ytvatten
 - 5.2. Grundvatten
6. Verksamhetsbeskrivning
 - 6.1. Befintlig verksamhet
 - 6.2. Planerad verksamhet
7. Alternativ
 - 7.1. Nollalternativ
 - 7.2. Alternativ lokalisering
 - 7.3. Alternativ utformning
8. Miljöeffekter och konsekvenser i driftskedet
 - 8.1. Utsläpp till vatten och recipientpåverkan
 - 8.2. Luft och lukt
 - 8.3. Buller
 - 8.4. Trafik och transporter
 - 8.5. Hushållning
9. Miljöeffekter och konsekvenser under ombyggnation
10. Risker
 - 10.1. Egenkontroll
 - 10.2. Brand och släckvatten
 - 10.3. Processäkerhet
 - 10.4. Känslighet för klimatförändringar inkl. ras och skred
11. Uppfyllelse av miljömål
12. Samlad bedömning
13. Redovisning av sakkunskap
14. Referenser

11 Referenser

- Bollebygds kommun. (2021). *Översiktsplan för Bollebygds kommun - Antagandehandling 2021. Digitalt kartverktyg med informationsmaterial*. Hämtat från <https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=09e749e0105c4669a4f26c82539e6a7f>
- Bollebygds kommun. (2023). *Buller och luftkvalitet. Uppdaterad 2023-10-12*. Hämtat från <https://www.bollebygd.se/byggaboochmiljo/miljoochenergifragor/bullerochluftkvalitet.4.4b88096f14fb4d9accd2a982.html>
- Havs- och Vattenmyndigheten. (2020). *Flodpärlmussla. Uppdaterad 2020-09-28*. Hämtat från <https://www.havochvatten.se/arter-och-livsmiljoer/arter-och-naturtyper/flodparlmussla.html>
- Härryda kommun. (2007). *Vattenskyddsföreskrifter för Rävlanda grundvattentäkt. 2007-03-26*. Hämtat från file:///C:/Users/sekkoc/Downloads/SF_H%C3%A4rryda_R%C3%A4vlanda.pdf
- Luft i Väst. (2019). *Sammanställning för Bollebygd. Uppdaterad 2019-06-10*. Hämtat från <https://files.builder.missite.com/1f/69/1f694302-ae9d-4310-8a0a-9640a1ed3940.pdf>
- Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Informationskartan Västra Götaland. Hämtat 2023-11-23*. Hämtat från <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=023f6dde755f41c5a719b111ddfb80ed>
- Naturvårdsverket. (u.å). *NRO 14166 Lyngern och Storåns dalgång. Beskrivning av riksintresset*. Hämtat från <https://geodata.naturvardsverket.se/handlingar/rest/dokument/203360>
- Skyddad natur. (2023). *Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur. Hämtat 2023-11-13*. Hämtat från <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
- Sweco. (2018). *Bollebygd Översvämningsutredning - Översvämningsrisker kopplade till skyfall och höga flöden i Nolån och Sörån. 2018-08-27*. Hämtat från <https://www.bollebygd.se/download/18.ad2b36d178c0d9d0af4541c/1618395968828/Sweco%20%C3%B6versv%C3%A4mning.pdf>
- VISS. (2023). *Nolån - från mynningen i Storån till Bua / Gisselåns inflöde. Hämtat 2023-11-09*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA14571200>

Bilaga 1 Föreslagna samrådsparter

Tillståndsprövning enligt 9 kapitel miljöbalken för Bollebygds
avloppsreningsverk, Bollebygds kommun

1. Föreslagna samrådsparter

Samråd planeras med följande parter.

Inbjudna myndigheter till samrådsmöte:

- Länsstyrelsen Västra Götaland
- Miljöförvaltningen Bollebygds kommun

Inbjudna myndigheter och organisationer till skriftligt samråd (via e-post):

- Havs- och Vattenmyndigheten
- Naturvårdsverket
- Trafikverket
- Härryda kommun
- Bollebygds kommun internt (Plan- och exploatering)
- Räddningstjänsten (Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund)
- Lygnerns vattenråd
- Naturskyddsföreningen Borås
- Sportfiskarna Väst
- Nolåns Fiskevårdsförening

Inbjudna fastighetsägare (närboende och verksamhetsutövare) till skriftligt samråd (via postutskick):

- Fastighetsägare till fastighetsägare inom 500 meter från reningsverket (fastighetsgränsen till Forsa 1:18)

Allmänheten:

- Annonsering i dagspress Göteborgs Posten, Härryda Posten, Annonsmarknaden och Borås tidning
- Nyhet på kommunens hemsida samt en egen sida där samrådsunderlaget ligger för nedladdning



6. Vattentjänstplan TSN2024/7

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer | Biträdande förvaltningschef
0734-64 72 00 | annelie.fischer@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

Granskning av förslag vattentjänstplan

Förslag till beslut

Teknik- och servicenämnden beslutar att skicka förslag till vattentjänstplan för granskning under minst fyra veckor

Ärendet

Ett förslag till vattentjänstplan har tagits fram av Bollebygds kommun med stöd av Sweco (tekniskt konsultbolag) för att tillgodose den lagändring i Lagen om Allmänna Vattentjänster (2006:412) som trädde i kraft 1 januari 2023.

Lagändringen innebär att alla kommuner ska ha en aktuell vattentjänstplan innehållande kommunens långsiktiga planering av hur behovet och utbyggnaden av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt hur de allmänna vatten och avfallsanläggningarna påverkas vid ett skyfall.

Samhällsbyggnadsnämnden har vid sammanträde 2023-10-16 20xx, SBN § 144 beslutat att genomföra samråd av Vattentjänstplan, Bollebygds kommun.

Planförslag har varit ute för samråd under tiden 2023-11-11 till 2023-12-06. Totalt har 3 remissinstanser skickat in yttranden under samrådstiden. Yttranden har arbetats in och nu är det dags för granskningsversionen att skickas ut till berörda för granskning under minst fyra veckor.

Yttrandena har lett till att vattentjänstplanen har reviderats på några övergripande punkter.

- Förtydligande av genomförandetid samt koppling till utpekade utbyggnadsområden.
- Där det funnits möjlighet har förtydligande av utredningsbehov gjorts för utpekade utredningsområden.
- Vattentjänstplanen har kompletterats med information om recipienter där det saknats.
- Text kring framtida belastning på kommunens reningsverk har aktualiserats med avseende på läget i pågående tillståndsprocess.
- Metoden för bedömningen av VA-planområden har kompletterats med hur hänsyn till påverkan på grundvattenresurser tagits.
- Planen har kompletterats med ytterligare koppling till översiktsplanen.
- Planen har kompletterats med aktuell information från inriktningsbeslut gällande kommunens avloppsrening.

Det är Kommunfullmäktige som slutligen ska fastställa planen.

Barnkonsekvensanalys

När beslut fattas om något som handlar om eller påverkar barn ska alltid hänsyn till vad som är bäst för barnen. Vattentjänstlagens finns för att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas ur ett långsiktigt perspektiv med hänsyn till både miljö och människors hälsa. Vattentjänstlagen är en så kallad speciallag. Detta innebär att när en fråga är reglerad i vattentjänstlagen så gäller dessa regler före allmänna lagar som kommunallagen eller skadeståndslagen.

Beslutsunderlag

- Beslut om granskning, Vattentjänstplan, tjänsteskrivelse 24-01-14
- Samrådsredogörelse Vattentjänstplan
- Vattentjänstplan granskningsversion

Skickas till

Enligt sändlista

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef



BOLLEBYGDS
KOMMUN

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Vattentjänstplan

Upprättad 2023-01-18
TSN2024/7



INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning.....	3
Hur samrådet har bedrivits	3
Ändringar som har gjorts efter samrådet.....	3
Inkomna yttranden med kommentarer	4
Medverkande.....	7

INLEDNING

Denna redogörelse innehåller en redovisning av de synpunkter som har kommit in under samrådet av vattentjänstplanen samt planerade av planförslaget med anledning av synpunkterna.

Samrådsredogörelsen är en bilaga till Vattentjänstplan, Bollebygds kommun, upprättad den 15 januari.

Enligt Lagen om allmänna vattentjänster §6c-d ska kommunen på ett lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda de fastighetsägare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av planen samt ta hänsyn till de synpunkter som kommit in.

HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS

Samhällsbyggnadsnämnden har vid sammanträde 2023-10-16 20xx, SBN § 144 beslutat att genomföra samråd av Vattentjänstplan, Bollebygds kommun.

Planförslag har varit ute för samråd under tiden 2023-11-11 till 2023-12-06.

Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av Bollebygd kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen.

Vattentjänstplanen publicerades på kommunens digitala anslagstavla. Handlingarna har under samrådstiden visats i kommunhuset samt på kommunens webbsida.

Totalt har 3 remissinstanser skickat in yttranden under samrådstiden.

<i>Remissinstans</i>	<i>Ingen erinran</i>	<i>Synpunkter</i>
Länsstyrelsen		x
Härryda kommun	x	
Kommunstyrelsen Bollebygds kommun	x	

ÄNDRINGAR SOM HAR GJORTS EFTER SAMRÅDET

Yttrandena har lett till att vattentjänstplanen har reviderats på några övergripande punkter.

Utöver mindre redaktionella ändringar har följande revideringar/förtydliganden gjorts:

- Förtydligande av genomförandetid samt koppling till utpekade utbyggnadsområden.
- Där det funnits möjlighet har förtydligande av utredningsbehov gjorts för utpekade utredningsområden.
- Vattentjänstplanen har kompletterats med information om recipienter där det saknats.
- Text kring framtida belastning på kommunens reningsverk har aktualiserats med avseende på läget i pågående tillståndsprocess.
- Metoden för bedömningen av VA-planområden har kompletterats med hur hänsyn till påverkan på grundvattenresurser tagits.
- Planen har kompletterats med ytterligare koppling till översiktsplanen.

- Planen har kompletterats med aktuell information från inriktningsbeslut gällande kommunens avloppsrening.

INKOMNA YTTRANDEN MED KOMMENTARER

Här redovisas alla yttranden i sin helhet utan omskrivningar och kommunens svar.

1. Länsstyrelsen 2023-11-23

Sammanfattande synpunkter

Kommunen har gjort en strategisk miljöbedömning och kommit fram till att vattentjänstplanen inte medför betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har inga invändningar mot kommunens bedömning.

Länsstyrelsens synpunkter på vattentjänstplanen

Samråds genomförandet

Samrådshandlingen finns på kommunens hemsida. Den kommer också att kungöras i Annonismarknaden samt finnas fysiskt på flera platser i kommunen med möjlighet att lämna synpunkter. Det framgår inte om vattentjänstplanen samrått på annat vis med enskilda i de berörda utbyggnadsområdena.

Olika områdens behov av allmänna vattentjänster

Kommunen har analyserat behovet för allmänna vattentjänster i flera områden med samlad bebyggelse.

I vattentjänstplanen beskrivs hur urvalet har gjorts av områden som bedömts vara utbyggnadsområde, där ett behov av kommunala VA-tjänster finns, eller utredningsområde, bevakningsområde respektive områden där det är tillräckligt med enskilt VA.

Enligt analysen har 19 områden tagits fram varav två är aktuella för utbyggnad av kommunala VA-tjänster. Vattentjänstplanen saknar dock en tidsplan för när utbyggnad kan bli aktuell i respektive område.

Det hade varit en fördel om det i tabellerna för utredningsområde framgår vad som ska utredas i respektive område och vad som gör att de inte hamnar på till exempel listan av utbyggnadsområden.

I kommunens bedömningsmodell har man redovisat kriterierna för bedömning av varje område samt hur det har viktats mot varandra. Man anger miljö som ett tungt kriterium. För de två utpekade utbyggnadsområdena anges flodpärlmusslans skyddsvärde som ett av kriterierna.

Säkrad avloppsrening

I kommunen finns tre avloppsreningsverk. I vattentjänstplanen framgår inte till vilka avloppsreningsverk de planerade utbyggnads- och bevakningsområdena kommer anslutas till. Det vore intressant om det redovisades vad den framtida belastningen kommer bli på de olika reningsverken och vad de har för möjligheter att ansluta mer fastigheter.

Säkrad dricksvattenförsörjning

Det är positivt att vattentjänstplanen redovisar vilka viktiga regionala dricksvattenresurser som finns i kommunen och att planen indikerar behoven av samverkan med andra berörda kommuner för att ta hänsyn till dem i den fortsatta planeringen.

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen arbetar med att ta fram ett nytt vattenskyddsområde för Nedsjöarna samt planerar för att upprätta en reservvattentäkt, då detta saknas i kommunen i dagsläget.

I vattentjänstplanen är det oklart hur och om skyddet av grundvattenresurser har vägts in vid bedömning av vilka områden som har behov av ordnad VA-försörjning.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Påverkan på vattenmiljön och möjligheten att uppnå eller bibehålla god status i berörda vattenförekomster är en viktig miljöaspekt som ska vägas in vid bedömning av i vilka områden det finns behov av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang enligt 6 § Lagen om allmänna vattentjänster.

Vattenförekomsterna påverkas av näringsämnen från avloppsreningsverk och diffusa utsläpp från enskilda avlopp med bristfällig rening.

I vattentjänstplanen saknas en beskrivning av kommunens recipienter utifrån MKN och statusklassning, hur miljö kvalitetsnormerna påverkas idag och hur de kommer att förbättras med den prioritering som kommunen har gjort. Det hade också varit av stort värde om det framgick i beskrivningen av de olika områdena om föreslagna åtgärder i VISS överensstämmer med kommunens planerade utbyggnadsområden samt hur planen bidrar till att uppnå MKN.

Koppling kommunens översiktsplan

Kopplingen till den nyligen antagna översiktsplanen kunde vara tydligare i beskrivningarna över de analyserade områden, framför allt med tanke på att en av strategierna i översiktsplanen är att bebyggelse i första hand ska tillkomma där det finns möjlighet till allmän VA-försörjning, det vill säga i och i anslutning till kommunens befintliga tätorter.

Om anslutning till GRYAAB genomförs finns det behov av att revidera vattentjänstplanen i samverkan med GRYAAB och övriga anslutna kommuner.

Skyfall

Länsstyrelsen noterar att en översvämningskartering har gjorts med utgångspunkt för kommunens geografi där vattendragen utgör den största risken för översvämnningar. Karteringen redovisar på ett tydligt sätt hur tätorterna kan påverkas vid extremnederbörd och höga flöden i vattendragen. Den är en god grund i arbetet med att identifiera risker, både för VA-anläggningarna och övriga delar av tätorterna.

Genom den analys över VA-anläggningarnas funktion vid skyfall som framgår av vattentjänstplanen finns det goda förutsättningar för kommunen att bedöma riskerna för funktionaliteten för VA-systemet vid extrem nederbörd.

De förslag på åtgärder som presenteras för att antingen minska riskerna eller göra mer detaljerade bedömningar kommer att medverka till att på sikt öka resiliensen vid skyfall.

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande.

Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar:

I samband med granskningen avses särskilda utskick göras till fastighetsägare inom utpekade utbyggnadsområden i enlighet med inkommen synpunkt.

De områden som redovisas som utbyggnadsområden i vattentjänstplanen avses anslutas till det kommunala verksamhetsområdet inom planens genomförande tid, vilket är 12 år. Detta har förtydligats i handlingen. Mer specifika tidplaner för utbyggnaden tas fram separat.

Den information som redovisas gällande utredningsbehov i de utpekade utredningsområdena har setts över och förtydligats där det är möjligt i enlighet med inkommen synpunkt. Även de områden där information om recipient saknas har kompletterats med denna information.

Text kring framtida belastning på kommunens reningsverk har aktualiserats med avseende på läget i pågående tillståndsprocess.

Eventuell risk för påverkan på grundvattenresurser har inkluderats i bedömningen av VA-planområdena. Detta har förtydligats i bilaga 2.

Ett bedömningskriterium för studerade VA-planområden har varit hur bebyggelsestrycket ser ut i de olika områdena och hur det kan påverkas deras behov av allmän VA-försörjning. I enlighet med inkommen synpunkt har vattentjänstplanen kompletterats med ytterligare underlag från översiktsplanen där det funnits möjlighet.

Den 12 december 2023 fattade kommunfullmäktige ett inriktningsbeslut avseende framtida avloppsrening vilket innebär att vidare arbete vidare ska fokusera på att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi.

2. Härryda kommun 2023-11-15

Härryda kommun ser positivt på att Bollebygds översiktsplan från 2021 varit en viktig utgångspunkt för samrådsversionen av vattentjänstplanen då översiktsplanen är vägledande i beslut om mark-och vattenanvändning samt redovisar mål, strategier och riktlinjer för hur marken ska nyttjas fram till 2035.

Vidare ser kommunen positivt på att Bollebygd ser kommunens möjligheter att genom en god VA-planering påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen genom att presentera områden som har eller kan komma att få ett behov av att lösa försörjningen i ett större sammanhang för att inte riskera föreläggande från Länsstyrelsen enligt §51. Det är även bra att vattentjänstplanen hanterar en ökad skyfallssituation till följd av klimatrelaterade händelser. I planen identifieras bl.a VA-anläggningar där risk för översvämning föreligger och där det finns behov av åtgärd.

Härryda kommun ser positivt på att Bollebygd bedömer att vattenförsörjningen och avloppshanteringen i Nedflo Öster i närheten av Västra Nedsjön, som utgör primär vattentäkt för Härryda kommun, behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Området ligger nära en känslig recipient och bedöms ha potentiellt stor påverkan på denna samt att det föreligger risk för att dricksvattenkvaliteten i området kan ha allvarliga brister.

3. Kommunstyrelsen, Bollebygds kommun 2023-12-12

Kommunstyrelsen har inget att erinra kring vattentjänstplanen, och lämnar följande synpunkter som är mer av karaktären redaktionella ändringar: 2.5 Skäresjön torde ligga i kommunens NÖ delar (ej NV) 9. Lassövägen ligger i västra delen (ej östra). Kommunstyrelsen ställer sig frågande till 4.1 "Tillstånd går (egentligen) ut i slutet av 2025". Vore bättre om exakt datum kan anges i dokumentet.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Revideringar utförs i enlighet med inkommen synpunkt.

MEDVERKANDE

Samrådsredogörelsen har tagits fram av teknik och serviceförvaltningen, Bollebygds kommun genom My Nilsson, TF enhetschef på VA-/gatuenheten.



Verksamhet Samhällsbyggnad

Anvisningar

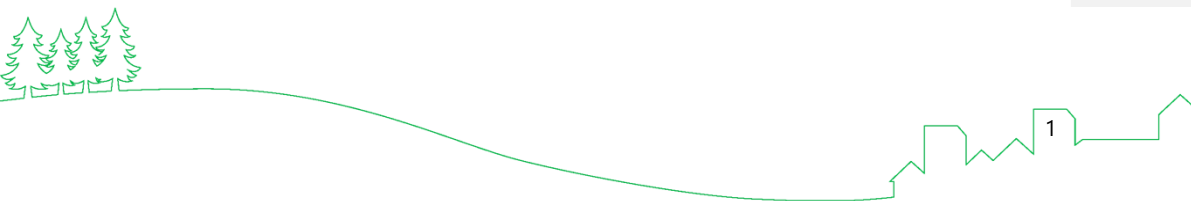
Fastställt: 2023-10-16

Fastställt av: Samhällsbyggnadsnämnden

Vattentjänstplan

Bollebygds kommun

Granskningsversion



Ordlista

Allmän VA-anläggning är en anläggning för vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna (för produktion, distribution och omhändertagande) inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns ”den allmänna VA-anläggningen”. En allmän VA-anläggning kan även benämnas kommunal VA-anläggning.

Allmän VA-försörjning avser VA-försörjning inom allmänt verksamhetsområde för VA. Allmän VA-försörjning kan även benämnas kommunal VA-försörjning.

Avloppsvatten är samlingsnamn för spillvatten och dagvatten från detaljplanerat område.

Avtalsanslutning innebär att ett eller flera hushåll är anslutna till allmänt vatten och/eller avlopp och har ett avtal som styr nyttjandet av tillhandahållna VA-tjänster. Hushåll med avtalsanslutning ligger inte inom verksamhetsområde för allmänt VA.

Dagvatten är ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.

Enskild VA-anläggning är en anläggning eller annan anordning för vatten eller avlopp som inte ingår i allmän VA-försörjning. Enskilda anläggningar kan finnas för ett hushåll, för flera hushåll tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

Enskild VA-försörjning avser VA-försörjning utanför allmänt verksamhetsområde för VA.

Gemensamhetsanläggning är en enskild VA-anläggning som inrättats för två eller flera hushåll/fastigheter gemensamt.

Huvudman är den som äger en VA-anläggning.

Kommunalt VA-område används i vattentjänstplanen som begrepp på ett område som ligger inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning och där Bollebygd kommun är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning.

LIS-område är en förkortning för områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Inom dessa områden kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Dessa områden pekas ofta ut i de kommunala översiktsplanerna eller tillägg till dessa.

Recipient är en sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten, bräddvatten och renat avloppsvatten.

Spillvatten är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dyligt).

Statusklassning av vattenförekomster innebär att tillståndet i vattenförekomsten bedöms utifrån kriterier och gränsvärden som fastlagts i vattendirektivet. För grundvattenförekomster bedöms kemisk och kvantitativ status (vattentillgång) och för ytvattenförekomster bedöms

kemisk och ekologisk status. Målet är att vattenförekomsterna ska uppnå ”god status” i samtliga avseenden.

Tillsyn utförs av utpekad tillsynsmyndighet. Denna ska se till att miljön inte skadas, genom att kontrollera att reglerna om miljöskydd och hälsoskydd i miljöbalken och dess förordningar följs.

VA är ett samlingsnamn för vatten och avlopp.

Vattenförekomster är mindre enheter som i princip allt vatten i Sverige, förutom det öppna havet, är indelat i. Detta görs för att kunna beskriva tillståndet i vattnet och bedöma vilka mål, miljökvalitetsnormer, som ska gälla. Grundvattenförekomster är grundvattenmagasin där det idag tas ut vatten till fler än 50 personer eller där det bedöms vara möjligt att ta ut mer än 10 m³/d. Ytvattenförekomster är sjöar med en yta större än 0,5 km² eller vattendrag som har ett tillrinningsområde större än 10 km². Vattenförekomster presenteras i den nationella databasen VISS (VattenInformationsSystem i Sverige). I databasen finns uppgifter om bland annat statusklassificeringar, miljökvalitetsnormer, riskbedömningar och bedömningar av vattenmiljöproblem.

Verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.

VA-planområden används i vattentjänstplanen som gemensamt begrepp för de områden med sammanhållen bebyggelse som identifierats i arbetet med vattentjänstplanen. VA-planområden delas in i fyra olika typer av områden enligt nedan:

- **Enskilt VA** är ett område med en sådan karaktär att godtagbart omhändertagande av avlopp och tjänligt dricksvatten kan lösas genom enskilda VA-anläggningar idag så väl som i framtiden, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.
- **VA-bevakningsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som, utifrån den information kommunen har, fungerar tillfredsställande idag. Om bebyggelsen skulle utökas eller förändras är det dock inte självklart att vatten- och avloppssituationen kommer att fungera tillfredsställande, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.
- **VA-utredningsområde** i områden som klassas som VA-utredningsområde finns osäkra parametrar som behöver utredas vidare innan beslut kan fattas kring hur området ska kategoriseras, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.
- **VA-utbyggnadsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har behov av en förändrad VA-struktur. Hela eller delar av VA-utbyggnadsområdet planeras att införlivas i verksamhetsområde för allmänna dricks- och/eller spillvattentjänster.

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Den lagändring i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft 1 januari 2023 innebar bland annat att alla kommuner i Sverige ska ta fram en vattentjänstplan under 2023.

Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av Bollebygd kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen. Innehållet redovisas i 1.2 nedan. Arbetet resulterar sammanfattningsvis i att:

- identifierade VA-planområden kategoriseras som enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utredningsområde eller VA-utbyggnadsområde,
- risker för den allmänna VA-anläggningen som följd av skyfall identifieras och åtgärder föreslås,
- långsiktig planering för behov och åtgärder gällande förbättring av den allmänna VA-anläggningen tydliggörs
- undersökning genomförs om vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan

Vattentjänstplanen blir ett tillägg till kommunens VA-plan. Vattentjänstplanen ska visa hur kommunen ska förse kommuninvånarna med VA-tjänster under ett längre tidsperspektiv.

Vattentjänstplanen ska fungera som ett styrande dokument och vara en hjälp i prioritering och utveckling av nya bebyggelseområden samt befintliga områden. Planen kommer även att vara ett stöd i den översiktliga planeringen, detaljplaneringen samt bygglovsprocessen för att kunna avgöra om verksamheter och bebyggelse är lämpligt inom ett visst område.

Målgrupp för vattentjänstplanen är både kommuninvånare samt politiker och tjänstemän.

1.2 Innehåll

Vattentjänstplanen ska enligt lagtexten (Lagen om allmänna vattentjänster, §6b) innehålla:

”kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall”.

1.2.1 Långsiktig planering av kommunens VA-utbyggnad

Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden (VA-utbyggnadsplan).

Ändringen i LAV innebär bland annat en ökad flexibilitet för kommunerna. Vid bedömningen gällande om det finns behov av allmänt verksamhetsområde för VA ska särskild hänsyn tas till de lokala förutsättningarna att tillgodose VA-försörjningen med en godtagbar enskild anläggning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Bedömningen i kapitel 2 tar därför hänsyn till både möjligheterna att ansluta området till allmänt VA med överföringsledning men även förutsättningarna för att lösa VA-försörjningen med enskilda anläggningar.

Ovan nämnda bedömningskrav innebär potentiellt en ökad utredningsbörda för kommunen då flera områden med enskilda lösningar behöver utredas i syfte att bestämma om de enskilda anläggningarna uppfyller lagkraven.

1.2.2 *Skyfall*

Vattentjänstplanen innehåller också en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall. Befintlig ytavrinningskartering (Sweco, 2018), har använts som underlag för att studera påverkan på allmänna VA-anläggningar i Bollebygd kommun till följd av skyfall (se kapitel 3).

1.2.3 *Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning*

Den långsiktiga planeringen av kommunens allmänna VA-försörjning ska omfatta en kortfattad beskrivning av större förändringar, till exempel en ny vattentäkt, nya verk eller planerad sammanslagning av flera försörjningsområden. Löpande planering för exempelvis förnyelse och beredskap omnämns men redovisas inte i detalj (se kapitel 4).

1.2.4 *Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning*

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Huruvida en vattentjänstplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan avgörs genom en undersökning i enlighet med kraven i miljöbalken kapitel 6 samt miljöbedömningsförordningen. Undersökningen gällande betydande miljöpåverkan för denna vattentjänstplan redovisas i kapitel 5.

1.3 **Arbetsätt**

Figur 1 nedan illustrerar de processteg som ingår i arbetet att ta fram/aktualisera en vattentjänstplan. En vattentjänstplan ska enligt LAV antas av kommunfullmäktige som också, minst vart fjärde år, ska pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster (Regeringen, 2023). En viktig framgångsfaktor är att skapa en rullande process där identifierade åtgärder planeras och genomförs kontinuerligt.

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Huruvida en vattentjänstplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan avgörs genom en undersökning i enlighet med kraven i miljöbalken kapitel 6 samt miljöbedömningsförordningen. Undersökningen gällande betydande miljöpåverkan för denna vattentjänstplan redovisas i kapitel 5.

Vattentjänstplanerna ska samrådas och granskas. Kommunen ska enligt §6 c LAV på lämpligt sätt och i skäligen omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen samt ställa ut ett förslag till vattentjänstplan för granskning under minst 4 veckor. Hur hänsyn tas till inkomna synpunkter ska också redovisas.



Figur 1. Schematisk illustration över processen att ta fram en vattentjänstplan.

1.3.1 Uppdatering och revidering

Framtagandet av en vattentjänstplan ska inte ses som en engångsinsats utan som en rullande process (Figur 1). Även om planen inte är bindande ska den enligt LAV antas av kommunfullmäktige som också, minst vart fjärde år, ska pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster (Regeringen, 2023). Vattentjänstplanens tidshorisont är 12 år, vilket har bedömts som en rimlig planeringshorisont.

Eftersom syftet med vattentjänstplanen är att redovisa den långsiktiga planeringen av vattentjänster och påverkan på dessa vid skyfall behöver uppföljning och revideringar av planen ske kontinuerligt när behov av vattentjänsterna förändras samt när skyddsåtgärder mot påverkan från skyfall och översvämning vidtas och/eller behov av åtgärder omprövas (om de inte får avsedd effekt eller när ny kunskap uppkommer).

VA-huvudmannen i Bollebygd är ansvarig för uppföljning av det samlade VA-planarbetet och kommer även att ansvara för aktualisering av vattentjänstplanen.

1.4 Förutsättningar

1.4.1 Översiktsplan

En viktig utgångspunkt för föreliggande vattentjänstplan är kommunens översiktsplan, som vägleder beslut om mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen för Bollebygds kommun antogs 2021 och visar mål, strategier och riktlinjer för hur användningen av mark och vatten ska nyttjas fram till 2035. En av strategierna i översiktsplanen är att bebyggelse i första hand ska tillkomma där det finns möjlighet till allmän VA-försörjning dvs i och i anslutning till kommunens befintliga tätorter. Kommunens recipienter får inte påverkas negativt och när mark ska bebyggas ska skyfallssituationen analyseras ur ett helhetsperspektiv.

I översiktsplanen pekas även flera områden ut för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Ett par av dessa är lokaliserade i anslutning till bedömda VA-planområden, se vidare 2.4.

Kommunen har på sin hemsida länkat till gällande översiktsplan.

1.4.2 *Befintlig strategisk VA-planering*

Befintlig VA-plan togs fram under perioden 2021 - 2022 och består av

- VA-översikt – beskrivning av nuvarande VA-försörjning i Bollebygd och redovisar framtida utmaningar och behov.
- VA-policy - målbild och tillhörande ställningstaganden för att uppnå en hållbar VA-försörjning.
- VA-handlingsplan– redovisar åtgärdsbehov för att uppnå policyns målbild och ställningstaganden (allmän dricks- och spillvattenförsörjning, dagvatten och skyfall samt enskild försörjning) samt VA-utbyggnadsplan. I VA-utbyggnadsplanen identifierades potentiella §6-områden (LAV), så kallade VA-planområden. Denna del har, som ovan nämnts, flyttats från handlingsplanen till denna vattentjänstplan och utvecklats i enlighet med den förändrade lagstiftningen (se kapitel 2).

2 VA-utbyggnad

Det är 6 § Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som reglerar kommunens skyldighet att förse ett område med allmänna vattentjänster. Lagtexten från § 6 LAV lyder som följer:

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och

2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Enligt 6 § LAV, har kommunen ett ansvar att ordna vattentjänster (dricks- och/eller avloppsvatten) för bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang, om risk för människors hälsa eller miljön föreligger. Vid bedömningen av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Eftersom kommunens samhällsbyggnadsprocess går hand i hand med planering av VA-försörjning är det viktigt att skapa förutsättningar för ett ökat handlingsutrymme genom att i god tid identifiera potentiella § 6-områden och skapa en långsiktig plan för VA-utbyggnaden. Utan en plan för detta riskerar kommunen att ställas inför förelägganden från Länsstyrelsen enligt 51 § LAV om att inrätta allmänna vattentjänster i områden där avsikten inte varit att bygga ut allmänt VA eller där planen har varit att göra det vid ett senare tillfälle. Då minskar kommunens kontroll över VA-taxans utveckling. En god VA-planering är därför kommunens möjlighet att påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen.

I denna del av vattentjänstplanen som handlar om VA-utbyggnad presenteras en bedömning av områden som i dag ligger utanför verksamhetsområdet för allmän VA-försörjning i Bollebygds kommun och som har eller kan komma att få ett behov av att lösa försörjningen av dricksvatten eller spillvatten i ett större sammanhang.

2.1 Identifiering av VA-planområden

Fastigheter inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning tillhör allmänt VA-område. Fastigheter i mycket gles bebyggelse, utanför allmänt verksamhetsområde, tillhör enskilt VA-område. Mellan dessa två ytterligheter finns områden med tätare bebyggelse där det är enskild VA-försörjning idag.

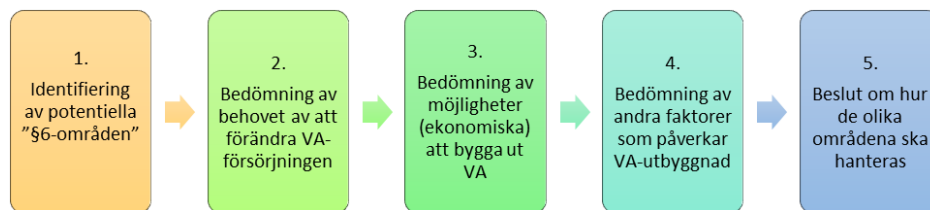
I denna utbyggnadsdel av vattentjänstplanen identifieras områden som skulle kunna utgöra så kallade "större sammanhang". Dessa områden benämns vidare som VA-planområden. I VA-planområden kan det finnas grund för att tillämpa 6 § LAV.

Det finns otydligheter i lagen kring vad som krävs för att bebyggelse ska utgöra ett så kallat större sammanhang. I förarbetena till lagen nämns 20–30 hushåll medan rättspraxis visar att så få som 8 hushåll kan utgöra ett större sammanhang. Hur många fastigheter som behöver vara berörda är framför allt beroende av hur starkt hälsoskyddsbehovet gör sig gällande eller kan förväntas komma att göra det. Enligt praxis behövs det åtminstone en något så när samlad bebyggelse av 20–30 fastigheter som underlag för en allmän VA-anläggning. En utbyggnad av en befintlig eller planerad anläggning kan dock ske för betydligt färre fastigheter. Om bebyggelsen på en fastighet är av större omfattning så kan det minska det antal fastigheter som krävs. I praxis har till och med enstaka fastigheter i närheten av ett befintligt verksamhetsområde ansetts planmässigt och i övrigt ha ett så nära samband med bebyggelsen inom verksamhetsområdet att fastigheternas VA-frågor skulle lösas i det större sammanhanget med denna bebyggelse (prop 2005/6:78 s 42).

Gällande avstånd mellan husen anger rättspraxis i ett fall att 300 meter var för långt för att utgöra del av större sammanhang medan ett annat fall visade att 150–200 m var applicerbart.

VA-planområden i Bollebygd utgörs av områden som har identifierats i en tidigare genomförd GIS-analys i samband med framtagandet av kommunens VA- och dagvattenplanen. Där identifierades bebyggelsegrupper som uppfyller följande kriterier; minst 20 hus med 200 meter eller mindre mellan husen och som ligger utanför verksamhetsområde för VA. Försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten sker alltså med enskilda anläggningar i dessa områden. De enskilda anläggningarna kan vara brunnar och avloppsanläggningar för enstaka hushåll eller grupper av hushåll. Om en grupp fastigheter har gått samman och bildat en förening eller gemensamhetsanläggning för samtliga eller vissa fastigheter i området bedöms den gemensamma anläggningens kapacitet och status. Om föreningen i framtiden önskar upphöra och inte längre förvalta VA-anläggningen kan VA-huvudmannen ha ett ansvar att tillgodose områdets behov om det inte kan tillgodoses enskilt inom den egna fastigheten.

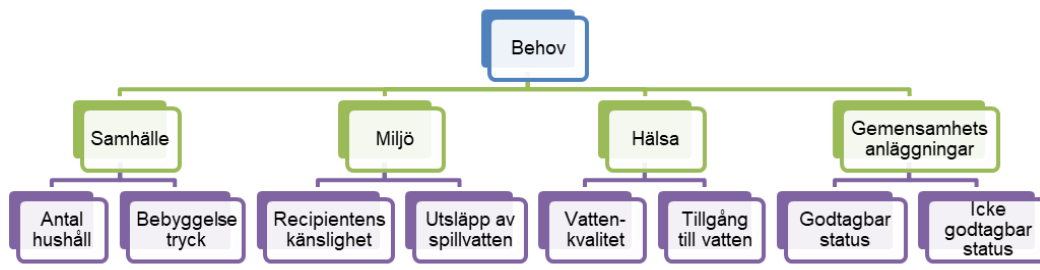
I Figur 2 beskrivs den arbetsgång som använts vid bedömning av de identifierade VA-planområden.



Figur 2 Arbetsgång för bedömning av VA-planområden.

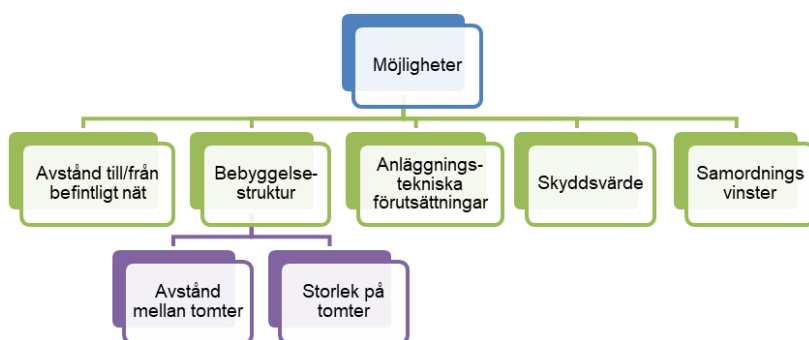
2.2 Bedömning av behov och möjlighet

De områden som utgör VA-planområden bedöms med avseende på flera kriterier som tillsammans ger en bild av områdets ”behov av en förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering”. Detta görs för att tydligt kunna redovisa vilka områden som är mest angelägna att arbeta med. Det ger också en grund för prioritering av eventuell anslutning till allmän VA-försörjning eller andra förbättrande åtgärder. Klassningen av VA-planområdena görs utifrån en kvalitativ bedömning av olika kriterier som sedan inarbetas i en bedömningsmodell. Kriterier avseende behovet visar hur angeläget det är att ett område får en förändrad VA-försörjning, se Figur 3.



Figur 3 Kriterier vid bedömning av behov av förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering.

Kriterier avseende möjligheten indikerar hur kostsamt det är att ansluta ett område till allmän VA-försörjning genom överföringsledning till den befintliga allmänna VA-anläggningen, se



Figur 4 Kriterier vid bedömning av möjligheter till förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering.

Med utgångspunkt i VA-planområdenas behov, möjlighet och ytterligare påverkansfaktorer kategoriseras de som ett av alternativen i Figur 4. Eftersom bedömningen görs utifrån tillgängliga underlag behöver dessa uppdateras när ytterligare underlag framkommer eller då förutsättningarna förändras.

Med den möjlighet som är förknippad med VA-utbyggnad i olika områden, tillsammans med den del som utgör bedömning av behov, kan, som ovan nämnt, ett resonemang föras kring prioriteringsordning och takten för VA-utbyggnad. I det här fallet analyseras möjligheten för anslutning till allmänt VA via överföringsledning till den befintliga allmänna VA-anläggningen. Syftet med denna bedömning är inte att ta fram en kostnad för VA-anslutning av respektive område utan att visa bilden bakom kostnaden, dvs i vilka aspekter är möjligheten för VA anslutning god och var är möjligheterna mer utmanande.

För mer information om bedömningsmodellen och parametrar se bilaga 2.

2.3 Klassificering av VA-planområden

Genom att följa ovan stående arbets sätt har identifierade VA-planområden bedömts och klassificerats (se Figur 5 och 2.3.1-2.3.4 nedan).

Behovet i Bollebygd har bedömts utifrån en viktning mellan de olika kriterierna samhälle, hälsa och miljö där samhälle har ansetts ha en lägre dignitet än de andra parametrarna då bebyggelsestrycket i flertalet VA-planområden är lågt. Kriterierna hälsa och miljö viktas högst då det anses ha högst dignitet i bedömningen. Viktningen mellan parametrarna har därför satts till följande: Samhälle 20%, Hälsa 40% och Miljö 40%. Vidare har fritidsboende ansetts ha en lägre påverkan och behov jämfört med permanentboende och därav har fritidsboende viktats ner till 50% medan permanentboende tilldelats vikten 100%.

Parametrarna som representerar möjlighet till utbyggnad består av:

- längd på överföring till befintligt nät
- bebyggelsestruktur i området
- anläggningstekniska förutsättningar
- samordningsvinster
- skyddsvärde

Skyddsvärde och samordningsvinster har inte tagits med i analysen och har därför viktats till 0%. Övriga parametrar har getts samma dignitet, det vill säga 25%.



Figur 5 Beskrivning av de olika kategorierna för VA-planområden

2.3.1 Enskilt VA-område

Ett enskilt VA-område är ett område med en sådan karaktär att godtagbart omhändertagande av avlopp och tjänligt dricksvatten kan lösas på ett godtagbart sätt genom enskilda VA-anläggningar idag så väl som i framtiden. I områden med enskilt VA är det varje fastighetsägares alternativt VA-föreningens ansvar att försörjningen av dricksvatten och rening av spillvatten fungerar tillfredsställande.

2.3.2 VA-bevakningsområde

Ett VA-bevakningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som, utifrån den information kommunen har, fungerar tillfredsställande idag. Om bebyggelsen skulle utökas

eller förändras är det dock inte självklart att vatten- och avloppsituationen kommer att fungera tillfredställande.

Kommunen bör därför bevaka till exempel utsläpp av spillvatten från området, antalet tillkommande bygglov eller förändring i nyttjande av bebyggelsen. När ett bevakningsområde förändras kan det klassas om till VA-utredningsområde eller VA-utbyggnadsområde.

2.3.3 VA-utredningsområde

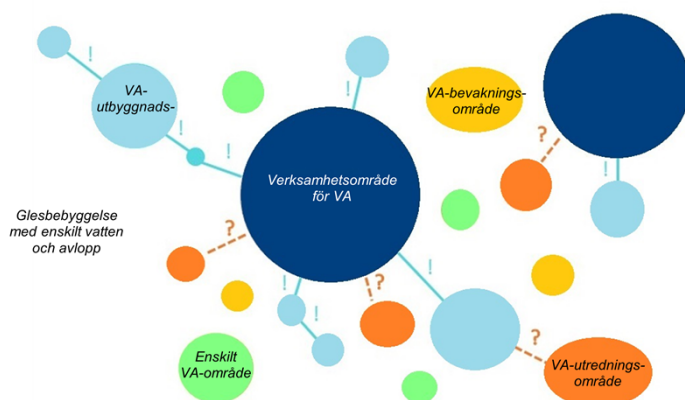
I områden som klassas som VA-utredningsområde finns osäkra parametrar som behöver utredas vidare innan beslut kan fattas kring hur området ska kategoriseras. Det kan bero på stora osäkerheter kopplat till behovet av förändrad VA-försörjning. Det kan även bero på att möjligheten till anslutning med överföringsledning är mycket låg vilket gör att alternativa lösningar behöver utredas vidare.

VA-utredningsområde är ett temporärt tillstånd. När utredningen är utförd klassificeras området till VA-utbyggnadsområde, VA-bevakningsområde eller enskilt VA-område. Att en utredning görs innebär inte per automatik att en allmän VA-utbyggnad blir aktuellt.

2.3.4 VA-utbyggnadsområde

Ett VA-utbyggnadsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har behov av en förändrad VA-struktur. Hela eller delar av VA-utbyggnadsområdet planeras att införlivas i verksamhetsområde för allmänna dricks- och spillvattentjänster.

För VA-utbyggnadsområdet bör även behovet av allmänt dagvatten utredas. Behovsutredningen ska grundas i 6 § LAV och identifiera huruvida det föreligger ett behov av allmän dagvattenhantering ur miljö – eller hälsoperspektiv.

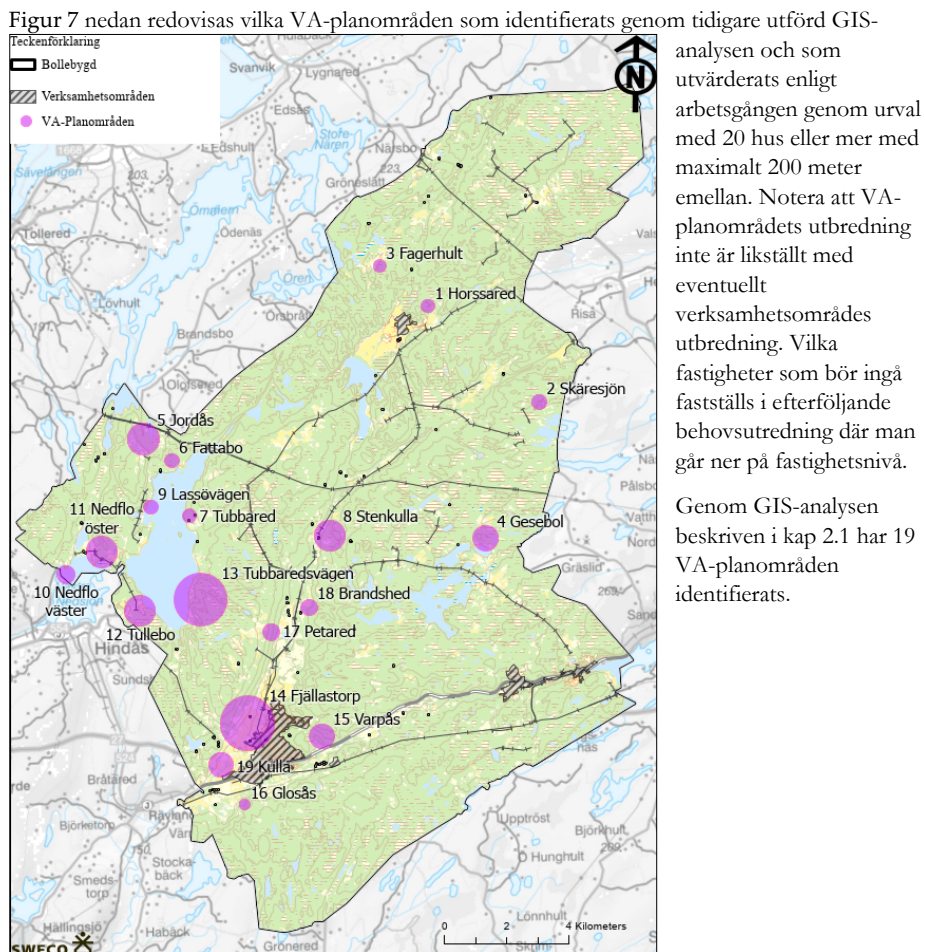


Figur 6 Schematisk figur över de fyra olika områdestyperna och allmänt verksamhetsområde.

2.4 VA-planområden

2.4.1 Identifierade VA-planområden

I

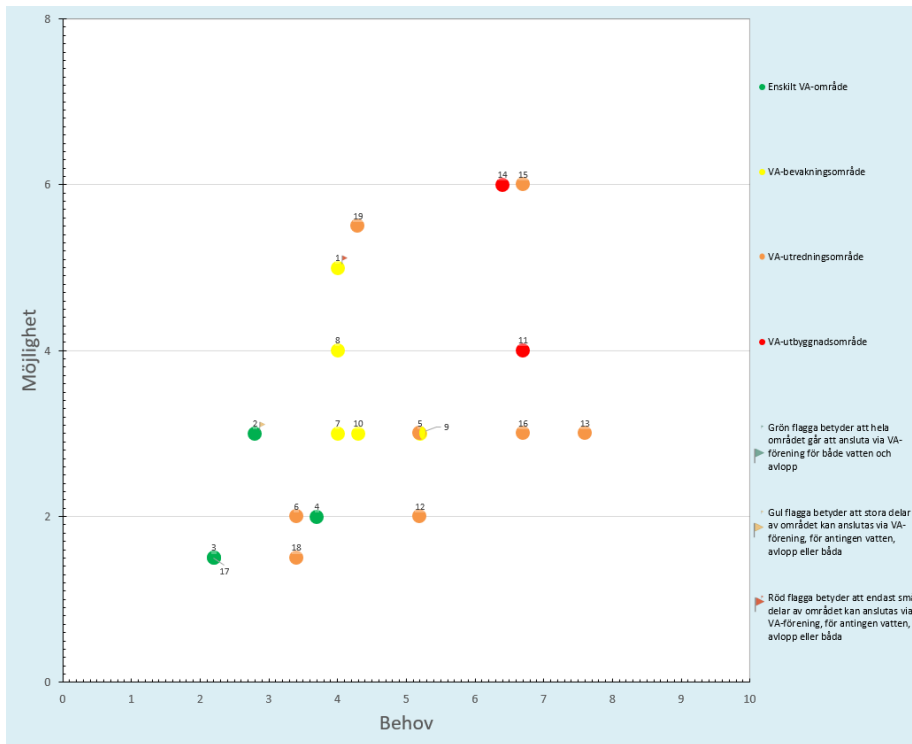


Figur 7 Identifierade VA-planområden genom genomförd GIS-analys, minst 20 bus med maximalt 200 meters avstånd. Skräfferade områden är områden där verksamhetsområde för spillvatten och dricksvatten finns i dag. Cirkelarnas storlek indikerar om områdena innehåller fler eller färre antal bostadsbus.

Behovet av och möjligheten till en förändrad VA-försörjning i kommunens VA-planområden sammanfattas i Figur 8 och Figur 9. Behovet har analyserats utifrån den viktning mellan behovskriterierna som beskrivs i kap 2.3.

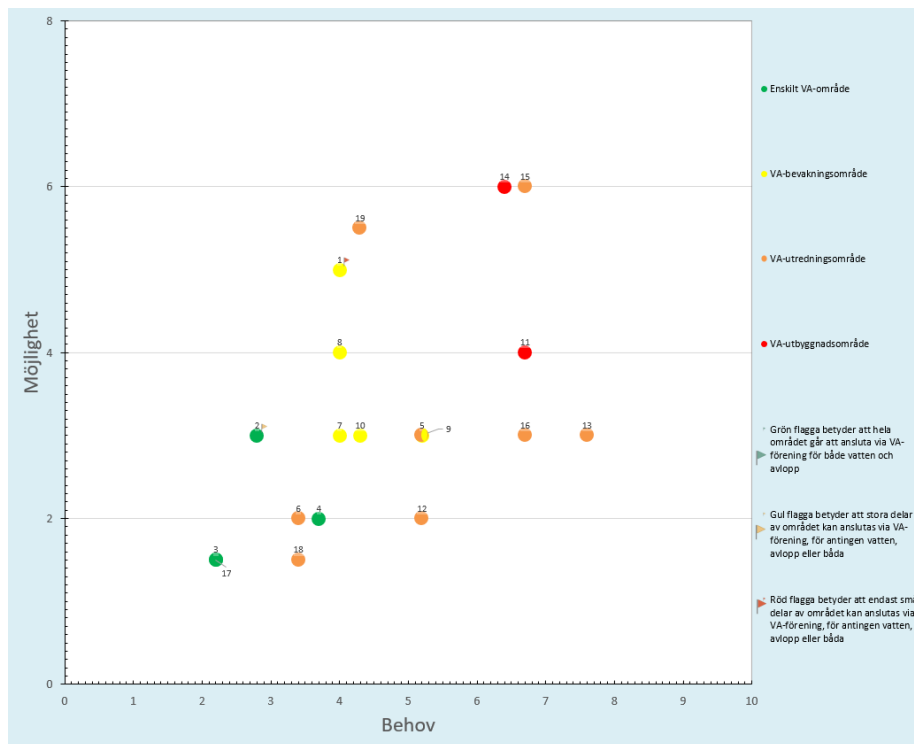
Resultatsammanställning				
Allmänt		Behov		Möjligheter
Område nr.	Namn	Prioriteringspoäng (1-10)		Prioriteringspoäng (1-10)
1	Horssared	4,0		5,0
2	Skäresjön	2,8		3,0
3	Fagerhult	2,2		1,5
4	Gesebol	3,7		2,0
5	Jordås	5,2		3,0
6	Fattabo	3,4		2,0
7	Tubbaröd	4,0		3,0
8	Stenkulla	4,0		4,0
9	Lassövägen	5,2		3,0
10	Nedflo väster	4,3		3,0
11	Nedflo öster	6,7		4,0
12	Tullebo	5,2		2,0
13	Tubbaretsvägen	7,6		3,0
14	Fjällastorp	6,4		6,0
15	Varpås	6,7		6,0
16	Glosås	6,7		3,0
17	Petared	2,2		1,5
18	Brandshed	3,4		1,5
19	Kulla	4,3		5,5

Figur 8 Bedömning av respektive områdes behov av och möjlighet till förändrad VA-försörjning.



Figur 10 Diagram som presenterar respektive områdes behov av och möjlighet till förändrad VA-försörjning. Grön markering indikerar enskilt VA-område, gul markering avser VA-bevakningsområde, orange markering avser VA-utredningsområde och röd markering avser VA-utbyggnadsområde

Figur 9. Diagram som presenterar respektive områdes behov av och möjlighet till förändrad VA-försörjning. Grön markering indikerar enskilt VA-område, gul markering avser VA-bevakningsområde, orange markering avser VA-utredningsområde och röd markering avser VA-utbyggnadsområde



Figur 10 Diagram som presenterar respektive områdes behov av och möjlighet till förändrad VA-försörjning. Grön markering indikerar enskilt VA-område, gul markering avser VA-bevakningsområde, orange markering avser VA-utredningsområde och röd markering avser VA-utbyggnadsområde

Tabellerna i kapitel 2.6, 2.7, 2.8 och 2.9 redovisar resultatet av den klassning som är gjord utifrån VA-situationen i respektive område. I kapitel 2.6 redovisas de områden som klassas som enskilt VA-område, dessa presenteras med grön färg. I kapitel 2.7 redovisas VA-bevakningsområdena i gult följt av VA-utredningsområdena i kapitel 2.8 i orange. Avslutningsvis i kapitel 2.9 presenteras de lokaliserade VA-utbyggnadsområdena i rött.

2.5 Områden med enskilt VA

Enskilt VA-område		
Nr	Namn	Kommentar
2	Skäresjön	<p>Området ligger i kommunens nordöstra del och omfattar 26 bostäder varav den största delen utgörs av permanentbostäder. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Det bedöms finnas två recipienter för området, Skäresjön och Stora Grönesjö. Ingen av dessa recipienter är klassad i VISS. ligger inte i direkt anslutning till skyddat område, kommunal badplats eller</p>

		<p>inom vattenskyddsområde. Området ligger inte heller i närheten av vattenförekomst som inte uppnår god ekologisk status p.g.a. övergödning eller anses känslig. I området finns ett mycket begränsat antal avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt då området är anslutet till en enskilt gemensam anläggning.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts. Befintlig gemensamhetsanläggning kan tillgodose områdets behov av vattentjänster.</p>
3	Fagerhult	<p>Området ligger i kommunens norra del och omfattar 21 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Recipienten för området är Lafsån som enligt VISS har måttlig ekologisk status, recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger inte i närheten av kommunal badplats eller annan skyddad recipient. I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p>
4	Gesebol	<p>Området ligger i kommunens östra del och omfattar 45 bostäder varav strax över hälften utgörs av permanentbostäder. Området angränsar till ett av Bollebygd kommuns utpekade LIS-områden. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Recipient för området är Stockasjön vilken ej klassad i VISS. Området ligger i direkt anslutning till kommunal badplats vid Stockasjön, (inom 500 meter). I området finns dock en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt. Kommunens miljöenhet har utfört tillsyn i området med tillfredställande resultat.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p> <p>Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde men bedöms vara ett område lämpat för enskilt VA.</p>
17	Petared	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 29 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Området angränsar till ett av Bollebygd kommuns utpekade LIS-områden. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i</p>

	<p>området. Det förekommer dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Det bedöms finnas två recipienter för området. Västra delen av området avrinner mot Hagasjön och resterande till Nolån. Hagasjön är inte klassad i VISS men bedöms som mindre känslig. Nolån ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Hagasjön är inte klassad i VISS men bedöms som mindre känslig. Området ligger inte i direkt anslutning till skyddat område, kommunal badplats eller inom vattenskyddsområde. Området ligger inte heller i närheten av vattenförekomst som inte uppnår god ekologisk status p.g.a. övergödning eller anses känslig. Det finns ett fåtal nya enskilda avloppsanläggningar i området.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p>
--	---

Tabell 1 Områden med enskilt VA.

2.6 VA-bevakningsområden

VA-bevakningsområde		
Nr	Namn	Kommentar
1	Horssared	<p>Området ligger i kommunens norra del och omfattar 23 bostäder varav samtliga utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>I området finns en gemensamhetsanläggning för vatten och en för spillvatten som är anslutna till den allmänna anläggningen. Gemensamhetsanläggningarna omfattar 5 fastigheter. För övriga bostäder i området som inte ingår i ovan nämnda gemensamhetsanläggningar sker vattenförsörjningen och avloppshanteringens enskilt på varje fastighet.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Recipient för området är Nolån som ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger delvis inom kommande vattenskyddsområde. I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt, alternativt saknar området delvis de naturliga och/eller</p>

		<p>geografiska förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde.</p>
7	Tubbared	<p>Området ligger i kommunens västra del, anslutning till östra Nedsjön och omfattar 23 bostäder varav mestadels utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger i direkt anslutning till Tubbarets badplats som är en kommunal badplats, (inom 500 meter) samt inom föreslaget vattenskyddsområde för Nedsjöarna. I området finns ett fåtal nya avloppsanläggningar.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde.</p>
8	Stenkulla	<p>Området ligger i kommunens västra del och omfattar 56 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Området ligger inom 100 meter från Nolån som ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. I området finns en stor andel nya avloppsanläggningar.</p> <p>Enligt uppgift från kommunen finns ett bebyggelsetryck i området samt att fastighetsbildningar sker regelbundet. Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om bebyggelsestrukturen i området förändras.</p>

9	Lassövägen	<p>Området ligger i kommunens västra del, i anslutning till östra Nedsjön och omfattar 24 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger i inom föreslaget vattenskyddsområde för Nedsjöarna. I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt. Området består av små tomter vilket kan innebära en förhöjd risk att avloppsanläggningar kontaminerar dricksvattnet.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde eller om vattenkvaliteten i område förändras.</p>
10	Nedflo Väster	<p>Området ligger i kommunens västra del, i närheten av Västra Nedsjön och omfattar 31 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Västra Nedsjön, otillfredsställande. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området är beläget inom föreslaget vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde</p>

Tabell 2 V.A-bevakningsområden.

2.7 VA-utredningsområden

VA-utredningsområde		
Nr	Namn	Kommentar
5	Jordås	<p>Området ligger i kommunens västra del, nära kommungränsen och omfattar 58 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger strax utanför föreslaget vattenskyddsområde för Nedsjöarna.</p> <p>Inom området finns flertalet små tomter vilket kan riskera dricksvattenkvaliteten då det finns risk för kontaminering via avloppsanläggning. Tillsyn har genomförts under år 2023, varpå flertalet avlopp med åtgärdsbehov lokaliserades.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt uppgift från kommunen finns ett visst bebyggelsetryck i området. Flertalet fastighetsregleringar har ägt rum och fler är på gång.</p> <p>Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas. Denna utredning bör ske så snart som möjligt med bakgrund av de bristfälliga avloppsanläggningarna som identifierats i området under tillsynen.</p>
6	Fattabo	<p>Området ligger i kommunens västra del och omfattar 24 bostäder varav mestadels utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt. Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger inom primär zon för föreslaget vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Inom området finns 3 nya avlopp och 5 nya tillstånd har utfärdats. Inspektion är planerad men inte utförd.</p> <p>Tillsyn av enskilda avloppsanläggningar i området genomfördes under 2023 varpå flertalet anläggningar med åtgärdsbehov lokaliserades</p> <p>Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas. Denna utredning bör ske så snart som möjligt med bakgrund av de bristfälliga avloppsanläggningarna som identifierats i området under tillsynen.</p>
12	Tullebo	<p>Området ligger i kommunens västra del, nära kommungränsen och östra Nedsjöns södra del och omfattar 55 bostäder varav</p>

		<p>majoriteten utgörs av permanentboende.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Uppskattningsvis ligger 1/5 del av området inom föreslaget vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Då bedömningen görs områdesvis bedöms påverkan som stor. I området har ungefär halva bebyggelsen godkända avloppsanläggningar. Området bedöms ha ett bebyggelsetryck och ansökan om förhandsbesked inkommer till kommunen regelbundet.</p> <p>Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas. I samband med detta rekommenderas hur behovet kan tillgodose med allmänna vattentjänster utreds och om det finns eventuella samordningsvinster.</p>
13	Tubbaretsvägen	<p>Området ligger i kommunens västra del, vid östra Nedsjöns nordöstra del. Området omfattar 96 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentboende.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger inom föreslaget vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Enligt uppgift från kommunen bedöms det som svårt att lösa enskilda avloppsanläggningar på grund av risk för kontaminering av enskild vattentäkt.</p> <p>Det behöver utredas vidare hur områdets behov kan tillgodoses med allmänna vattentjänster och om det finns eventuella samordningsvinster.</p>
15	Varpås	<p>Området ligger i kommunens södra del och omfattar 44 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Enligt VISS kan recipienten för området, Sörån, vara habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som god. Enligt uppgift från kommunen saknar området förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar då området är tätbebyggt med små tomter och har en svåra lutningsförhållanden. Detta medför en förhöjd risk för kontaminering av enskild vattentäkt. Uppströms</p>

		<p>området finns en gammal deponi. Kontrollprogram för provtagning finns och det finns ingen påverkan på dricksvattnet kopplat till deponin.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är beläget nära Sörån och har en potentiellt stor påverkan på denna samt att det förekommer risk för att dricksvattenkvaliteten i området kan ha allvarliga brister.</p> <p>Det behöver utredas vidare hur områdets behov kan tillgodoses med allmänna vattentjänster. Förutsättningarna skiljer sig mycket inom detta område, och det är avdelat via en vattendelare. Omfattningen av ingående fastigheter kan komma att justeras efter utredningar i samband med projektering av området. Utredning av områdets behov bör prioriteras.</p>
16	Glosås	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 16 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende.</p> <p>Bebyggelsestryck finns i området. Tidigare planprogram för området (upphävt 2022) medger inte exploatering. VA-planområdet angränsar till utpekad LIS-område.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Området är beläget 130 meter från Sörån som enligt VISS utgör habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som god. Enligt uppgift från kommunen kan det finnas det svårigheter med att lösa enskilda avloppsanläggningar i området.</p> <p>Statusen för de enskilda avloppsanläggningarna är i dagsläget okända. Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas. I samband med detta rekommenderas att hur behovet kan tillgodoses med allmänna vattentjänster utreds.</p>
18	Brandshed	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 28 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Enligt VISS kan recipienten, Rolfsån, utgöra habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som otillfredsställande. Enligt uppgift från kommunen finns endast ett fåtal enskilda avloppsanläggningar i området som är godkända. Inspektion av de enskilda anläggningarna är planeras utföras under år 2025. Risken för kontaminering av enskild vattentäkt</p>

Kommentar [HK1]: Fråga till Bollebygd: Är detta korrekt beskrivet?

		bedöms dock som låg. Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde i VA-handlingsplanen. Statusen på de enskilda avloppen är oklar. Tillsyn av området planeras utföras under 2025 varpå området bedöms som ett VA-utredningsområde.
19	Kulla	Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 44 bostäder varav ungefär hälften utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området. Enligt VISS kan recipienten, Nolån, utgöra habitat för flodpärlmussla i recipienten och har måttlig ekologisk status. Kommunen har ingen kännedom om status för de enskilda avloppsanläggningarna i området. Statusen för de enskilda avloppsanläggningarna är i dagsläget okända. Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas.

Tabell 3 VA-utredningsområden.

2.8 VA-utbyggnadsområden

VA-utbyggnadsområde		
Nr	Namn	Kommentar
11	Nedflo Öster	Området ligger i kommunens västra i närheten av Västra Nedsjön och omfattar 56 bostäder varav lite över hälften utförs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvariga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området. Området ligger i inom 500 meter från kommunal badplats, samt inom primär/sekundär skyddszon för gällande vattenskyddsområde. Områdets recipient är Västra Nedsjön som anses vara en känslig recipient som enligt VISS har otillfredsställande ekologisk status. Kommunens miljöenhet bedömer behovet av kommunal VA-försörjning inom området som stor då området har en hög andel permanentboende och att området har en stor andel små tomter vilket medför påverkan på enskilda vattentäkter. Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är beläget nära en känslig recipient och har en

		<p>potentiellt stor påverkan på denna samt att det förekommer risk för att dricksvattenkvaliteten i området kan ha allvarliga brister. Anslutning till den allmänna spillvattenanläggningen bedöms ha en positiv påverkan på MKN i recipienten då näringsämnen från området skulle kunna vara en belastande faktor.</p>
14	Fjällastorp	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 100 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende.</p> <p>Bebyggelsestryck finns i området. Ansökan om förhandsbesked inkommer regelbundet till kommunen. Tidigare planprogram för området (upphävt 2022) medger inte exploatering. Det pågår planarbete avseende på sammanhängande bostadsbebyggelse i anslutning till området.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Området ligger 150 meter från Nolån som anses vara en känslig recipient då den är habitat för flodpärlmussla och enligt VISS har måttlig ekologisk status. Området ligger delvis inom vattenskyddsområde för Backa. Enligt uppgift från kommunen har området svårigheter med att lösa enskilda avloppsanläggningar och det är blandad status på de enskilda avloppsanläggningarna inom området.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är beläget nära en känslig recipient och har en potentiellt stor påverkan på denna samt att det föreligger risk för att dricksvattenkvaliteten i området kan ha allvarliga brister. Anslutning till den allmänna spillvattenanläggningen bedöms ha en positiv påverkan på MKN i recipienten då näringsämnen från området skulle kunna vara en belastande faktor.</p>

Tabell 4 V.A-utbyggnadsområden.

3 Skyfall

Enligt lagtexten ska:

”en vattentjänstplan innehålla en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behövs vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall”.

Bedömningen ska omfatta alla allmänna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten) och avgränsas till endast skyfall och omfattar inte andra klimatrelaterade händelser. Lagtexten innehåller inte någon närmare definition av skyfall än ”intensiv kortnedbörd”. Därmed finns en flexibilitet för kommunen själv att bedöma vilket regn som används som utgångspunkt i åtgärdsanalysen.

3.1 Generellt

Våra dagvattensystem är till för att avleda vatten genom ledningar och öppna diken. I samband med skyfall är dagvattensystemets kapacitet mycket begränsad i förhållande till regnets intensitet och volym. Det gäller även för markens infiltrationsförmåga som ofta inte räcker till för att ta emot regnmängderna. Följden blir avrinning på markytan som kan leda till översvämning. Höga flöden och/eller vattennivåer som följd av skyfall kan leda till oönskade konsekvenser för ett samhälle, en stad eller en ort och medföra att viktiga försörjningsfunktioner skadas.

Beroende på var översvämningen inträffar kan den medföra allvarliga konsekvenser för exempelvis bebyggelse, infrastruktur och samhällsviktig verksamhet (MSB, 2017). I föreliggande vattentjänstplan ligger fokus på identifiering av VA-anläggningar där risk för översvämning finns, samt vilka åtgärder som kan vidtas för att bibehålla VA-anläggningarnas funktion vid skyfall.

3.2 Ytavrinningskartering

Under 2018 genomförde Sweco en kartering av instängda områden och ytliga avrinningsvägar för att belysa skyfallsrisker för tätorterna Bollebygd, Hultafors, Olsfors och Töllsjö. Denna har i föreliggande vattentjänstplan använts som underlag för att identifiera åtgärdsbehov för den allmänna VA-anläggningen.

I ytavrinningskarteringen definierades begreppet skyfall inte som ett regn med en viss återkomsttid eller volym utan användes i en vidare bemärkelse som ett potentiellt kraftigt/häftigt regn. Syftet med analysen var att lokalisera topografiskt instängda områden och vattnets naturliga väg över markytan, och utifrån det identifiera riskområden för översvämning orsakad av skyfall.

De instängda områden och ytliga avrinningsvägar som redovisades i karteringen byggde helt och hållet på en högupplöst digital höjdmodell. Ledningsnät, dagvattensystem och grundvatten ingick inte i analysen utan analysen beskrev ytvattnets påverkan under ett översvämningförlopp.

Följande underlag användes vid karteringen:

- Lantmäteriets nationella höjdmodell: både i form av LAS-filer (Bollebygd tätort) med 1x1 m upplösning samt 2 x2 m raster nedladdat från Scalgo
- Ortofoto

För kartering och bearbetning av underlagsmaterialet användes ArcGIS version 10.3 från ESRI samt Scalgo. Båda bygger på samma principer och ger helt jämförbara resultat.

Byggnader integrerades i höjdmodellen så att avrinningen beräknades runt, och inte igenom, byggnaderna. Vid broar användes marknivån under broarna.

Genom att studera kartorna utifrån nedan listade förutsättningar fås en indikation om var sannolikheten för översvämningar är störst i samband med extrema skyfall.

- Avrinningsvägar
- Instängda områden
- Stark lutning

Resultatet av lågpunktskarteringen presenterades i kartform med avrinningsstråk och lågpunkter per tätort (se vidare Bollebygd översvänningsutredning, Sweco 2018).

3.3 Identifierade VA-anläggningar där risk för översvämning föreligger samt åtgärdsförslag

3.3.1 Framtagande av åtgärdsförslag

Identifiering av de delar av den allmänna VA-anläggningen som bedöms kunna påverkas negativt av ett skyfall har gjorts genom en GIS-analys där skikten för den upprättade ytavrinningskarteringen har kombinerats med lager för lokalisering av kommunens VA-anläggningar (vattenverk, avloppspumpstationer, tryckstegringsstationer, dagvattendammar). Utifrån detta identifierades vilka anläggningar som är lokaliserade inom instängda områden, nedströms starkt lutande områden eller där flera avrinningsstråk möts och som därmed ligger i riskzonen att påverkas vid skyfall.

Åtgärder för skyfallshantering kan delas in i tre kategorier, skyfallsyta, skyfallsled eller styrning, se Figur 10 nedan. Beroende på förutsättningarna i anslutning till den anläggning som påverkas kan det t.ex handla om arbete med marknivåer i syfte att styra skyfallsvattnet till en annan plats. Kompletterande åtgärder för specifika objekt kan också bli aktuella, exempelvis höjning av elskåp och styrskåp och/eller extern klimatsäkring av själva byggnaden.



Figur 11. Schematisk illustration av tänkbara skyfallsåtgärder.

3.3.2 Anläggningar med åtgärdsbehov

Det största åtgärdsbehovet har identifierats för en pumpstation i Bollebygds tätort. Den är lokaliserad i en stor lågpunkt där vattendjup upp till 3 meter kan bli stående kring stationen vid skyfall. Både stationens funktion men även tillgänglighet till stationen bedöms kunna påverkas i stor grad vid ett skyfall. Vid skyfall som resulterar i stora vattendjup kring stationen kan elförsörjningen brytas, beroende på vart i stationen elskåpen sitter. Vid elavbrott nödvänder stationen orenat spillvatten till recipienten. Även om stationens elförsörjning skulle klara sig anses åtkomst och drift av stationen ej vara möjligt vid en skyfallshändelse då stationen ligger i en stor lågpunkt. Åtgärder som rekommenderas på kort sikt är klimatsäkring av själva stationsbyggnaden, både externt (väggar och tak) samt internt (flytt av elektriska delar från marknivå till högre upp i anläggningen). Dock bedöms dessa åtgärder inte vara hållbara över tid. Även vägen till pumpstationen behöver vara framkomlig för att dess funktion ska kunna upprätthållas. Klimatsäkring av stationen kräver vidare utredning av ombyggnation/markjusteringar eller en flytt av stationen.

Tre av spillvattenpumpstationerna i kommunen som nödvänder till dagvattenledning saknar backventil. Vid skyfall antas dagvattenledningarna gå fulla och det finns därför risk att stationerna vid höga trycknivåer i dagvattensystemet kommer belastas av dagvatten. Pumparna är sannolikt inte dimensionerade för både spill- och dagvatten vilket ökar risken för höga nivåer i pumpstationerna med uppdämning i spillvattenledningsnätet som potentiell följd. För att skydda anläggningarna föreslås installation av backventiler på samtliga av dessa pumpstationer.

En av spillvattenpumpstationerna nödvänder med självfall till en lokal recipient (Sörån) där höga nivåer kan uppträda vid t.ex långvarig nederbörd. Detta kan leda till att nödvädning från stationen kan påverkas och att nödvädning blir svårt/omöjligt, beroende på vattennivå i recipienten. Detta bör studeras närmare.

I anslutning till ett avloppsreningsverk finns även ett antal vassbäddar för slamhantering. Centralt genom dessa passerar ett identifierat avrinningsstråk. Vid skyfall finns det därför risk att de stora vattenmängderna kan föra med sig slam direkt till recipienten. Slamhanteringen i kommunen i stort håller på att ses över och dessa bäddar planeras att tömmas och fyllas igen om inom några år. Innan detta verkställs skulle förslagsvis kortsiktiga åtgärder kunna genomföras för att minimera konsekvenserna vid ett eventuellt skyfall. Idag finns en befintlig vall som skyddar vassbäddarna från en del vatten vid extrem nederbörd. Denna skulle kunna höjas för att ge ytterligare skydd. Befintlig lågpunkt skulle då kunna utökas och vattnet ledas om förbi vassbäddarna ner till aktuell recipient.

Runt två av kommunens befintliga dagvattendammar finns det viss risk för översvämning av omgivande fastigheter vid ett skyfall. Anläggningarnas funktion bedöms dock inte påverkas då syftet även i normalfallet är att de ska magasinera en större volym vatten. Därmed är bedömningen att det inte föreligger behov för proaktiva åtgärder. Ett skyfall kan dock försämra anläggningens funktion tillfälligt genom t.ex. erosion eller igentäppning av utloppsrör, och rutiner för drift och underhåll av dammarna efter ett skyfall bör tas fram.

3.4 Ansvar för skyfall

Den allmänna dagvattenanläggningen där VA-huvudmannen enligt LAV ansvarar är till för att avleda vatten genom ledningar och öppna diken. I samband med skyfall är dagvattensystemets kapacitet mycket begränsad i förhållande till regnets intensitet och volym. När dagvattensystemet är fullt innebär det i praktiken att avrinningen av regnöverskottet primärt beror av marknivån.

Vem som ansvarar för skyfall är en frågeställning som många kommuner i Sverige står inför att utreda, det finns idag inga nationella bestämmelser i frågan. Kommunen är enligt Plan- och bygglagen (PBL) ansvarig för att bebyggelse anläggs på mark lämplig för ändamålet, och ska därmed ta hänsyn till översvämningssrisker vid planering av ny bebyggelse. Allt ansvar för översvämningssäkring ligger dock inte på kommunen utan fastighetsägare och verksamhetsutövare har ansvar att skydda sin egendom.

Kommuner är, som ovan nämnt, skyldiga att beakta översvämningssrisker både i bebyggd miljö och i planering av nya områden. Enligt Plan- och bygglagen (PBL) ska kommunen i översiktsplanen bedöma och värdera risken för skador på den bebyggda miljön till följd av översvämning. Kommunen är också skyldig att arbeta strategiskt med hur riskerna kan minska eller upphöra.

Förutom ovanstående skyldigheter gällande översiktsplanering har kommuner enligt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544), också skyldighet att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser. I dessa ska kommuner analysera vilka händelser som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

En fastighetsägare är ansvarig för att vidta förebyggande åtgärder och skydda egendomen från översvämningar. Fastighetsägaren är enligt PBL också skyldig till att hålla tomten i värdat skick så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen inte uppkommer.

Kommunen har således ett ansvar tillsammans med fastighetsägarna att skapa säkra vattenvägar vid skyfall.

Ett relativt vanligt sätt att betrakta ansvarsfrågan kopplat till skyfallsåtgärder för kommuner i Sverige är att:

- Åtgärder bara för att skydda VA-anläggningen genom att göra lokala lösningar så som exempelvis vallar, upphöjningar eller avskärande diken bekostas av VA-huvudmannen
- Kommunen tar ansvar för skyfallsåtgärder som är till för att säkra bebyggelse, större områden etc. Skydd av andra objekt förutom VA-anläggningen ingår därmed i kommunens ansvar.

4 Långsiktig planering av den allmänna VA-försörjningen

Vattnet i Bollebygd är en viktig resurs vilket ska respekteras när beslut ska fattas (VA- och dagvattenpolicy, 2021). Målet är att uppnå en långsiktigt hållbar och robust VA-försörjning med hänsyn till planerad samhällsutveckling, klimatförändringar etc. VA-försörjningen ska utformas, skötas och utvecklas så att människors hälsa säkerställs och påverkan på miljön minimeras.

I denna del sammanfattas och redovisas hur den allmänna VA-anläggningen som ligger inom det befintliga verksamhetsområdet för allmänt VA ska utvecklas och förbättras de kommande åren med utgångspunkt i tidigare avsnitt i denna vattentjänstplan.

Genomförandet av åtgärder sker i den takt som är möjlig i organisationen. Vidare arbete med mer exakt tidsättning av åtgärder sker parallellt och drivs av kommunens VA-enhet, vilken också ansvarar för aktualisering av vattentjänstplanen som helhet.

4.1 VA-planområden

Verksamhetsområdet för kommunalt VA omfattar Bollebygd, Olsfors, Hultafors och Töllsjö tätorter. Olsfors och Hultafors försörjs med vatten från Borås (Borås Energi och Miljö) medan vatten till Bollebygd och Töllsjö försörjs via egna grundvattenverk. Spillvattenförsörjningen sker via tre egna avloppsreningsverk. Även den framtida allmänna VA-försörjningen, inklusive planerade utbyggnadsområden avses baseras på samma övergripande system. Systemet avses därmed främst kompletteras med överföringsledningar till de utpekade utbyggnadsområdena (se 2.8). Det kan dock bli aktuellt med lokala lösningar där anläggning av överföringsledning inte är möjligt. Detta kommer att utredas närmare i kommande projekteringsarbete.

Tillståndet för Bollebygds reningsverk går egentligen ut 31 december 2025. Arbetet med ansökan om nytt tillstånd pågår. I samband med detta kommer tillräcklig kapacitet för framtida anslutningar säkerställas och eventuellt åtgärdsbehov utredas. Utredningar har genomförts kring anslutning av avlopps-försörjningen till GRYAAB. Dock har kostnadsfördelningen varit oklar. Detta var en anledning till att kommunfullmäktige, den 6 december 2023, fattade ett inriktningsbeslut att arbeta vidare för att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi. Efterföljande arbete med anledning av detta beslut är i sin linda.

Ytterligare åtgärder för det vidare arbetet i de olika VA-planområdena redovisas nedan.

4.1.1 VA-utbyggnadsområden

- Ta fram en mer exakt tidsplan för utbyggnad av den allmänna anläggningen för att tillgodose utpekade områdens behov.
- Utreda vilka fastigheter i området som bör införlivas i verksamhetsområde för vatten och spillvatten.
- Utred behov av verksamhetsområde för dagvatten.

4.1.2 VA-utredningsområden

- Utred oklara faktorer som påverkar områdenas behov av eventuellt förändrad VA-försörjning.

- Klassa om området efter utredning av osäkra parametrar till någon av de andra områdestyperna.

4.1.3 *Bevakningsområden*

- Regelbundet bevaka förändringar i områdena
- Vid behov revidera klassningen av områden där en förändring sker som påverkar områdets förutsättningar till enskilda anläggningar.

4.1.4 *Områden med enskilt VA*

- Regelbundet utföra tillsyn på enskilda anläggningar inom dessa områden.
- Hantera inkomna vattenprov.
- Hantera eventuella rapporteringar om problem med vattenkvaliteten och vattenkvantiteten.

4.2 Skyfall

- Planera och ta fram tidplan för de åtgärder som behöver genomföras för att säkerställa de allmänna VA-anläggningarnas funktion vid skyfall. Föreslagna åtgärder redovisas i kapitel 3.3.

4.3 Övriga åtgärder inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning

Bollebygds kommun arbetar kontinuerligt med åtgärder för att uppnå en långsiktigt hållbar allmän VA-försörjning.

Inom kommunen finns det generellt god tillgång på vatten. I den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götaland pekas flera dricksvattenresurser (helt eller delvis inom Bollebygds kommun) ut som kommunalt viktiga, en grundvattenresurs (Bollebygd Norra) och tre ytvattenresurser (Östra respektive Västra Nedsjön samt Ömmern). De regionalt viktiga dricksvattenresurserna är sådana som kan vara av mellankommunalt intresse. De kräver därför samordnad förvaltning över kommungränser. För att uppnå en robust dricksvattenförsörjning är det viktigt att säkerställa ett gott skydd för utpekade vattenresurser. Det pågår bl.a. arbete med nytt vattenskyddsområde för Nedsjöarna.

Eftersom dricksvattenförsörjning är en samhällskritisk funktion behöver den fungera även vid störning. Det är därför viktigt att planera för reservvattenförsörjning som kan sättas in i händelse av att ordinarie vattentäkt inte kan nyttjas. I dagsläget saknas reservvatten för Bollebygds kommun men arbetet för att hitta en lämplig lösning pågår kontinuerligt. En förstudie har gjorts gällande reservvattenförsörjning från Borås via överföringsledning mellan Olsfors och Bollebygd. Förstudiens resultat talade för denna lösning. Borås har möjlighet att förse Bollebygds kommun med en stor del av det behov som finns, dock inte hela det ordinarie behovet. Dock bedöms inte ytterligare reservalternativ behöva utredas i nuläget. Överföringsledningen avses byggas i etapper med anledning av anläggningstekniska förutsättningar samt efterföljande höga kostnader.

Det finns behov av investeringar i det allmänna ledningsnätet, bl.a. för att minska tillskottsvatten i avloppssystemet respektive utläckage från drickvattensystemet. Sådana åtgärder genomförs kontinuerligt, men det finns behov av att ta fram en drift-, underhålls- och förnyelseplan för att skapa ytterligare långsiktighet i detta arbete.

5 Bedömning av betydande miljöpåverkan

En undersökning gällande betydande miljöpåverkan har genomförts i enlighet med 6 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken. Genomförandet av vattentjänstplanen för Bollebygds kommun kan utifrån denna inte antas medföra en betydande miljöpåverkan eftersom planens innehåll inte anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen (jfr 2 § 2 p miljöbedömningsförordningen). Planen anger inte heller förutsättningar för att bedriva verksamheter och åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön så att en betydande miljöpåverkan kan antas (jfr 4 § miljöbedömningsförordningen). Vid bedömningen har de kriterier som anges i 5 § miljöbedömningsförordningen beaktats.

Referenser

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. (u.d).
- MSB. (2017). *Vägledning för skyfallskartering*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Regeringen. (01 2023). *Lag om allmänna vattentjänster*. Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006412-om-allmanna-vattentjanster_sfs-2006-412
- Svenskt vatten. (01 2023). *M152 Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan- Komplettering av VA-plan*.

Bilaga 1 Vattentjänstplan Bollebygd

Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning

2023-06-23

Inledning

Parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen behöver behovet av en strategisk miljöbedömning undersökas i enlighet med 6 kap miljöbalken (MB). I detta dokument redovisas processen, relevanta lagtexter och resultatet av arbetet, där slutsatsen är att planen inte medför betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därmed inte behöver genomföras.

Sammanfattning av vattentjänstplanen

Bollebygd kommuns vattentjänstplan innehåller i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) §6b och c:

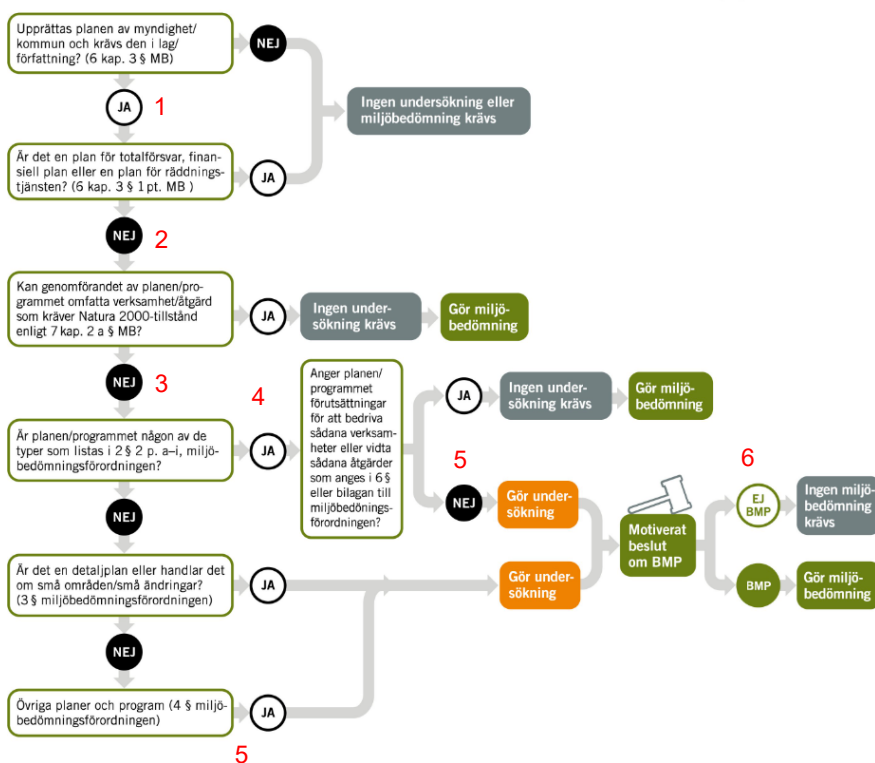
- VA-planområden kategoriserade som enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utredningsområde eller VA-utbyggnadsområde,
- Risker och åtgärdsförslag för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall
- långsiktig planering för behov och åtgärder gällande förbättring av den allmänna VA-anläggningen
- undersökning om vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan

Åtgärderna i vattentjänstplanen anger vad som behöver göras men fastslår inte hur, det vill säga teknisk lösning eller eventuellt markanspråk. Det utreds vidare i respektive projekt.

Processbeskrivning

Figuren nedan är hämtad från Naturvårdsverkets handledning för strategiska miljöbedömningar. Den röda numreringen i figuren representerar de bedömningar som gjorts och redovisas nedan i respektive steg.

STRATEGISK MILJOBEDOMNING – behöver en undersökning göras?



Steg 1 och 2

Strategiska miljöbedömningar för planer och program

3 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Skyldigheten gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och
2. finansiella eller budgetära planer och program.

Lag (2017:955).

Slutsats steg 1: JA, vattentjänstplanen faller under sådana planer som anges i 3 § för vilka miljöbedömning ska göras om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vattentjänstplanen är reglerad i LAV och tas fram av kommunen.

Slutsats steg 2: NEJ, vattentjänstplanen omfattas inte av undantagen som anges i 3 §, dvs det är inte en plan för totalförsvaret, en finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten

Steg 3

Kan genomförandet av planen/programmet omfatta verksamhet/åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 a § MB?

Slutsats steg 3: NEJ, vattentjänstplanen omfattar inte Natura 2000-områden eller andra områden som avses i 7 kap 28a § MB.

Steg 4

Planer och program som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

2 § En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om

1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller
2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är
 - a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,
 - b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),
 - c) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),
 - d) en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,
 - e) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
 - f) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,
 - g) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),
 - h) en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller
 - i) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning. Förordning (2020:694).

Punkt 1 ovan är inte relevant då inga Natura 2000-områden berörs av denna plan.

Slutsats steg 4: JA, vattentjänstplanen faller under de planer som tas upp under ”i)” p.2.

Steg 5

Anger planen/
programmet
förutsättningar
för att bedriva
sådana verksam-
heter eller vidta
sådana åtgärder
som anges i 6 §
eller bilagan till
miljöbedömnings-
förordningen?

I 6 § miljöbedömningsförordningen (MBF) listas verksamheter som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. T.ex. listas verksamheter som är tillståndspliktiga enligt 28 kap. 1 eller 2 §§ miljöprövningsförordningen:

- större avloppsreningsverk som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar minst 2 000 personekvivalenter
- en avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler.
- vattenöverledning av mer än fem procent av normal lågvattenmängd i något av de berörda områdena
- muddring i ett miljöriskområde

Vidare omfattas vissa sådana mer omfattande verksamheter som omfattas av krav på regeringens tillåtlighetsprövning. Av dessa är följande potentiellt aktuella (17 kap. 4 a § miljöbalken):

- 13. vattenregleringar varigenom ett vattenmagasin av minst 100 miljoner kubikmeter under året eller tio miljoner kubikmeter under veckan ska utnyttjas,
- 14. vattenöverledningar eller andra vattenbortledningar från vattendrag eller sjöar med en normal oreglerad lågvattenföring av minst tio kubikmeter i sekunden i bortledningspunkten eller utloppet, om därigenom en sådan mängd vatten tas i anspråk att vattenföringen understiger fyra femtedelar av den normala oreglerade lågvattenföringen,
- 15. grundvattentäkter för tillgodogörande av en större vattenmängd än 10 000 kubikmeter om dygnet, om inte minst nio tiondelar av det uttagna vattnet återförs till grundvattenmagasinet,
- 16. andra vattenregleringar, vattenöverledningar och vattenbortledningar än som har angetts förut, om verksamheten avser någon av sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren, Storsjön i Jämtland eller Siljan och företaget kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,

Nedan listas också de infrastrukturprojekt som anges i bilagan till miljöbedömningsförordningen (p.10):

10. Infrastrukturprojekt som avser
- a) anläggning av industriområden,
 - b) tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser,
 - c) byggande av järnvägar, omlastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik,
 - d) anläggning av flygfält,
 - e) byggande av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar,
 - f) anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden,
 - g) dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk,
 - h) spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport,
 - i) byggande av rörledningar för gas eller olja,
 - j) anläggning av vattenledningar över långa avstånd,
 - k) kustanläggningar för att bekämpa erosion eller havsanläggningar i form av vallar, pিরer, vågbrytare eller andra anläggningar för skydd mot havet eller andra havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras (andra verksamheter och åtgärder än sådana som avser underhåll eller återuppbyggnad av anläggningar),
 - l) system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, eller
 - m) anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden.

Slutsats steg 5: NEJ, Omständigheter som påverkar bedömningen av betydande miljöpåverkan är huvudsakligen påverkan från ytterligare utbyggnad av det allmänna verksamhetsområdet för VA. Vattentjänstplanen för Värnamo kommun ger förutsättningar för utbyggnad till fyra sådana områden under dess genomförandetid. Dessa områden är lokaliserade i nära anslutning till befintligt allmänt verksamhetsområde och befintliga renings- och vattenverk bedöms ha tillräcklig kapacitet.

Kommentar [RS1]: Fråga till Bollebygd: Har vi förstätt det rätt så här?

Även om en Vattentjänstplan inte anses vara en sådan plan som omfattas av 2 § 2 p. MBF kan en sådan plan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt förutsättningarna som regleras i 4 § MBF:

”Planer och program som krävs i lag eller annan författning och som upprättas av en myndighet eller kommun samt ändringar i sådana planer och program ska, om de inte omfattas av 2 §, antas medföra en betydande miljöpåverkan endast om:

1. planerna, programmen eller ändringarna anger förutsättningar för att bedriva verksamheter och åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön, och
2. en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken visar att en sådan miljöpåverkan kan antas.”

Vattentjänstplanen bedöms vidare inte heller ange förutsättningar för att bedriva sådana tillståndspliktiga verksamheter som anges i 6 § MBF.

Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas

För att utreda om planen antas medföra betydande miljöpåverkan görs en undersökning i enlighet med miljöbalken 6 kap 6§.

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådana omständigheter som avses i första stycket 1. *Lag (2017:955)*.

Om undersökningen visar att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver en miljökonsekvensbeskrivning (strategisk miljöbedömning) tas fram och antas parallellt med planen. Undersökningen ska generera ett beslutsunderlag men den bidrar samtidigt till kunskap som kan vara användbar i det fortsatta arbetet med planen samt med miljöbedömningen i de fall en sådan ska göras. En viktig del av undersökningen är att ta reda på hur olika typer av miljöeffekter samspelar med varandra för att få en tydligare uppfattning om eventuell betydande miljöpåverkan.

Om undersökningen visar att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver ingen strategisk miljöbedömning tas fram.

Undersökningen har utgått ifrån 5 § miljöbedömningsförordningen där det tydliggörs vad undersökningen skall utgå ifrån vid bedömning av om planen eller programmets genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan.

En checklista har upprättats och använts som hjälp i arbetet med bedömningen för att tydliggöra vilka aspekter som särskilt har bedömts i undersökningen.

Att undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
 - a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
 - b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
 - c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
 - d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,
 4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
 5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
 6. miljöeffekternas omfattning,
 7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvariga olyckor eller andra omständigheter,
 8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och
 9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Vid "ja" på följande 3 frågor innebär planen alltid en betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning krävs.	Ja	Nej
Påverkar planen ett Natura 2000-område så att tillstånd krävs enligt MB 7 kap 28a §?		x
Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?		x
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Ställningstagande utifrån checklistan nedan)		x

Övergripande bedömningsområden	Negativ påverkan	Ingen/Neutral påverkan	Positiv påverkan	Kommentar
Globala mål/Agenda 2030			x	Vattentjänstplanen ska bidra till att säkerställa kommunens vattentjänster, vilket bidrar till målpåfyllelse av mål 6, "rent vatten och sanitet för alla" och mål 11 "hållbara städer och samhällen"
Nationella miljömål		x		Osäkert, möjlig koppling till att vattentjänstplanen bidrar till vissa förutsättningar att uppnå miljö kvalitetsnormerna genom minskad påverkan från enskild VA-försörjning på recipienter. Planen ger också förutsättningar för en mer robust och klimatanpassad VA-försörjning i och med risk- och åtgärdsanalys kring skyfallspåverkan
Regionala miljömål		x		Samma som för de nationella miljömålen

Översiktsplan		x		Ingen direkt påverkan i nuläget, men bebyggelseutveckling som kan påverka behovet av vattentjänster behöver bevakas i det fortsatta arbetet.
Övriga kommunala policys, planer och program		x		
Riksdirektivet		x		Ingen direkt påverkan. Inga åtgärder föreslås som påverkar riksdirektivet.
Kulturmiljö		x		Ingen direkt påverkan. Inga exakta ledningsdragningar föreslås i planen.
Naturmiljö		x		Ingen direkt påverkan. Inga exakta ledningsdragningar föreslås i planen.
Sociala värden och rekreation		x		Eventuell liten positiv påverkan på sociala värden genom att säkra vattentjänsterna som utgör en viktig grund för ett hållbart och robust samhälle. Påverkan bedöms dock vara liten och sekundär och kan därför anses vara försumbar.
Materiella värden		x		Ingen direkt påverkan men åtgärder till följd av planen kan skydda tekniska installationer (som har materiella värden) i den allmänna VA-anläggningen. Skyddet medför dock också en kostnad att upprätta. Så påverkan bedöms vara neutral.
Hälsa och säkerhet (människa och miljö)			x	Riskerna bedöms minska något genom att säkerställa vattentjänsterna med

Kommentar [RS2]: Fråga till Bollebygd, är det någon annan kommunal plan som har bäring på vattentjänstplanen eller som kan påverkas av den?

Kommentar [RS3]: Fråga till Bollebygd: Finns det värden mellan utbyggnadsområdena och befintligt verksamhetsområde, men tror inte det då det är så korta avstånd

				åtgärder för att minimera påverkan på VA-anläggningarna vid skyfall.
Ekosystemtjänster		x		Ingen direkt påverkan. Men, beroende på hur åtgärder genomförs/utformas, kan olika ekosystemtjänster bevaras, utvecklas eller försämrats
Vatten (yt- och grundvattenkvalitet)		x		Osäkert, liknande bedömning som för de nationella miljömålen gällande att vattentjänstplanen bidrar till vissa förutsättningar att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten genom åtgärder för att minska påverkan från enskild VA-försörjning på recipienter
Klimat (lokalt)		x		Ingen påverkan

Kommunens övergripande ställningstagande om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan redovisas i huvudhandlingen, med denna bilaga som komplement och underlag till bedömningen.

Beslut

Beslut i frågan om miljöpåverkan

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. *Lag (2017:955).*

8 § Beslutet om huruvida genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan får inte överklagas särskilt. *Lag (2017:955).*

Beslut som följer kommunens ställningstagande om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan tas av [kommunstyrelsen](#).

Slutgiltigt beslut gällande att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan fattas av kommunfullmäktige i samband med antagandet av planen, då detta ställningstagande kommer ligga som en bilaga till planen vid antagande.

Kommentar [RS4]: Fråga till Bollebygd: Vem fattar detta beslut.

Bilaga 2 Bollebygds VA-utbyggnadsplan

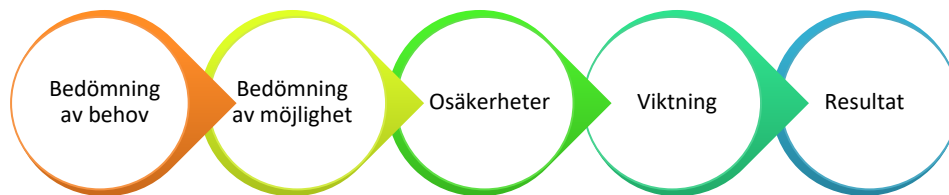
Bedömningsmodell för beslut om förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering

2024-01-15

Manual för hantering av modellverktyget

Denna manual är ett hjälpmedel vid hantering av det modellverktyg som används för att bedöma vilket behov det finns av förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering och möjlighet för anslutning till allmän VA-försörjning (via överföringsledning) i de områden i kommunen som utgör *VA-planområden*.

Manualen redovisar nedanstående moment. Tillvägagångssätt för avgränsning av VA-planområden eller vilket underlag som behövs för att utföra bedömningarna redovisas inte här.



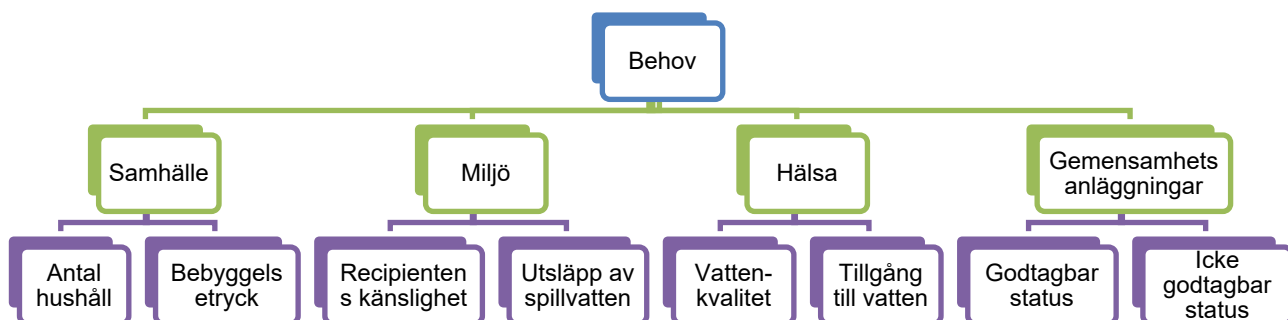
Bedömning av behov av förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering

De områden som utgör VA-planområden bedöms med avseende på flera kriterier som tillsammans bildar områdets "behov av en förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering". Detta görs för att kommunen ska kunna se vilka områden som är mest angelägna att arbeta med. Det ger också en grund för prioritering av eventuell anslutning till allmän VA-försörjning eller andra förbättrande åtgärder. Bedömningen omfattar de bebyggelsegrupper som identifierats i tidigare genomförd GIS-analys över fastigheter med enskild försörjning. I förarbetena till LAV ansågs 20–30 fastigheter utgöra lägsta nivån för samlad bebyggelse. Bollebygds GIS-analys omfattar bebyggelsegrupper där 20 eller fler hus ligger med minst 200 meters avstånd till varandra.

De faktorer som bygger upp "behovet" för en allmän VA-hantering är bebyggelsestruktur, hälsa och miljö. Ett av rekvisiten i 6 § LAV som reglerar ett kommunalt ansvar för att lösa VA-situationen i ett område är att området har en samlad bebyggelse som medför att VA-situationen behöver lösas i ett större sammanhang.

I bedömningen av områdets behov av en förändrad VA-situation ska särskild hänsyn tas till att förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. I de områden det finns en förening eller gemensam anläggning som kan tillgodose områdets vattenförsörjning och/eller bortledning av spillvatten bedöms den befintliga anläggningens utbredning och status.

En annan faktor i behovs kriteriet är områdets bebyggelsestryck och därmed på sikt förändrad VA-situation. Faktorn för miljö analyseras utifrån områdets nuvarande VA-lösning där utsläpp från avloppsanläggningar har en negativ påverkan samt om det finns risk för påverkan i en känslig recipient i området. I det sista rekvisitet, människors hälsa, bedöms områdets tillgång till dricksvatten med tillräcklig kvalitet och ett möjligt uttag som bedöms kunna tillgodose områdets behov.



1. Samhälle

Samhällsfaktorn är indelad i två kategorier, antalet hushåll och bebyggelsestryck. I förarbetet till lag (2016:412) om allmänna vattentjänster har man ansett att ett antal av 20–30 fastigheter kan tänkas utgöra ett antagbart minimum för att bebyggelsen ska anses som samlad. Bedömning av vad som kan utgöra samlad bebyggelse har inte förändrats med lagändringen i Lag (2022:1249) om ändring i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. I denna analys har man därav satt detta intervall som en lägsta nivå för att ett område ska utgöra ett VA-planområde. Intervallerna ++ och +++ har satts efter spridningen av bostäder inom de olika VA-planområdena

Antalet hushåll anges i tre storleksklasser enligt nedan:

- +++ Området innefattar >51 hushåll
- ++ Området innefattar 31–50 hushåll
- + Området innefattar 20–30 hushåll

Parametern *omvandlingstryck/bebyggelsestryck* anges i tre storleksklasser enligt nedan:

- +++ Området har högt omvandlingstryck/bebyggelsestryck och omfattas av politiskt beslut, t.ex. fördjupad översiktsplan eller detaljplan.
- ++ Området har ett högt omvandlingstryck/bebyggelsestryck men omfattas ej av politiskt beslut.
- + Området har ej högt omvandlingstryck/bebyggelsestryck och omfattas ej av politiskt beslut.

2. Befintliga vatten- och/eller avloppsföreningar

I Lag (2022:1249) om ändring i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster tillkom ett nytt stycke i 6 § som anger att kommunen ska ta särskild hänsyn till möjligheten att uppnå syftet med bestämmelsen, det vill säga att tillgodose skyddet för människors hälsa eller miljön, genom enskilda va-anläggningar. Bedömningen i den här analysen tar sikte på att bedöma gemensamma anläggningars. I bedömningen ses till anläggningens kapacitet och status för att bedöma anläggningens förutsättningar att tillgodose hela VA-planområdets behov av vatten- och spillvatten. Enskilda anläggningar bedöms i punkt 3 och 4 i detta dokument.

- +++ Föreningen kan tillgodose områdets behov för vatten- och spillvatten
- ++ Föreningen kan tillgodose delar av områdets behov, antingen delar av området eller endast en vattentjänst.
- + Föreningen kan inte tillgodose områdets behov av vatten- och spillvatten.
- Nej Det finns ingen förening i området

3. Miljö (avloppssituationen)

Miljöfaktorn är indelad i två parametrar, utsläpp och recipient. Bedömningen görs delvis med hjälp av information i VISS som kompletterats med information från tjänstemän inom Bollebygds kommun med lokalkunskap samt med hjälp av *GIS-stödet för enskilda avlopp* (Länsstyrelsen, 2024).

Parametern *utsläpp* tar hänsyn till den förorenande verksamheten/källan som här utgörs av avloppsanläggningar.

- +++ I området finns till stor del avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt, eller området har inte de naturliga och/eller geografiska förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.
- ++ I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt, eller området har delvis de naturliga och/eller geografiska förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.
- + I området finns ett mycket begränsat antal avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt, eller området har de naturliga och/eller geografiska förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.

Parametern *recipient* tar hänsyn till närheten till känslig recipient i tre nivåer baserat på *GIS-stödet för enskilda avlopp* (Länsstyrelsen, 2024).

- +++ Området klassas som rött eller orange i länsstyrelsens *GIS-stöd för enskilda avlopp*. Det räcker att en av parametrarna är röda/orangea för att området ska få +++.
- ++ Området klassas om gult inom någon av parametrarna i länsstyrelsens GIS-stöd för enskilda avlopp.

De parametrar som ingår är:

- Inom vattenskyddsområde. (HS111 samt HS121)
- Närhet till badplats. (HS122)
- Fosforbelastning från små avlopp. (P11 samt P111)
- Påverkan på specifikt vatten. (P12)
- Påverkan på recipient belägen inom miljöbalkens skyddade områden: Nationalparker, naturreservat, biotopskydd samt Natura 2000-områden relaterade till vatten. (P121)
- Risk för lokal påverkan på vatten inom skyddat område till följd av sammanhängande bebyggelse. (P122)

-
- + Området ligger utanför ovan angivna områden eller klassas som liten risk i bedömningarna i GIS-stödet (grönt eller ljusgrönt).

4. Hälsa (dricksvattensituationen)

Hälsotorn är indelad i två parametrar, kvantitet och kvalitet.

Hälsotorn *kvantitet* tar hänsyn till huruvida tillgången på dricksvatten är tillräcklig eller inte.

- +++ I området finns otillräcklig kapacitet.
- ++ I området finns tidvis otillräcklig kapacitet eller begränsad mängd dricksvatten.
- + I området finns tillräcklig kapacitet.

Hälsotorn *kvalitet* beaktar de eventuella problem som kan vara förknippad med vattenkvaliteten. Bedömningen baseras delvis på platsens fysiska förhållanden så som ogynnsamma jordartförhållanden, mindre tomter och lutning vilket skulle kunna bidra till en ökad risk för kontaminering av enskilda vattenbrunnar. Bedömningen görs med hjälp av *GIS-stödet för enskilda avlopp* och fokuserar på hälsoriskerna för enskilda avlopp i närheten av dricksvattenbrunnar med avseende på bakterier och kväve (nitrat).

- +++ Risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.
- ++ Risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.
- + Risk för mindre allvarliga problem eller ingen risk kopplat till dricksvattenkvaliteten finns i området.

Bedömning av möjlighet för anslutning till allmänt VA via överföringsledning till den befintliga allmänna VA-anläggningen

De faktorer som bygger upp "möjligheten" för ett område att anslutas till allmänt VA grundas på de huvudsakliga aspekter som i slutändan gör genomförandet mer eller mindre kostsamt. I det här fallet analyseras möjligheten för anslutning till allmänt VA via överföringsledning till den befintliga allmänna VA-anläggningen.

Om området är beläget i närheten av den allmänna anläggningen är av betydelse för bedömningen, så väl som avståndet mellan fastigheterna då det påverkar hur långt ifrån varandra förbindelsepunkten måste anläggas vilket påverkar kostnadstäckningen.

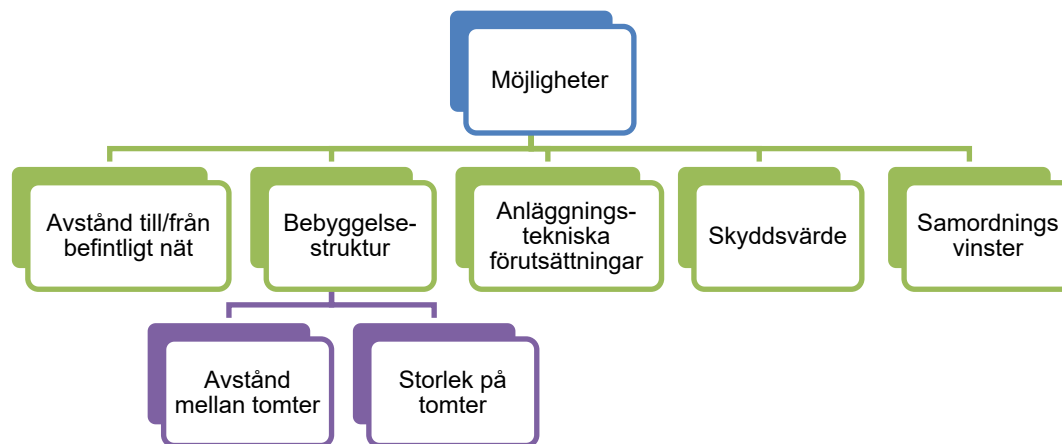
Möjligheten till utbyggnad påverkas även av områdets fysiska förutsättningar som jordartsförhållanden och höjdförhållanden då detta påverkar den allmänna anläggningens utformning om exempelvis behov av pumpning i området uppstår. Detta påverkar inte bara kostnad för utbyggnad utan även framtida drift- och underhållskostnader.

Områden som har så höga skyddsvärden att VA-utbyggnaden får ta en omväg innebär normalt att kostnaden eller det administrativa förarbetet ökar. Sådana förarbeten kan bland annat utgöras av markförhandlingar eller tillstånd- och dispensärenden.

Syftet med denna bedömning är inte att ta fram en kostnad för VA-anslutning av respektive område utan att visa bilden bakom kostnaden, dvs i vilka aspekter är möjligheten för VA-anslutning god och var är möjligheterna mindre goda.

Den bild som skapas av möjlighetsbedömningen kan användas som en grund för kostnadsberäkning. I det skede där kostnaden beräknas beaktas också sådana aspekter som har att göra med hur fördelning av kostnad ska gå till och hur investeringar ska göras över tid. Detta beaktas inte vid bedömning av respektive områdes "inneboende" möjlighet för VA-utbyggnad.

Med den möjlighet som är förknippad med VA-utbyggnad i olika områden, tillsammans med den del som utgör bedömning av behov, kan ett resonemang föras kring prioriteringsordning och takten för VA-utbyggnad. Förhoppningen är att det i resonemanget ska vara lätt för alla berörda att se bakgrunden till varför det är mer eller mindre dyrt att bygga ut VA och hur behovet inom olika områden skiljer sig åt.



1. Avstånd till/från befintligt nät

Denna faktor är avsedd att visa längden på nya, nödvändiga överföringsledningar till respektive område från närmsta möjliga anslutningspunkt i det befintliga ledningsnätet, varifrån dimension av spill- och dricksvattenledning är tillräcklig för områdets behov. Kriterier för bedömning av *Avstånd till/från befintligt nät* visas nedan.

- +++ Avståndet till närmaste anslutningspunkt på befintligt nät är mindre än 500 m
- ++ Avståndet till närmaste anslutningspunkt på befintligt nät är mellan 0,5 – 1,5 km
- + Avståndet till närmaste anslutningspunkt på befintligt nät är större än 1,5 km

2. Bebyggelsestruktur

Bebyggelsestrukturen inom ett område påverkar hur god kostnadstäckning VA-utbyggnad inom ett område kan uppnå. Bebyggelsestrukturen utgörs främst av de två delarna avstånd mellan tomter och storlek på tomter. Ju närmare varandra tomterna ligger och ju mindre de är desto bättre bedöms kostnadstäckningen vara, vilket är gynnsamt vid bedömning av möjlighet. Enligt uppgifter från kommunen anses medelstorleken på tomter uppgå till 2000 m². Modellen utgår därför från att det är den vanligaste tomtstorleken. Kriterier för bedömning av *Bebyggelsestruktur* visas nedan.

Avstånd mellan tomter

- +++ Tomterna gränsar till varandra och samma huvudledning kan försörja två husrader
- ++ Tomterna gränsar till varandra men en huvudledning kan bara försörja en husrad
- + Tomterna är glest belägna

Storlek på tomter

- +++ Medelstorlek tomt <2000 m²
- ++ Medelstorlek tomt > 2000 – 5000 m²
- + Medelstorlek tomt > 5000 m²

3. Anläggningstekniska förutsättningar

Jordartsförhållandena och förekomst av ytligt berg inom ett område påverkar kostnad för markarbeten. Kostnaden påverkas också av hur stabil marken är, dvs de geotekniska förutsättningar som finns, vilket styrs av jordarter, berg, lutningsförhållanden och höjdvariationer. Även höjdvariationerna inom området påverkar kostnaden för VA-utbyggnad. Kriterier för bedömning av *Anläggningstekniska förutsättningar* visas nedan.

- +++ Området bedöms ha goda geotekniska förutsättningar med gynnsamma jordartsförhållanden och/eller avloppsvatten bedöms kunna avledas till befintligt VA med självfall.
- ++ Området bedöms delvis ha goda geotekniska förutsättningar, delvis svåra geotekniska förutsättningar *och/eller* avloppsvatten kan delvis ledas till befintligt VA med självfall.
- + Området bedöms ha svåra geotekniska förutsättningar med ogynnsamma jordartsförhållanden eller berg i dagen och/eller avloppsvatten bedöms behöva pumpas till befintligt VA.

4. Skyddsvärde

De skyddsvärden som finns i kommunen kan påverka hur möjlig VA-anslutningen är till olika områden. Områden som har så höga skyddsvärden att VA-utbyggnaden får ta en omväg innebär normalt att kostnaden ökar. I områden som innehar höga skyddsvärden kan det krävas mer omfattande administrativt förarbete innan VA-utbyggnad kan ske. Sådana förarbeten kan bland annat utgöras av markförhandlingar eller tillstånd- och dispensärenden.

Kriterier för bedömning av *Skyddsvärde* visas nedan.

- +++ Det finns inga sådana skyddsvärden som påverkar önskad VA-utbyggnad.
- ++ Det finns sådana skyddsvärden inom området att VA-utbyggnaden behöver ta en viss omväg.
- + Det finns sådana skyddsvärden inom området att VA-utbyggnaden behöver ta en betydande omväg.

5. Samordningsvinster

För anslutning via överföringsledning kan samordningsvinster uppstå om arbetet kan samordnas med andra infrastruktur- eller exploateringsprojekt.

Kriterier för bedömning av Samordningsvinster visas nedan.

- +++ Samordning med annan kommun eller förbund samt övriga VA-projekt
- ++ Samordning med interna infrastrukturprojekt så som GC-väg
- + Det finns inga samordningsvinster



Bilaga: Nederbördsuppgifter och skyfallskartering

Historiska nederbördsuppgifter

För att få en bild över historiska nederbördsuppgifter rekommenderar Länsstyrelsen SMHI:s [Dataserier med normalvärden för periodenⁱ 1991 - 2020](#). För att ta del av uppgifterna för kommunen behöver man först hitta de aktuella mätstationerna vilket görs på SMHI:s [Senaste observationernaⁱⁱ](#).

Av störst intresse är följande dataserier:

- Normalvärden för max dygnsmedelbörd.
- Normalvärden för antal nederbördsdygn med minst 20 mm.
- Normalvärden för antal nederbördsdygn med minst 40 mm.

Det finns även normalvärden för dagar med liten nederbörd.

Notera att dessa värden är historiska och bör inte användas som prognos över hur det framtida nederbördsmönster kommer att bli. För dimensionering av anläggningar som beräknas vara i bruk i slutet av detta århundrade ska en klimatfaktor användas. Länsstyrelsen har gett ut rekommendationer: [Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall – stöd i fysisk planeringⁱⁱⁱ](#) där vi rekommenderar att en klimatfaktor på 1,2 – 1,4 för regn med 100-års återkomsttid.

Framtida nederbörd

I SMHI:s [Fördjupad klimatscenerietjänst](#)^{iv} finns kartor över länet som visar beräkningar av olika klimatindikatorer i det framtida klimatet. Av intresse här är bland annat:

- Nederbörd (årsnederbörd och fördelat på delar av året)
- Antal dygn med kraftig nederbörd (mer än 10 mm)
- Antal dygn med extrem nederbörd (mer än 20 mm)

Det finns även klimatindikatorer för temperaturer.

Skyfallskartering

Länsstyrelsen rekommenderar att skyfallskarteringar görs i tätorter, helst i samverkan med VA-organisationen. Genom en sådan kan kritiska punkter för samhällets funktionalitet identifieras, inte enbart för VA-kollektivets behov utan för samhället i övrigt. Påverkan på bland annat samhällsviktiga funktioner, kommunal infrastruktur och framkomlighet är aspekter som kan identifieras och åtgärder för att minska påverkan planeras.

MSB:s [Händelsescenario skyfall](#)^v ger en god bild över hur samhället kan påverkas vid skyfall. Skyfallskarteringar är även ett bra underlag för kommunens [Risk- och sårbarhetsanalys enligt lagen om extraordinära händelser](#). Extremt väder är en faktor som bör ingå i risk- och sårbarhetsanalysen.

Inom ramen för kravet på riskanalyser i kommunens översiktsplan^{vi} bör även extremt väder och dess påverkan på den byggda miljön hanteras. Länsstyrelsen har tagit fram ett metodstöd: [Klimatrelaterade risker i översiktsplanering](#) som stöd i detta arbete.

Ingångsvärden för skyfallskartering

För att erhålla ingångsvärden för en skyfallskartering kan beräknade extrema nederbördsmängder med olika varaktigheter hittas i rapporten [EXTREMA VÄDER-HÄNDELSE I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN 1961 - 2018](#)^{vii}. Dessa värden har en klimatfaktor så att de tar hänsyn till ett förändrat nederbördsmönster i framtidens klimat. Det finns för åtta stationer i länet.

I SMHI:s rapport [Extremregn i nuvarande och framtida klimat Analyser av observationer och framtidsscenarioer \(Klimatologi Nr 47, 2017\)](#)^{viii} finns regionalisering av extrem korttidsnederbörd (skyfall) i Sverige gav fyra regioner: sydvästra (SV), sydöstra (SÖ), mellersta (M) och norra (N) Sverige. Dessa värden har även in klimatfaktor medräknad.

Vägledning för skyfallskartering

MSB har gett ut [Vägledning för skyfallskartering](#)^{ix} som ger exempel på hur man kan analysera konsekvenserna av skyfall och hur man kan arbeta med åtgärder och uppföljning.

Skyfallskarteringar och fysisk planering

Skyfallskarteringar är ett viktigt underlag både för Vattentjänstplanen och Översiktsplanen. Vattentjänstplanen bör utgå från gällande översiktsplan. Planens aktualitet ska prövas varje mandatperiod och den ska innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden.

Vattentjänstplanen ska samtidigt kunna utgöra ett planeringsunderlag i den rullande översiktsplaneprocessen och vid kommande uppdateringar av översiktsplanen. Planeringsstrategin är ett lämpligt verktyg för att långsiktigt koppla vattentjänstplanen till översiktsplanen.

Översiktsplanen utgör det huvudsakliga redskapet för att bidra till en trygg vattenförsörjning genom fysisk planering, Boverket beskriver på Kunskapsbanken hur detta kan göras: [Vattenförsörjning i översiktsplan](#)^x.

ⁱ [Dataserier med normalvärden för perioden 1991-2020 | SMHI](#)

ⁱⁱ [SMHI - Observationer Sverige | SMHI](#)

ⁱⁱⁱ [DA 2018_48 \(lansstyrelsen.se\)](#)

^{iv} https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/fordjupade-klimatscenarioer/met/vastra_gotalands_lan/tropicalnights/rcp85/2071-2100/year/abs_29399.pdf (msb.se)

^v [Klimatrelaterade risker i översiktsplanering - metodstöd \(lansstyrelsen.se\)](#)

^{vii} [Extrema väderhändelser i Västra Götalandslän 1961-2018 \(lansstyrelsen.se\)](#)

^{viii} [Rapport \(smhi.se\)](#)

^{ix} <https://rib.msb.se/filer/pdf/28389.pdf>

^x <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmannaintressen/hushallning/vattenforsorjning/>



Plats och tid	Tingshuset, Bollebygd kl. 13:00-16:15
Ledamöter	Ulf Rapp (S) (ordförande) Daniel Persson (SD) (vice ordförande) Ingridh Anderén (M) (2:e vice ordförande) Helena Thelin (S) Stefan Hederdal (M) Peter Gregorics (FR) Cecilia Carlhson (KD) Fredrik Olofsson (C) Jonas Ahlgren (S) ersätter Beatrice Ekelund (S)
Ersättare	Ewa-Maria Andorff-Ripa (SD) Eva Svantesson (M) Michael Plogell (FR) Rose-Marie Grune (MP) Barbro Ridell (V) Hannu Sutinen (L) Jonatan Backlund (M)
Övriga närvarande	Monica Holmgren (Kommundirektör) Suzanna Bengtsson (Kanslichef/kommunsekreterare)
Utses att justera	Daniel Persson (SD)
Justeringens plats och tid	Digital signering , 2023-12-12 00:00
Paragrafer	§220
Underskrifter	Sekreterare _____ Suzanna Bengtsson Ordförande _____ Ulf Rapp (S) Justerande _____ Daniel Persson (SD)

ANSLAGSBEVIS Protokollat är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla 2023-12-13. Anslaget tas ner 2024-01-04. Protokollat förvaras i kommunhuset.

§220

KS2023/262

Vattentjänstplan för Bollebygds kommun - yttrande till samhällsbyggnadsnämnden

Beslut

Kommunstyrelsen har inget att erinra kring vattentjänstplanen, och lämnar följande synpunkter som är mer av karaktären redaktionella ändringar: 2.5 Skäresjön torde ligga i kommunens NÖ delar (ej NV) 9. Lassövägen ligger i västra delen (ej östra). Kommunstyrelsen ställer sig frågande till 4.1 "Tillstånd går (egentligen) ut i slutet av 2025". Vore bättre om exakt datum kan anges i dokumentet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Ett förslag till vattentjänstplan har tagits fram för att tillgodose den lagändring i Lagen om Allmänna Vattentjänster (2006:412) som trädde i kraft 2023-01-01. Lagändringen innebär att alla kommuner ska ha en aktuell vattentjänstplan som innehåller kommunens långsiktiga planering för hur behovet och utbyggnaden av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt hur de allmänna vatten- och avfallsanläggningarna påverkas vid ett skyfall.

Samhällbyggnadsförvaltningen har tillsammans med Sweco (konsulter) arbetat fram en vattentjänstplan som uppfyller lagen om allmänna vattentjänster och planen är skickad för samråd till berörda instanser. Deadline för synpunkter är 2023-12-13. Efter att samrådstiden har gått ut görs en så kallad samrådsredogörelse, och synpunkter inarbetas i ett nytt förslag till vattentjänstplan. Den nya teknik- och servicenämnden ska efter det fatta beslut om att gå ut med den nya förslaget på granskning under minst fyra veckor.

Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan som krävs i lag, göra en strategisk miljöbedömning och besluta om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Sammanfattningsvis anses vattentjänstplanen inte ha en betydande

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande



miljöpåverkan, utan de positiva effekterna av planens genomförande överväger. Särskilt beslut i frågan om betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken 6 kapitel 7 § ska fattas av kommunen i samband med fastställandet av vattentjänstplanen.

Vattentjänstplanen ska enligt Lagen om allmänna vattentjänster samrådas med myndigheter och invånare som har väsentligt intresse av planen. Vattentjänstplanen skickas även på samråd till Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten. Det är kommunfullmäktige som så småningom ska fastställa kommunens vattentjänstplan.

Kommunstyrelseförvaltningen lämnar följande synpunkter som är mer av karaktären redaktionella ändringar: 2.5 Skäresjön torde ligga i kommunens NÖ delar (ej NV) 9. Lassövägen ligger i västra delen (ej östra). Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig frågande till 4.1 "Tillstånd går (egentligen) ut i slutet av 2025". Vore bättre om exakt datum kan anges i dokumentet.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har inget att erinra kring vattentjänstplanen, och lämnar följande synpunkter som är mer av karaktären redaktionella ändringar: 2.5 Skäresjön torde ligga i kommunens NÖ delar (ej NV) 9. Lassövägen ligger i västra delen (ej östra). Kommunstyrelsen ställer sig frågande till 4.1 "Tillstånd går (egentligen) ut i slutet av 2025". Vore bättre om exakt datum kan anges i dokumentet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker. Ordföranden konstaterar även att paragrafen justeras omedelbart.

Beslutsunderlag

- §171 KSAU Vattentjänstplan för Bollebygds kommun - yttrande till samhällsbyggnadsnämnden
- §144 SBN Vattentjänstplan(SBN2023166-5)
- Vattentjänstplan samrådsversion (i word)
- Bilaga 1 Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning(173104)
- Bilaga 2 Bedömningsmodell för VA-utbyggnad(173105)

Skickas till

Samhällsbyggnadsnämnden

Paragrafen är justerad

Justerandes sign |

| Utdragsbestyrkande

Datum
2023-11-15

Dnr
2023KS535 219

Yttrande om Vattentjänstplan Bollebygds kommun - samrådsversion

Härryda kommun har beretts tillfälle att yttra sig över Bollebygd kommuns vattentjänstplan. Planen är föremål för samråd till och med 13 december 2023.

Huvudsyftet med Vattentjänstplan Bollebygds kommun är att ge förutsättningar för en god planering av kommunens skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen.

Vattentjänstplanen ska visa hur kommunen ska förse kommuninvånarna med VA-tjänster under ett längre tidsperspektiv. Planen ska fungera som ett styrande dokument och vara en hjälp i prioritering och utveckling av nya bebyggelseområden samt befintliga områden. Vattentjänstplanen kommer även att utgöra ett stöd i den översiktliga planeringen, detaljplaneringen samt bygglovsprocessen för att kunna avgöra om verksamheter och bebyggelse är lämpligt inom ett visst område.

Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden (VA-utbyggnadsplan).

Härryda kommun ser positivt på att Bollebygds översiktsplan från 2021 varit en viktig utgångspunkt för samrådsversion av vattentjänstplan, då översiktsplanen är vägledande i beslut om mark- och vattenanvändning samt redovisar mål, strategier och riktlinjer för hur användningen av mark och vatten ska nyttjas fram till 2035.

Vidare ser kommunen positivt på att Bollebygd ser kommunens möjligheter att genom en god VA-planering påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen genom att presentera områden som har eller kan komma att få ett behov av att lösa försörjningen av dricksvatten eller spillvatten i ett större sammanhang för att inte riskera att ställas inför förelägganden från Länsstyrelsen enligt 51 §. Det är även bra att vattentjänstplanen hanterar ökad skyfallssituation till följd av klimatrelaterade händelser. I planen identifieras bland annat VA-anläggningar där risk för översvämning föreligger och där det finns ett behov av åtgärd.

Härryda kommun ser positivt på att Bollebygd bedömer att vattenförsörjning och avloppshantering för området Nedflo Öster, i närheten av Västra Nedsjön som utgör primär vattentäkt för kommunen, behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Området ligger nära en känslig recipient och bedöms ha en potentiellt stor påverkan på denna samt att det förekommer risk för att dricksvattenkvaliteten i området kan ha allvarliga brister.



Pia Alhäll
Kommundirektör



Bollebygds kommun

E-post: vattentjanstplan@bollebygd.se

Länsstyrelsens yttrande gällande förslag till vattentjänstplan för Bollebygds kommun

Sammanfattande synpunkter

Kommunen har gjort en strategisk miljöbedömning och kommit fram till att vattentjänstplanen inte medför betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har inga invändningar mot kommunens bedömning.

Länsstyrelsens synpunkter på vattentjänstplanen

Samråds genomförandet

Samrådshandlingen finns på kommunens hemsida. Den kommer också att kungöras i Annonismarknaden samt finnas fysiskt på flera platser i kommunen med möjlighet att lämna synpunkter. Det framgår inte om vattentjänstplanen samrått på annat vis med enskilda i de berörda utbyggnadsområdena.

Olika områdens behov av allmänna vattentjänster

Kommunen har analyserat behovet för allmänna vattentjänster i flera områden med samlad bebyggelse.

I vattentjänstplanen beskrivs hur urvalet har gjorts av områden som bedömts vara utbyggnadsområde, där ett behov av kommunala VA-tjänster finns, eller utredningsområde, bevakningsområde respektive områden där det är tillräckligt med enskilt VA.

Enligt analysen har 19 områden tagits fram varav två är aktuella för utbyggnad av kommunala VA-tjänster. Vattentjänstplanen saknar dock en tidsplan för när utbyggnad kan bli aktuell i respektive område.

Det hade varit en fördel om det i tabellerna för utredningsområde framgår vad som ska utredas i respektive område och vad som gör att de inte hamnar på till exempel listan av utbyggnadsområden.

I kommunens bedömningsmodell har man redovisat kriterierna för bedömning av varje område samt hur det har viktats mot varandra. Man anger miljö som ett tungt kriterium. För de två utpekade utbyggnadsområdena anges flodpärlmusslans skyddsvärde som ett av kriterierna.

Säkrad avloppsvattenrening

I kommunen finns tre avloppsreningsverk. I vattentjänstplanen framgår inte till vilka avloppsreningsverk de planerade utbyggnads- och bevakningsområdena kommer anslutas till. Det vore intressant om det redovisades vad den framtida belastningen kommer bli på de olika reningsverken och vad de har för möjligheter att ansluta mer fastigheter.

Säkrad dricksvattenförsörjning

Det är positivt att vattentjänstplanen redovisar vilka viktiga regionala dricksvattenresurser som finns i kommunen och att planen indikerar behoven av samverkan med andra berörda kommuner för att ta hänsyn till dem i den fortsatta planeringen.

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen arbetar med att ta fram ett nytt vattenskyddsområde för Nedsjöarna samt planerar för att upprätta en reservvattentäkt, då detta saknas i kommunen i dagsläget.

I vattentjänstplanen är det oklart hur och om skyddet av grundvattenresurser har vägts in vid bedömning av vilka områden som har behov av ordnad VA-försörjning.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Påverkan på vattenmiljön och möjligheten att uppnå eller bibehålla god status i berörda vattenförekomster är en viktig miljöaspekt som ska vägas in vid bedömning av i vilka områden det finns behov av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang enligt 6 § Lagen om allmänna vattentjänster.

Vattenförekomsterna påverkas av näringsämnen från avloppsreningsverk och diffusa utsläpp från enskilda avlopp med bristfällig rening.

I vattentjänstplanen saknas en beskrivning av kommunens recipienter utifrån MKN och statusklassning, hur miljökvalitetsnormerna påverkas idag och hur de kommer att förbättras med den prioritering som kommunen har gjort. Det hade också varit av stort värde om det framgick i beskrivningen av de olika områdena om föreslagna åtgärder i VISS överensstämmer med kommunens planerade utbyggnadsområden samt hur planen bidrar till att uppnå MKN.

Koppling till kommunens översiktsplan

Kopplingen till den nyligen antagna översiktsplanen kunde vara tydligare i beskrivningarna över de analyserade områden, framför allt med tanke på att en av strategierna i översiktsplanen är att bebyggelse i första hand ska tillkomma där det finns möjlighet till allmän VA-försörjning, det vill säga i och i anslutning till kommunens befintliga tätorter.

Om anslutning till GRYAAB genomförs finns det behov av att revidera vattentjänstplanen i samverkan med GRYAAB och övriga anslutna kommuner.

Skyfall

Länsstyrelsen noterar att en översvämningskartering har gjorts med utgångspunkt för kommunens geografi där vattendragen utgör den största risken för översvämnningar. Karteringen redovisar på ett tydligt sätt hur tätorterna kan påverkas vid extremnederbörd och höga flöden i vattendragen. Den är en god grund i arbetet med att identifiera risker, både för VA-anläggningarna och övriga delar av tätorterna.

Genom den analys över VA-anläggningarnas funktion vid skyfall som framgår av vattentjänstplanen finns det goda förutsättningar för kommunen att bedöma riskerna för funktionaliteten för VA-systemet vid extrem nederbörd.

De förslag på åtgärder som presenteras för att antingen minska riskerna eller göra mer detaljerade bedömningar kommer att medverka till att på sikt öka resiliensen vid skyfall.

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen

komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande.

Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

De som medverkat i beslutet

Detta yttrande har beslutats av enhetschef Annika Kjellkvist, med deltagande av Linnéa Sjölin från vattenavdelningen, Samuel Edvardsson från miljöskyddsavdelningen och Lars Westholm från samhällsbyggnadsavdelningen.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga: Nederbördsuppgifter och skyfallskartering

Annelie Fischer

Från: Anna-Karin Rasmussen <anna-karin.rasmussen@havochvatten.se>
Skickat: den 1 november 2023 15:41
Till: Funktionsadress Vattentjänstplan
Ämne: samråd vattentjänstplan

Du får inte e-post ofta från anna-karin.rasmussen@havochvatten.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av samrådsunderlaget i rubricerat ärende. Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.



Anna-Karin Rasmussen
Utredare/Geovetare
Miljöprovningseenheten
Havs- och vattenmyndigheten
+46106986109

Gullbergs Strandgata 15, 411 04 Göteborg
Box 11930, SE-404 39 Göteborg
anna-karin.rasmussen@havochvatten.se
www.havochvatten.se

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen och myndighetens dataskyddspolicy, läs mer på www.havochvatten.se/sa-behandlar-hav-dina-personuppgifter

SwAM processes your personal data in accordance with the General Data Protection Regulation (GDPR) and our Data Protection Policy, see www.havochvatten.se/sa-behandlar-hav-dina-personuppgifter



7. Fastighetschef informerar TSN2024/18



Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer | Biträdande förvaltningschef
0734-64 72 00 | annelie.fischer@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

Fastighetschef informerar

Förslag till beslut

Teknik- och servicenämnden noterar informationen

Ärendet

Fastighetschef informerar om aktuella projekt som förvaltningen driver och deltar i.

Beslutsunderlag

- Fastighetschef informerar, tjänsteskrivelse

Skickas till

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef



8. Verksamhetsplan och budget 2024, teknik- och servicenämnden TSN2024/3



Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer | Biträdande förvaltningschef
0734-64 72 00 | annelie.fischer@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

Verksamhetsplan och budget 2024, Teknik- och servicenämnden

Förslag till beslut

Teknik- och servicenämnden beslutar fastställa verksamhetsplan och budget 2024.

Ärendet

Kommunfullmäktige har angivit 5 övergripande mål som är riktade mot nämnden samt fyra uppdrag.

Mål;

- Kommunen ska ha en god dialog med invånare, företag och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet
- Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras.
- Stärka kommunens kompetensförsörjning genom verksamhetsutveckling med fokus på digitalisering.
- Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar
- Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 52 % 2024 och andelen närproducerade livsmedel ska vara minst 75 % 2024

Uppdrag;

- Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att följa upp effekterna av införandet av frukost på högstadiet samt säkerställa elevernas inflytande i utformningen.
- Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att utöka laddinfrastrukturen vid kommunens fastigheter
- Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att ta fram kostnadsförslag, produktionskapacitet samt kostnadsbesparingar för solcellsinstallationer som redovisas i samband med delårsrapporten 2024.
- Kommunfullmäktige ger teknik- och servicenämnden i uppdrag att arbeta vidare för att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi

Ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige beslutade den 16 november 2023 § 132 att tilldela Samhällsbyggnadsnämnden 43,4 miljoner kronor. Utifrån beslut i Kommunfullmäktige, 2023-11-16 §126, att avveckla Samhällsbyggnadsnämnden och fördela nämndens ansvarsområden till tre nämnder.

Kommunstyrelsen, Teknik- och servicenämnden samt Bygg- och miljönämnden har budgeten fördelats till de tre nämnderna. Teknik- och servicenämnden har erhållit en budgetram om 23,0 mnkr. Förändringsuppdrag för nämnden är 1%

Teknik- och servicenämnden har tilldelats följande prioriterade satsningar 2024 (mnkr)

- Park och naturmark 0,6 - Förbättra underhåll av allmänna ytor, samt större ytor
- Vägbidrag 0,2 - Uppräkning till följd av ökad generellt kostnadsläge
- Fordonsadministration 0,2 - Satsning för optimering av kommunens fordonsflotta
- Livsmedel 0,4 - Ökade kostnader för livsmedel. Fördelas till köpande nämnd efter prisjusteringar inför 2024
- Elkostnader 1,0 - Ökade elkostnader. Fördelas till nämnd i samband med internhyran fastställs inför 2024

Barnkonsekvensanalys

Verksamhetsplan och budget är ett styrande dokument för nämndens verksamheter. Enligt barnkonventionen, lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter;

- är alla barn lika mycket värda och har samma rättigheter
- har alla barn rätt att överleva och utvecklas,
- ska barnets bästa alltid komma i främsta rummet
- har varje barn rätt att uttrycka sin åsikt och delta i beslut som rör dem.

Då teknik-och serviceförvaltningen ansvarar för flera delar såsom lokaler, måltid och lekplatser så är det viktigt med dialog i dessa frågor såsom tex i matråd eller elevråd.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsplan och budget 2024 Teknik- och servicenämnden, tjänsteskrivelse
- Verksamhetsplan och budget 2024 Teknik- och servicenämnden, rapport

Skickas till

Förvaltningschef Enhetschef Ekonomiavdelningen HR avdelningen Kommunfullmäktige samt Kommunstyrelsen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef

Verksamhetsplan och budget 2024 för Teknik- och servicenämnden

Innehållsförteckning:

<u>1. SAMMANFATTNING</u>	<u>3</u>
<u>2.INLEDNING.....</u>	<u>4</u>
2.1 VERKSAMHETSPLANENS FUNKTION	4
2.2 ÖVERGRIPANDE OM TEKNIK- OCH SERVICENÄMNDENS VERKSAMHET	4
<u>2. MÅL.....</u>	<u>6</u>
3.1 KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL FÖR TEKNIK- OCH SERVICENÄMNDEN	6
<u>3. UTREDNINGSUPPDRAG.....</u>	<u>9</u>
<u>4. EKONOMI.....</u>	<u>10</u>
5.1 BUDGETRAM	10
2.3 INTERNBUDGET PER ENHET	10
RESULTATRÄKNING	11
2.4 INVESTERINGAR	11
<u>5. MEDARBETARE</u>	<u>13</u>
<u>6. ÅRETS VERKSAMHET I ÖVRIGT</u>	<u>14</u>
7.1 FASTIGHET	14
7.2 VA/GATA	14
7.3 PARK OCH AVFALL	15
7.4 MÅLTID	15
7.6 GEMENSAMT	15
<u>7. INTERNKONTROLL</u>	<u>17</u>
8.1 ÖVRIGA DELAR I INTERNKONTROLLEN	18

1. Sammanfattning

Teknik och servicenämnden är ny nämnd from 1 januari 2024.

Kommunfullmäktige har angivit 5 övergripande mål som är riktade mot nämnden samt fyra uppdrag.

Mål;

- Kommunen ska ha en god dialog med invånare, företag och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet
- Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras.
- Stärka kommunens kompetensförsörjning genom verksamhetsutveckling med fokus på digitalisering.
- Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar
- Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 52 % 2024 och andelen närproducerade livsmedel ska vara minst 75 % 2024

Uppdrag;

- Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att följa upp effekterna av införandet av frukost på högstadiet samt säkerställa elevernas inflytande i utformningen.
- Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att utöka laddinfrastrukturen vid kommunens fastigheter
- Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att ta fram kostnadsförslag, produktionskapacitet samt kostnadsbesparingar för solcellsinstallationer som redovisas i samband med delårsrapporten 2024.
- Kommunfullmäktige ger teknik- och servicenämnden i uppdrag att arbeta vidare för att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi (eget beslut ej i budgetbeslutet)

Nämndens verksamhet är till för kommunens invånare, företagare, besökare samt övriga aktörer och ska därför präglas av god service, hög tillgänglighet och ett gott bemötande.

Kommunfullmäktige beslutade den 16 november 2023 § 132 att tilldela Samhällsbyggnadsnämnden 43,4 miljoner kronor. Utifrån beslut i Kommunfullmäktige, 2023-11-16 §126, att avveckla Samhällsbyggnadsnämnden och fördela nämndens ansvarsområden till tre nämnder. Teknik- och servicenämnden har erhållit en budgetram om 23,0 mnkr.

Förändringsuppdrag för nämnden är 1% och Teknik- och servicenämnden har tilldelats följande prioriterade satsningar 2024 (mnkr)

- Park och naturmark 0,6 - Förbättra underhåll av allmänna ytor, samt större ytor
- Vägbidrag 0,2 - Uppräkning till följd av ökad generellt kostnadsläge
- Fordonsadministration 0,2 - Satsning för optimering av kommunens fordonsflotta
- Livsmedel 0,4 - Ökade kostnader för livsmedel. Fördelas till köpande nämnd efter prisjusteringar inför 2024
- Frukost på högstadiet 0,3
- Elkostnader 1,0 - Ökade elkostnader. Fördelas till nämnd i samband med att internhyran fastställs inför 2024

2. Inledning

2.1 Verksamhetsplanens funktion

Detta dokument är teknik- och servicenämndens verksamhetsplan och budget för 2024.

2.2 Övergripande om Teknik- och servicenämndens verksamhet

Teknik och servicenämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden ordförande är Sverre Fredriksson (M) och vice ordförande är Robert Brandt (SD). Nämnden ansvarar enligt reglemente för;

- de kommungemensamma servicefunktionerna vaktmästeri, fordonspark och fordonssamordning, måltid och lokalvård.
- drift, underhåll och förvaltning/reinvestering av kommunens fasta egendom samt för förhyrning.
- projektering och projektgenomförande av anläggningar för kommunal service som är taxefinansierad
- förhyra fastighet med fastighetstillbehör, såsom byggnad, anläggning eller lokal samt utarrendera, uthyra eller annars upplåta fastighet med fastighetstillbehör såsom byggnad, anläggning eller lokal som tillhör kommunen.
- drift, underhåll och förvaltning av kommunens skog.
- ärenden om jakträtt på kommunens mark.
- projektering, anläggning samt drift och underhåll av gator, vägar, torg, parkmark och andra allmänna platser som kommunen är huvudman för. Nämnden ska dessutom handlägga frågor om parkering på allmän plats och upplåtelse av allmän platsmark.
- projektering, anläggning samt drift och underhåll av kommunens vattenverk, avloppsverk och ledningsnät.
- kommunens renhållningsverksamhet.

I förvaltningen arbetar nästan 100 medarbetare. Yrken som finns inom ansvarsområdet är bl.a. lokalvårdare, måltidsbiträde, drifttekniker, kockar och parktekniker. Förvaltningens medarbetare verkar på samtliga arbetsplatser och ytor i kommunen.

Förvaltningen har flertalet utmaningar att arbeta med under 2024. Livsmedelspriserna i Sverige har stigit med 23 procent på drygt två år. Kommunens avloppsreningsverk i Bollebygd har tillstånd att brukas i sin nuvarande form fram till och med 2025. Det är många delar som skall falla på plats innan tillstånd finns.

Den kommunala VA-sektorn står inför viktiga utmaningar. Det finns behov av en ökad investerings- och förnyelsetakt vilket kräver en långsiktig VA-finansiering.

Nämnden behöver säkerställa långsiktiga taxor som på ett pålitligt sätt kan täcka kostnaderna för de taxefinansierade verksamheterna. Men även andra taxor behöver ses över.

Nämndens budget är snäv och förutsätter att förvaltningens enheter kontinuerligt och aktivt arbetar med effektivisering samt tar ansvar för det gemensamma resultatet.

En Vattentjänstplan är under samråd och granskning och den ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

Kommunerna har nu sedan 1/1 2024 ansvar för insamling av förpackningar från hushåll genom fastighetsnära insamling eller lättillgängliga insamlingsplatser. Kommunerna ska då också erbjuda separat insamling av matavfall från hushåll. 1 januari 2026: Kommuner ska ordna separat insamling av förpackningar på torg och i parker samt andra populära platser där kommunen har ett renhållningsansvar enligt gaturenhållningslagen. 1 januari 2027: Kommuner ska ordna separat insamling av förpackningar fastighetsnära och från verksamheter som är samlokaliserade med hushåll och som anmält att man vill ha kommunal insamling. Kommuner ska också ordna insamling av förpackningar vid lättillgängliga insamlingsplatser för skrymmande förpackningar.

Förvaltningen kommer att arbeta med flertalet större investeringar, som återfinns i lokalresursplanen. Bland annat har beslut tagits om lokalisering av ny skola, förskola och allaktivitetshall.

Avtalet för Tingkullen har sagt upp och löper ut 2024. Där har idag delar av KS och hela Bygg- och miljö sina arbetsplatser. Förvaltningen bistår i att ta fram nya arbetsplatser.



2. Mål

3.1 Kommunfullmäktiges mål för teknik- och servicenämnden

Kommunfullmäktige har angett mål för kommunens verksamheter. Teknik- och servicenämnden kommer under 2024 att arbeta med nedan mål:

Mål 3		Kommunen ska ha en god dialog med invånare, företag och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet		
Teknik- och servicenämndens underliggande och stödjande mål.		Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024
Husmöten med företrädare för samtliga verksamheter i kommunala lokaler.		70 %	70 %	100 %
Andelen positivt inställda kommuninvånare vad gäller senaste kontakten med kommunen i Bollebygds kommun		54 %		> 60 %
Matråd. Alla skolor skall ha matråd			100 %	100 %
Alla kommuninvånare och samverkande kommuners ska ha möjlighet att ha grönt kort till återvinningen.			Nej	Ja
Nöjda kunder, fastighetsärenden i DeDu samt en högre svarsfrekvens		97 %	98 %	>90 %

Aktiviteter för att uppnå målet

Husmöten ska genomföras kontinuerligt med de som nyttjar kommunens lokaler. Fastighet, måltid och lokalvård deltar tillsammans med verksamhetsföreträdare. Syftet med husmöten är att upprätthålla en god dialog med verksamhetsföreträdare för att kunna ge ändamålsenlig och kostnadseffektiv service. Husmöten genomförs idag kontinuerligt med utbildningsförvaltningen.

Teknisk kundtjänst skall ge en god service och hjälp på bästa sätt. Om inte kundtjänst kan stödja så ska hänvisning ske till rätt instans. Teknisk kundtjänst är nämndens del i kommuninvånarnas kontakt med kommunen. Mätning görs i ”kritik på teknik” och utförs vartannat år.

Matråd ska finnas på alla skolor. Rådet består av elever, pedagoger och företrädare för måltidsenheten. Syftet med matrådet är dels att främja elevernas delaktighet i måltiden och ge en möjlighet att vara med och påverka måltiden som helhet - både mat och miljö, dels att informera eleverna om varför viss mat serveras.

Grönt kort innebär att man kan besöka återvinningscentralen utanför bemannade öppettider. Det krävs att man går en kort utbildning.

DeDu är ett tekniskt förvaltningssystem som bland annat innehåller felanmälningar, tidplaner för myndighetskontroller och besiktningar samt tillsyn och skötsel. Vid varje anmälnings avslut ställs en fråga till anmälaren; Hur nöjd är du med hanteringen av ärendet? Det finns tre svarsalternativ.

Hur nöjd är du med hanteringen av ditt ärende?



Mycket nöjd



Nöjd



Missnöjd

Personalförsörjning – attraktiv arbetsgivare

Mål 5	Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras.			
	Målet ska mätas genom årlig medarbetarenkät			
Teknik- och servicenämndens underliggande och stödjande mål.	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024
Medarbetare rekommenderar Bollebygds kommun som arbetsgivare			65 % (SBF)	>75 %
Sjukfrånvaro ska vara låg.	8,39 % (SBF)	8,29 % (SBF)	8,13 % (SBF)	<8 %

Aktiviteter för att uppnå målet

Förvaltningen jobbar friskfaktorer för att främja den goda arbetsplatsen. Förvaltningen arbetar för;

- Ett närvarande och engagerat ledarskap
- Delaktighet och inflytande genom att ta vara på allas tankar, åsikter och idéer.
- Bra kommunikation, ett samtalsklimat som är öppet och tillåtande. Informerar och kommunicerar tydligt och ger plats för dialog.
- Att främja balansen mellan krav och resurser. Enheterna ser över så det finns samsyn om prioriteringen i vardagen.
- Utveckling av kompetens och ta vara på erfarenhet inom förvaltningen.
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Alla uppmärksammar sin chef om de inte mår bra och chefen agerar på tidiga signaler.

Mål 6	Stärka kommunens kompetensförsörjning genom verksamhetsutveckling med fokus på digitalisering.			
Teknik- och servicenämndens underliggande och stödjande mål.	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024
Anmälan specialkost vi e-tjänst			Nej	Ja
Uppföljning lokalvård, storstäd och golvvård			Nej	Ja
Digitaliserad egenkontroll			Delvis	Ja
Automatiserad gräsklippning			Nej	Ja
Digitala körjournaler			Nej	Ja

Aktiviteter för att uppnå målet

Bygg- och miljöförvaltningen arbetar med utveckling av en plattform där e-tjänster blir möjligt. Teknik- och serviceförvaltningen planerar öppna en e-tjänst för anmälan om specialkost i den.

- Cleanpilot är ett system som används av lokalvården för schemaläggning och uppföljning av den dagliga lokalvården. En utveckling planeras för storstäd och golvvård.
- Digitaliserad egenkontroll i livsmedelshanteringen
- Robotgräsklippare på vissa ytor tex förskolor för att effektivisera gräsklippningen
- Elektroniska körjournaler till samtliga bilar.

Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö

Mål 9		Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar		
Teknik- och servicenämndens underliggande och stödjande mål.			Utfall 2023	Mål 2024
Uppgradera inomhusbelysning till LED			Några fastigheter	Bl.a. Bollebygds-skolan och VA- lokaler
Se möjligheter till solceller på kommunala byggnader			Nej	Ja
Fossilfria bilar			0 %	> 10 %

Aktiviteter för att uppnå målet

Arbetet att uppdatera till LED pågår och fortsätter 2024. Både VA/gata samt fastighet arbetar med åtagandet.

Särskilt uppdrag från KF att se på möjligheter med solenergi i kommunens fastigheter.

Målet för 2026 är att 38, 5 % av kommunens bilar ska vara fossilfria. Målet för regionens Klimat 2030 är ett fossiloberoende samhälle senast år 2030

Mål 10	Mål för livsmedel			
Kommunfullmäktiges mål	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024
Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 52 % 2024	51 %	50 %	49 %	52 %
Andelen närproducerade ¹ livsmedel ska vara minst 75 % 2024	78 %	77 %	72 %	75%

Aktiviteter för att uppnå målet

Det finns ett nytt upphandlingsavtal som är till stöd för att nå målet. Med tanke på att livsmedelspriserna i Sverige har stigit med 23 procent på drygt två år så är målen bekymmersamma att nå.

¹ Sverige som tillverkningsland är vår definition på närproducerat

3. Utredningsuppdrag

Kommunfullmäktige har angett fyra uppdrag till teknik-och servicenämnden för 2024:

Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att följa upp effekterna av införandet av frukost på högstadiet samt säkerställa elevernas inflytande i utformningen.

Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att utöka laddinfrastrukturen vid kommunens fastigheter

Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att ta fram kostnadsförslag, produktionskapacitet samt kostnadsbesparingar för solcellsinstallationer som redovisas i samband med delårsrapporten 2024.

Kommunfullmäktige ger teknik- och servicenämnden i uppdrag att arbeta vidare för att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi.

4. Ekonomi

5.1 Budgetram

Tabell 2.

Budgetram, av KF	mnkr
Beslutad budgetram 2024*	21,9
Extra satsningar som påverkar ramen	
Park	0,6
Vägbidrag	0,2
Elkostnader	0,3
Skattefinansierad ram 2024	23,0

*Ramen för den nybildade Teknik- och servicenämnden är framtagen i linje med KF:s beslut om Samhällsbyggnadsnämndens ram för 2024, samt ramjusteringar till följd av beslutet som fattats om Samhällsbyggnadsnämndens upplösning.

Nämndens budgetram ska täcka all skattefinansierad verksamhet. Teknik- och servicenämndens verksamhet är dock till stor del taxefinansierad, vilket innebär att helhetsbilden för nämndens budget och ekonomiska förutsättningar bättre återspeglas under punkt 2.4 – Resultaträkning.

Av satsningen på totalt 1,0 mnkr. för ökade elkostnader får nämnden 0,3 mnkr. i ram. Resten (0,7 mnkr.) finansieras genom taxor där ramfördelningen går till köpande nämnder.

2.3 Internbudget per enhet

Tabell 3.

Avdelning	Budget 2024
Teknik- och servicenämnden	0,7
Förvaltningschefens enhet	6,9
VA/Gata	9,3
Park/Renhållning	6,2
Fastighetschef	0,0
Åsastugorna	0,0
Lokalvård	0,0
Måltid	0,0
Total TSN	23,0

Belopp är i mnkr. Observera avrundningar som kan påverka totalraden.

Nämndens skattefinansierade verksamhet är utöver den politiska verksamheten och förvaltningschefens enhet; gatu- och parkverksamheten. I övrigt är all verksamhet taxe- eller intäktsfinansierad. Fastighet, Lokalvård och Måltid får största del av sina intäkter från övriga nämnder, medan Renhållning och VA får majoriteten av sina intäkter från externa parter.

Resultaträkning

Tabell 4.

	Budget 2024
Försäljningsintäkter	8,7
Taxor och avgifter	62,3
Hyror och arrenden	49,0
Bidrag	0,4
Försäljning av verksamhet	3,3
Summa intäkter:	123,6
Kostnader	
Bidrag	-1,0
Köpt verksamhet	-12,8
Personal	-48,4
Lokaler	-5,8
Övriga kostnader	-42,4
Kapitalkostnader	-36,4
Summa kostnader:	-146,7
Nettokostnad:	-23,0

Belopp är i mnkr. Observera avrundningar som kan påverka totalraden.

Nettokostnaden för nämnden är 23,0 mnkr. - vilket motsvarar den tilldelade budgetramen. Den, i relation till de totala intäkterna, lilla budgetramen gör nämndens ekonomiska styrning mycket viktig då det vid avvikelser kan påverka kommunens finansiella ställning mer än vad som kan antas vid första anblick. Direkt kopplat till det är vikten i att säkerställa långsiktiga taxor som på ett pålitligt sätt kan täcka kostnaderna för de taxefinansierade verksamheterna.

Flera av nämndens enheter har påverkats kraftigt till följd av de senaste årens höga inflation. Dessa kostnadsökningar har inte fått budgettäckning till fullo, vilket sedermera resulterar i att den faktiska genomförda effektiviseringen i realitet överstiger måttet på 1% som tilldelats alla nämnder. Denna påverkan syns allra mest hos de enheter som köper mycket material eller livsmedel. Dessa enheter har under budgetarbetet gjort stora bemanningsekonomiska effektiviseringar.

Nämndens budget är snäv och förutsätter att cheferna kontinuerligt och aktivt arbetar med effektivisering samt tar ansvar för det gemensamma resultatet.

2.4 Investeringar

Tabell 5.

Typ	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Reinvesteringar Fastighet	10,0	10,0	10,0
Renovering idrottshall	9,0		
Lekredskap - lekplatser	1,0		
Laddstolpar	0,8		
Reinvestering gata	1,5	1,5	1,5
GC-vägar	1,5		
Park*	1,6		
Ombyggnad Råssa	6,5		

Elljusspår Rinna		3,0	
Summa skattefinansierad verksamhet	31,9	11,5	11,5
VA-investeringar	9,0	9,0	9,0
Renhållning - Rollpack	0,4		
Servicebyggnader Åsastugorna	5,6		
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	15	9,0	9,0
Totalt Teknik- och servicenämnden	46,9	20,5	20,5

Belopp är i mnkr.

*Investeringsbudgeten som beslutades till park var avhängig av att höja driftbudgeten för att möjliggöra för två nya anställda, vilket inte beviljades. Nu har ny chef tillträtt och bedömningen är att samma behov inte åligger. Tidigare Samhällsbyggnadsnämnden har beslutat om byggnation av en beachhandbollsplan, vilken inte har budget – det är möjligt att omprioritera från de investeringsmedel som tilldelats parkenheten för att genomföra denna investering i stället.

Investeringsramen är på 46,9 mnkr. för 2024. Nämnden har en hög reinvesteringstakt på fastighet, då underhållsskulden varit hög. Genom den befintliga takten förbättras skicket på kommunens fastigheter i snabb takt.

Renoveringen av idrottshallen och ombyggnationen av Råssa är de två enskilt största projekten som fastighetsenheten kommer arbeta med under 2024. Ombyggnationen av Råssa är i full gång och förväntas färdigställas under året.

Vad gäller VA-investeringarna är det i största del anläggnings- och ledningsnätsrelaterade investeringar som syftar till att förnya och förbättra nät och anläggningar. Även Åsastugorna har fått budget att genomföra byggnation, vilket betingat taxehöjningar för att kunna bära kapitalkostnaderna.

5. Medarbetare

Medarbetarskap

Erfarna medarbetare har värdefull kompetens. I förvaltningen tar medarbetarna ansvar för sitt arbete och bidrar till verksamhetsutveckling. En del av våra medarbetare arbetar deltid. Målet är att heltidsarbete ska vara norm för alla. Fortsatt arbete kommer ske utifrån tillitsfull dialog där målet är att skapa mer delaktighet för samtliga medarbetare.

Ledarskap

Arbetet utifrån Chefoskopet fortsätter. Organisatoriska förutsättningar samt chefers förmåga att leda är viktiga komponenter i ett fungerande ledarskap. Ett närvarande och engagerat ledarskap ska känneteckna förvaltningen. Kommunikation och bra samverkan skapar trygghet bland medarbetarna och ökar förutsättningarna för en väl fungerande arbetsplats.

Kompetensutveckling

Rätt kompetens på rätt plats skapar bra kvalitet i verksamheten. Att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna är betydelsefullt. Att se och ta tillvara all kompetens är grundläggande för organisationens utveckling. En kontinuerlig kompetensutveckling förs dialog om inom röda tråden.

Arbetsmiljö

Kommunens arbeten är viktiga och meningsfulla. Men det som lockar och engagerar kan samtidigt vara utmanande och svårt. Att prioritera arbetsmiljöarbetet gör kommunen till attraktiv arbetsgivare

Sjukfrånvaro

Arbetsmiljön har betydelse för både hälsan och sjukfrånvaron. Genom bl.a röda tråden uppmärksammar medarbetare sin chef om de inte mår bra. Chefen ska agera på tidiga signaler på ohälsa.

6. Årets verksamhet i övrigt

7.1 Fastighet

Pågående dödligt våld

Fastighetsavdelningen har under 2023 gjort en översyn av lås och larm i kommunens samtliga skolor och förskolor. Dokumentationen har lämnats över till Utbildningsförvaltningen som skall återkomma med fortsatt planering utifrån deras behov.

Tingkullen

Avtalet för Tingkullen löper ut 2024. Teknik- och servicenämnden är ansvariga för avtalet och hyran under tiden. I samverkan med berörda förvaltningar skall förvaltningen ta fram lösning för arbetsplatser för de medarbetare som idag har sin arbetsplats på Tingkullen.

Beachvolleyplan/handbollsplan vid Bollebygds skolan

Kommunfullmäktige beslutade 2021-09-16 §140 att det ska upprättas en Beachvolleyplan/handbollsplan vid Bollebygds skolan. Arbetet beräknas göras under 2024. Det behövs en omfördelning av medel.

7.2 VA/gata

Prioriterad VA-ledning

VA-ledning Olsfors-Bollebygd prioriteras, förprojektering av ledningssträckningen pågår. Utredningar fortgår under 2024.

Förnyelsetakt:

Öka förnyelsetakten av ledningsnät/anläggningar utefter den plan som är framtagen.

Tillskottsvatten:

Förvaltningen har fortsatt arbetat med att minska mängden tillskottsvatten. Arbetet har gått framåt med nyanställd kompetens inom området och plan är framtagen och arbete pågår, bla genom strumpinfodring.

Utbyggnadsplan VA:

Utbyggnadsplan för VA tas fram med stöd av konsult inom arbetet med VA-planen.

Sanatoriet:

Sanatoriet (utreda ansvarsfrågan för VA), ett av tidigare nämnds beslutat uppdrag till förvaltningen. Arbetet är påbörjat, men har inte kunnat prioriteras för att få utredningen klar.

Belysning

VA/Gatuenheten kommer att utreda det kommunala belysningsansvaret och översyn av dess riktlinjer samt budget. Ny tjänst "trafikingenjör" möjliggör för att arbeta mer förebyggande och strukturerat med frågor inom området "gata/trafik". Trafikverket kommer inte att erbjuda sig att ta över kommunal belysning längs statlig väg i närtid. Det har Trafikverket beslutat efter ett genomfört projekt i frågan. Trafikverket har istället föreslagit ett samarbete med kommuner för att göra belysningsplaner.

Vattentjänstplan

Vattentjänstplanen beskriver kommunens framtida behov och ambitioner inklusive planer för framtida exploatering. Planen fokuserar även på åtgärder som krävs för att säkerställa att

vattentjänsterna fungerar under extrema förhållanden, såsom skyfall. Planen har varit på samråd och ska under första halvåret ut på granskning. Beslut skall fattas i Kommunfullmäktige. Ambitionen är att beslut skall vara fattat innan sommaren 2024.

Vattentäkt i Töllsjö

Arbete pågår med ny vattentäkt i Töllsjö, bla behöver ny vattendom sökas.

Framtida avloppverk

Utredning kring framtida lösning för rening av avloppsvatten från Olsfors/Bollebygd pågår. En styrgrupp finns för att driva arbetet framåt.

Låssystem

En översyn av lås och larm skall ske på samtliga anläggningar

7.3 Park och avfall

Grönt kort:

Fortsätta arbetet med införande och driftsättning av Grönt kort. Genom införandet ökar tillgängligheten till återvinningscentralen (ÅVC), under de tider som återvinningscentralen annars är obemannad.

Återbruk

I samverkan mellan socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden fortsätter arbetet kopplat till återbruk. Socialnämnden har yttersta ansvaret och beräknar vara igång i mitten av januari.

Initiativärende – Lekplatser i kommun

Enheten har ett uppdrag att se över behovet av nya lekplatser samt eventuellt revidera kommunstyrelsen beslut från 2005 (05-10-06 §119)

Skogsbruk

Förvaltningen ser över möjlighet till avtal för externt förvaltandet av skog utifrån fastställd skogsbruksplan (beslut om plan togs i dec 2022).

7.4 Måltid

Frukost på högstadiet infördes 1 januari 2024. Uppföljning sker bl.a. i matråd.

7.6 Gemensamt

Blåljuskollen

Det kommungemensamma arbetet fortsätter och förvaltningen deltar. Aktuella kommundata är en förutsättning för att blåljusaktörer ska hitta rätt. Lantmäteriet och Trafikverket har tagit fram en checklista, kallad Blåljuskollen, som ger stöd till kommuner att samla in, dokumentera och uppdatera geodata med den kvalitet som blåljusaktörerna behöver.

Avfallsplanen

Avfallsplanen är gemensam för Boråsregionen som består av åtta kommuner: Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Syftet med den regionala avfallsplanen är att tillsammans över kommungränserna verka för att förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet, minska negativ miljö- och klimatpåverkan och arbeta för en långsiktigt hållbar region. Avfallsplanens målstruktur innefattar sex olika målområden med totalt 16 mål som ska nås till år 2030. Avfallsplanens målområden och mål berör flera olika delar av kommunens

verksamheter, näringslivet samt kommuninvånarna. Kommunstyrelsen beslutade den 30 augusti 2022 vilka nämnder som är huvudansvariga.

Teknik och servicenämnden har huvudansvar för följande delmål i avfallsplanen;

- Matsvinnet ska minska till 35g/portion i kommunens verksamheter
- Matsvinnet ska minska med 50% per invånare jämfört med 2021
- Minst 60% av uppkommet matavfall ska gå till näringsåtervinning och biogasproduktion eller annat miljömässigt motsvarande ändamål
- Alla kommunala verksamheter ska ha möjlighet att enkelt och nära sortera ut sitt avfall
- Andelen felsorterat i restavfallet ska minska med 50% jämfört med år 2021
- Mängd avfall från ÅVC som behandlas med förbränning och deponering ska minska jämfört med år 2021
- Andel hållbara och effektiva avfallstransporter i kommunens regi ska öka jämfört med 2021

Nämnden är även delaktig i resterande mål som tex ”Konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022.”

Folkhälsoarbete, verksamhetsplan 2024

Kommunen har tecknat avtal med Södra hälso- och sjukvårdsnämnden avseende ett gemensamt lokalt folkhälsoarbete (2021–2024) samt ett avtal för folkhälsotjänsten (2021- tillsvidare). I avtalen har parterna enats om gemensamma utgångspunkter för folkhälsoarbetet, ökad jämlikhet i hälsa står i fokus. Förvaltningen deltar bla i det trygghetsskapande arbetet.

Kontinuitetsplanering i våra verksamheter:

Kontinuitetsplanering fokuserar på planering, så att organisationen ska kunna upprätthålla verksamheter och processer oavsett händelse.

KLIMAT 2030

Arbetar stödjande i de delar som berör verksamhet som knyter an till de åtaganden kommunen ställt sig bakom inom projektet ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om”

Projektet drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län, i samverkan med flera aktörer, däribland kommuner.

Informationssäkerhet

Nämnden deltar i arbetet med att se till att informationstillgångar finns tillgängliga när de behövs, att de är korrekta, och att obehöriga inte får åtkomst till dem. Förvaltningen har antagit riktlinjer för informationssäkerhet och deltar i det kommungemensamma arbetet.

7. Internkontroll

Risk- och väsentlighetsanalys

Nedan återfinns risk- och väsentlighetsanalysen, den berör Teknik- och servicenämndens ansvarsområde. Arbetet med att värdera riskerna har gjorts genom att tidigare Samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört en workshop med Samhällsbyggnadsnämnden och därigenom inhämtat synpunkter inför framtagandet av internkontrollplanen. Förvaltningen har på ledningsgruppsnivå genomfört en risk- och väsentlighetsanalys. I stort föreslås att 2023 års internkontrollpunkter behålles, detta då riskerna inte har givits en lägre riskpoäng utan fortsatt anses relevanta att följa upp. Några punkter/riskmoment har tagits bort då de återkommande tilldelats låg riskpoäng. Dessa hanteras och följs i stället av förvaltningen i det dagliga arbetet. Ytterligare information om hur internkontrollen tagits fram finns i ärendet; SBN2022/185.

Tabell x.

Nr	Risk	Konsekvens	Sannolikhet	Totalt
1	Byggprojekt som inte följer riktlinjer och myndighetskrav	3	2	6
2	Brister i ekonomiska flöden i verksamhetssystem	3	2	6
3	Att en person med behov av specialkost får fel kost	4	2	8
4	Förvaltningen kan inte säkerställa personalförsörjningen	3	3–4	9–12
5	Hot och våld på fält och/eller påtryckningar i ärenden	3	2–3	6–9
6	Delegationsbeslut som inte upprättas	3	2–3	6–9
7	Informationssäkerhet, klassning	3	3	9
8	Informationssäkerhet PUB-avtal	3	3	9
9	Säkerhet/inpassage egna fastigheter	4	1	4

Utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys så har nedan internkontrollplan tagits fram:

Tabell 6.

Nr	Process rutin/system	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Metod
1	Byggprojekt Större projekt som genomförs under året granskas.	Säkerställa att större byggprojekt bedrivs på ett ändamålsenligt sätt utifrån perspektiven ekonomi och kvalitet/dokumentation.	Fastighetschef med stöd av ekonomiavdelningen	Ekonom genomför kontroller delår/helår för att säkerställa en god kostnadskontroll. Det kräver god dokumentation i projektet.

2	Informationssäkerhet - klassning	Att befintliga och tillkommande verksamhetssystemen inom förvaltningen är informationssäkerhetsklassade i enlighet med verktyget KLASSA	Förvaltningschef med stöd av informationssäkerhetssamordnare	Klassning genomförs under året. Kontroll att så skett. Eventuella avvikelser hanteras löpande. Information om klassning/styrdokument genom informationssäkerhetssamordnare.
---	----------------------------------	---	--	---

Redovisning av gjorda kontroller görs i delårsrapport samt årsrapport.

8.1 Övriga delar i internkontrollen

Utöver internkontrollen som presenteras görs också en kontroll av ekonomiavdelningen för att säkerställa god redovisningssed och att de ekonomiska riktlinjerna följs. Detta görs genom stickprov av kontrollmomenten nedan:

- Attest
- Representation
- Investeringsprojekt
- Momskontroll
- Externa utförares ekonomiska förhållanden
- Bilar
- Manuella utbetalningar



9. Sammanträdesplan teknik- och servicenämnden 2024 TSN2024/2



Teknik- och serviceförvaltningen

Diana Wallin | Nämndsekreterare
0734-647109 | diana.wallin@bollebygd.se

Beslut om sammanträdestider för teknik- och servicenämnden 2024

Förslag till beslut

Teknik- och servicenämnden beslutar att sammanträda vid följande datum 2024: 29 januari, 13 mars, 15 maj, 26 juni, 21 augusti, 11 september, 27 november.

Ärendet

Teknik- och servicenämnden har att besluta om sammanträdestider för 2024.

Teknik- och serviceförvaltningen har upprättat ett förslag till sammanträdesplan där nämnden sammanträder vid sju tillfällen. Ordinarie sammanträdesdag är onsdagar, ordinarie sammanträdestid är kl.13:00. I förslaget förtydligas även beredningsmöten inför sammanträdena.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2024-01-11, TSN2024/2-1

Förslag på sammanträdesplan, TSN2024/2-2

Skickas till

Nämndsekreterare

Kommunsekreterare

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef

Diana Wallin

Nämndsekreterare

ÅRSPLAN TEKNIK- SERVICENÄMNDEN 2024

Utskick till presidie <i>(handlingar klara senast 08:00)</i>	Presidie onsdag klockan 08:30	Utskick till TSN <i>(handlingar klara senast 08:00)</i>	TSN onsdag klockan 13:00
Måndag	Onsdag	Onsdag	Onsdag
15 januari	17 januari	22 januari <i>(obs måndag)</i>	29 januari <i>(obs måndag)</i>
26 februari	1 mars <i>(obs fredag)</i>	6 mars	13 mars
29 april	2 maj <i>(obs torsdag)</i>	8 maj	15 maj
3 juni	5 juni <i>(digitalt 16:30)</i>	19 juni	26 juni
5 augusti	7 augusti	14 augusti	21 augusti
26 augusti	28 augusti	4 september	11 september
11 november	13 november	20 november	27 november



10. Fördelning av arbetsmiljöuppifter TSN2024/9

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer | Tf. förvaltningschef
0734 647200 | annelie.fischer@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschef

Förslag till beslut

Teknik och servicenämnden fördelar arbetsuppgifter inom det systematiska arbetsmiljöarbetet till förvaltningschefen.

Teknik- och servicenämnden ger förvaltningschefen rätt att i sin tur fördela arbetsuppgifter till enhetschef, samt att enhetschef i de fall där detta bedöms nödvändigt fördelar specifika arbetsmiljöuppgifter enligt överenskommelse mellan enhetschef och enskild medarbetare

Ärendet

Enligt 6§ AFS 2001:1 om systematiskt arbetsmiljöarbete ska arbetsmiljöuppgifter fördelas i verksamheten så att en tillfredsställande arbetsmiljö kan uppnås och risker i arbetet förebyggs.

Uppgifterna ska fördelas till chefer och arbetsledare samt i vissa fall till medarbetare som i sin funktion eller befattning bedriver arbetsmiljöarbete som en naturlig del i den dagliga verksamheten och som kan fatta beslut om verksamheten. Den som fördelar uppgifter har alltid ett uppföljningsansvar och ska därmed försäkra sig om att arbetsmiljöarbetet fungerar och ingripa om något behöver förbättras. Fördelning av arbetsmiljöuppgifter ska vara tydlig och ske skriftligen. En grundläggande förutsättning för att erhålla uppgifter inom arbetsmiljöarbetet är att mottagande chef har fullt ansvar för personal, ekonomi och verksamhet.

Nämnden ska säkerställa att förvaltningschef får ett väldefinierat uppdrag med tillräckliga befogenheter och resurser samt har de kunskaper och den kompetens som krävs för att bedriva en verksamhet med tillfredsställande arbetsmiljövillkor. Förvaltningschef ska i sin tur säkerställa att motsvarande förutsättningar finns hos den som tilldelas arbetsmiljöuppgifter inom förvaltningen.

Kommunstyrelsen har 2015-03-25 § 60 beslutat att föreslå nämnderna att fördela arbetsmiljöuppgifter inom det systematiska arbetsmiljöarbetet till respektive förvaltningschef samt ge förvaltningschefen rätt att sin tur fördela arbetsmiljöuppgifterna till enhetschef.

Beslutsunderlag

- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter, tjänsteskrivelse 2024-01-02
- Riktlinjer och ansvar för uppgiftsfördelning av arbetsmiljöuppgifter
- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter till chef, blankett
- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter till medarbetare, blankett
- Returnering av arbetsmiljöuppgifter, blankett

Skickas till

Kommunstyrelsen
Förvaltningschef

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och servicenämnden

Annelie Fischer

Tf. förvaltningschef

Riktlinjer och ansvar för uppgiftsfördelning av arbetsmiljöuppgifter

1. Inledning

I kommunerna är de förtroendevalda arbetsgivare och därigenom även huvudansvariga för en god arbetsmiljö. För att kunna uppfylla sitt ansvar är det viktigt att arbetsgivaren fördelar uppgifter i arbetsmiljöarbetet på andra personer i verksamheten. Uppgifterna ska läggas på de som har de bästa förutsättningarna att utföra uppgifterna eller kan se till att de blir utförda.

Kommunfullmäktige är högsta företrädare för arbetsgivaren och har därmed uppgiften att fördela arbetsmiljöuppgifterna till respektive nämnd, samt att föra in uppgifterna i reglementet för nämndens verksamhet. Nämnderna ansvarar i sin tur för förvaltningen och den löpande verksamheten och ska verkställa fullmäktiges beslut. Detta sker på det sätt som anges i dessa riktlinjer.

2. Syfte

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) ska arbetsgivaren fördela arbetsmiljöuppgifterna på ett lämpligt sätt i organisationen. Det är lämpligt att fördela uppgifterna på ett sätt som gör det möjligt för chefer och andra att hantera arbetsmiljöfrågor som hänger nära samman med deras övriga arbete. Syftet med uppgiftsfördelningen är att det ska vara tydligt vem som gör vad för att undvika att arbetsmiljöuppgifter förbises eller glöms bort. Uppgiftsfördelningen syftar också till att förebygga arbetsmiljörisker inom verksamheten samt att skapa en god och tillfredställande arbetsmiljö.

3. Förutsättningar för uppgiftsfördelning

En förutsättning för att kunna genomföra uppgiftsfördelningen på ett bra sätt är att det finns resurser som gör det möjligt att arbeta med arbetsmiljöfrågor. Resurser handlar om kunskaper, kompetens, tid, pengar, lokaler samt befogenheter att fatta beslut. När en person som har tilldelats uppgifter i arbetsmiljöarbetet inte kan utföra dessa på ett bra sätt ska hen signalera det uppåt i organisationen. Det kan handla om behov av större beslutsbefogenhet, mer tid, ekonomiska resurser eller ytterligare kunskaper inom något område.

4. Nämndens övergripande ansvar

Även om uppgifterna i arbetsmiljöarbetet är tydligt fördelade från nämnden till chefer i verksamheten har nämnden fortfarande ett övergripande ansvar. De beslut som fattas i nämnden, till exempel när det gäller resurstilldelning, kan få konsekvenser för tjänstepersonernas möjligheter att utföra sina arbetsmiljöuppgifter och därmed leva upp till lagstiftningen.

5. Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Uppgifter och ansvar som rör arbetsmiljöarbetet ska fördelas genom varje förvaltnings nämnd till chefer på olika nivåer, samt i vissa fall till medarbetare. Den som inte kan utföra sina uppgifter på ett sätt som säkerställer en god arbetsmiljö ska returnera uppgiften uppåt i organisationen.

5.1 Vem gör vad?

Kommunfullmäktige

- Fördelar arbetsmiljöuppgifter till kommunstyrelsen och nämnderna.
- Tar in arbetsmiljöarbetet i reglementet för nämndernas verksamhet.

Nämnd

- Fördelar arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschef

- Ger förvaltningschef rätt att fördela uppgifter vidare.
- Beslutanderätten inom området ska framgå i förvaltningens delegationsordning.

Förvaltningschef

- Fördelar uppgifter till verksamhetschef eller motsvarande.
- Ger verksamhetschef eller motsvarande rätt att fördela de mera verksamhetsnära arbetsmiljöuppgifterna vidare till underordnad chef.

Verksamhetschef eller motsvarande

- Har verksamhets, ekonomi och personalansvar, samt ett övergripande ansvar inom sitt område.
- Fördelar de verksamhetsnära arbetsmiljöuppgifterna till underordnad chef.
- Ger underordnad chef (enhetschef, rektor eller motsvarande) rätt att fördela de verksamhetsnära arbetsmiljöuppgifterna vidare.
- Om underordnad chef saknas finns möjlighet att tilldela konkreta uppgifter till medarbetare. Verksamhetschef eller motsvarande ska då se till att medarbetaren ifråga har befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens för att kunna utföra de tilldelade arbetsmiljöuppgifterna.

Enhetschef, rektor eller motsvarande

- Är första linjens chef och har verksamhets, ekonomi och personalansvar samt ett övergripande ansvar inom sitt område.
- Har möjlighet att tilldela konkreta arbetsmiljöuppgifter till medarbetare, och ska då se till att medarbetaren ifråga har befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens för att kunna utföra de tilldelade arbetsmiljöuppgifterna.

Medarbetare med specifika uppdrag inom arbetsmiljö

- Medarbetare med specifika uppdrag inom arbetsmiljö, t ex kemilärare, slöjdlärare och idrottslärare, ansvarar för uppgifter som tilldelats av närmaste chef.
- Medarbetare som blivit tilldelad arbetsmiljöuppgifter kan inte fördela dessa arbetsmiljöuppgifter vidare till annan medarbetare.

6. Förtroendevaldas ansvar och uppgiftsfördelning av arbetsmiljöuppgifter

6.1 Kommunfullmäktiges ansvar för arbetsmiljöfrågor

Kommunfullmäktige ska:

- Fastställa en skriftlig arbetsmiljöpolicy.
- Fördela arbetsmiljöuppgifter till nämnderna och ta in uppgifter i reglementen för nämndernas verksamhet och arbetsformer.
- Se till att ingen arbetsmiljöfråga faller mellan stolarna eller glöms bort.
- Följa upp att nämnderna driver verksamheten i enlighet med arbetsmiljöpolicyen.
- Ge nämnderna ekonomiska resurser för arbetsmiljöarbetet.

6.2 Nämndens ansvar för arbetsmiljöfrågor

Nämnden är i egenskap av arbetsgivare huvudansvarig för respektive förvaltnings arbetsmiljö. Arbetsmiljöansvaret kan inte delegeras, men nämnden kan genom förvaltningschef fördela arbetsmiljöuppgifter.

Nämnden ska:

- Se till att verksamheten drivs i enlighet gällande arbetsmiljölagstiftning.
- Verkställa fullmäktiges beslut och bland annat se till att konkreta arbetsmiljömål tas fram.
- Fördela arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschef.
- Se till att förvaltningschefen har befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens för att kunna driva arbetsmiljöarbetet.
- Ge förvaltningschefen rätt att fördela uppgifter så långt ut i organisationen att det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) kan bedrivas ute på arbetsplatserna och att tillräckliga befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens följer med.
- Se till att konsekvenserna för arbetsmiljön bedöms vid förändringar.
- Se till att ingen arbetsmiljöfråga faller mellan stolarna eller glöms bort.
- Se till att förebyggande åtgärder kan vidtas genom att ta upp arbetsmiljöinvesteringar i det årliga budgetförslaget.
- Se till att SAM följs upp årligen och fungerar både på förvaltningsnivå och i förvaltningsorganisationen i stort.
- Se till att nämnden får återkoppling på förvaltningens arbetsmiljöarbete.

6.3 Förvaltningschefens ansvar för arbetsmiljöfrågor**Förvaltningschefen ska:**

- Se till att det finns mål för arbetsmiljöarbetet och att dessa följs upp.
- Organisera förvaltningens arbetsmiljöarbete på lämpligt sätt.
- Självständigt och i nämndens ställe besluta i frågor om arbetsmiljöåtgärder inom den egna förvaltningen.
- Se till att det av uppgiftsfördelningen framgår vad som gäller vid chefers frånvaro eller semester.
- Se till att gällande uppgiftsfördelning tydligt visar vem i organisationen som har ansvar för varje typ av fråga.
- Ha tillräckliga kunskaper om arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen, för förvaltningen gällande föreskrifter samt andra lagar, avtal och regler som har påverkan på arbetsmiljön.
- Säkerställa att det i förvaltningen bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete i enlighet med de policys, planer, styrdokument, lagar, avtal, föreskrifter, rutiner och riktlinjer som berör arbetsmiljön.
- Bedriva samverkan i enlighet med Bollebygds kommuns samverkansavtal.
- Se till att samverkan sker i förvaltningens samverkansorganisation i vissa arbetsmiljöfrågor.
- Se till att det inom förvaltningen finns en organiserad arbetsanpassning- och rehabilitering.
- Se till att riskbedömningar och skyddsronder genomförs och eventuella risker eller brister åtgärdas och följs upp.
- Se till att handlingsplaner för arbetsmiljöarbetet upprättas och att insatserna för arbetsmiljön dokumenteras.
- Se till att det finns ekonomiska och personella förutsättningar för ett i praktiken fungerande arbetsmiljöarbete.
- Stimulera initiativ på arbetsmiljöområdet.
- Åtgärda brister i arbetsmiljön inom den givna fördelningen eller returnera frågan till nämnden.
- Se till att det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp årligen.

- Säkerställa att den som tar emot arbetsmiljöuppgifter har tillräckliga befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens för att kunna utföra uppgifterna, samt löpande följa upp hur fördelningen fungerar och åtgärda eventuella brister
- Se till att tillbud och arbetsskador rapporteras, utreds och åtgärdas
- Se till att allvarliga tillbud och olyckor rapporteras till Arbetsmiljöverket omedelbart

6.4 Verksamhetschefens ansvar för arbetsmiljöfrågor

Verksamhetschefen ska:

- Klargöra ansvarsfördelningen till underställda chefer.
- Ha tillräckliga kunskaper om arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen, för verksamheten gällande föreskrifter samt andra lagar, avtal och regler som har påverkan på arbetsmiljön.
- Säkerställa att det i verksamheten bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete i enlighet med de policys, planer, styrdokument, lagar, avtal, föreskrifter, rutiner och riktlinjer som berör arbetsmiljön.
- Se till att underställda chefer har kunskap om arbetsmiljöområdet samt fortlöpande får den information och de instruktioner som är nödvändiga för att förebygga ohälsa och olycksfall.
- Se till att underställda chefer har de kunskaper som behövs för att motverka ohälsosam arbetsbelastning.
- Bedriva samverkan i enlighet med Bollebygds kommuns samverkansavtal.
- Samverka med skyddsombud i aktuella arbetsmiljöfrågor.
- Begära budgetmedel för nödvändiga arbetsmiljöförbättringar samt arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamhet inom verksamhetsområdet.
- Se till att det finns ekonomiska och personella förutsättningar för ett i praktiken fungerande arbetsmiljöarbete.
- Se till att arbetsmiljöarbetet ingår som en del i den ordinarie verksamheten.
- Se till att målen för arbetsmiljöarbetet är kända och åtgärdas.
- Se till att eventuella ingripanden (förbud eller förelägganden) från Arbetsmiljöverket respekteras och efterlevs.
- Se till att riskbedömningar och skyddsronder genomförs och eventuella risker eller brister åtgärdas och följs upp.
- Se till att handlingsplaner för arbetsmiljöarbetet upprättas och att insatserna för arbetsmiljön dokumenteras.
- Se till att medarbetares rehabiliteringsbehov klarläggs, samt att rehabiliteringsåtgärder genomförs i enlighet med Bollebygd kommuns rehabiliteringsprocess.
- Se till att det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp årligen.
- Fortlöpande åtgärda akuta brister i arbetsmiljön eller returnera frågan till förvaltningschefen.

6.5 Enhetschef, rektor eller motsvarandes ansvar för arbetsmiljöfrågor

Arbetsmiljöarbetet ska bedrivas av enhetschef, rektor eller motsvarande tillsammans med medarbetarna som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Chefen har ansvar för att skaffa sig kunskaper om Bollebygd kommuns policydokument och övriga regler som har betydelse för arbetsmiljöarbetet samt om Bollebygd kommuns Samverkansavtal.

Enhetschef, rektor eller motsvarande ska:

- På lokal nivå arbeta med att verkställa arbetsmiljömålen utifrån verksamhetsplanen.
- Ha tillräckliga kunskaper om arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen, för enheten gällande föreskrifter samt andra lagar, avtal och regler som har påverkan på arbetsmiljön.
- Säkerställa att det på enheten bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete i enlighet med de policys, planer, styrdokument, lagar, avtal, föreskrifter, rutiner och riktlinjer som berör arbetsmiljön.
- Se till att medarbetarna har kunskaper samt fortlöpande får den information och de instruktioner som är nödvändiga för att förebygga ohälsa och olycksfall.
- Samverka med lokala skyddsombud i aktuella arbetsmiljöfrågor.
- Bedriva samverkan i enlighet med Bollebygds kommuns samverkansavtal.
- Stimulera arbetsmiljöverksamheten bland medarbetare, bland annat genom att regelbundet ha dialog om arbetsmiljöfrågor på arbetsplatsträffar (APT).
- Se till att det är balans mellan krav och resurser på individnivå och att arbetsuppgifterna inte ger upphov till ohälsosam arbetsbelastning.
- Planera och genomföra förändringar som har betydelse för att förbättra arbetsmiljön.
- Se till att undersökningar av arbetsmiljön kontinuerligt genomförs utifrån de undersökningsmetoder som lämpar sig bäst inom verksamheten.
- Framföra behov av arbetsmiljöinvesteringar till verksamhetschef inför budgetarbetet.
- Se till att medarbetarna känner till kommunens rutiner som gäller i samband med olycksfall, tillbud och ohälsa, kränkande särbehandling och trakasserier, hot och våld etc.
- Omedelbart rapportera allvarigare olycka eller tillbud till Arbetsmiljöverket.
- Se till att utredning av olyckor och tillbud genomförs samt se till att medarbetarna fortlöpande får instruktioner om arbetsmetoder och arbetsmiljörisker för att förebygga ohälsa och olycksfall.
- Se till att riskbedömningar och skyddsronder genomförs och eventuella risker eller brister i arbetsmiljön åtgärdas och följs upp.
- Se till att handlingsplaner för arbetsmiljöarbetet upprättas och att insatserna för arbetsmiljön dokumenteras.
- Genomföra introduktion av nyanställda medarbetare, medarbetare som varit frånvarande en längre tid eller medarbetare som har fått nya arbetsuppgifter.
- Se till att befintliga hjälpmedel används på använt sätt och att medarbetarna använder den skyddsutrustning och personlig skyddsutrustning som krävs.
- Se till att medarbetarens rehabiliteringsbehov klarläggs och att arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder vidtas i enlighet med Bollebygd kommuns rehabiliteringsprocess.
- Returnera varje arbetsmiljöuppgift för vilken chefen saknar befogenhet, kompetens eller resurser till den chef som har fördelat arbetsmiljöuppgiften.
- Följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet årligen.

6.7 Medarbetare med specifika uppdrag inom arbetsmiljö

I samband med vissa arbetsmiljöfrågor kan det vara lämpligt att fördela uppgiften till en medarbetare istället för en chef. Detta bör ske då det finns en risk att chef inom verksamheten eller enheten inte har möjlighet att överblicka arbetet. I dessa fall är det viktigt att medarbetaren/medarbetarna ifråga har tillräckliga resurser för att utföra uppgiften samt att de regelbundet får möjlighet att stärka sin kunskap kring eventuella risker kopplade till arbetsmiljöarbetet. Blankett ”Fördelning av arbetsmiljöuppgifter till medarbetare” ska användas.

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter till chef

Namn	Personnummer
Befattning	Förvaltning
Verksamhet/enhet	

Vi har kommit överens om att de arbetsmiljöuppgifter som härmed fördelas enligt gällande riktlinjer utgör mitt arbetsmiljöansvar. Vi är också överens om att jag har de resurser, befogenheter, kunskaper och den kompetens som krävs för att kunna ta det ansvaret.

Om jag inte längre kan utföra en arbetsmiljöuppgift så att en god arbetsmiljö kan uppnås ska jag informera min chef/nämndsordförande och efterfråga ökade beslutsbefogenheter, ekonomiska resurser och/eller ytterligare kunskaper för att säkerställa att uppgiften kan genomföras. Om detta inte ger önskat resultat ska jag returnera den aktuella uppgiften skriftligen till min chef/nämndsordförande på blankett för returnering. I samband med returneringen skapar vi gemensamt en handlingsplan för att jag ska kunna återta ansvaret för den returnerade arbetsmiljöuppgiften snarast.

Namn	Namn
Namn	Namn
Befattning/funktion/titel	Befattning/funktion/titel
Ort och datum	Ort och datum

Originaldokumentet förvaras i personakten på HR-avdelningen. En kopia på handlingen läggs in i Novi på chefen som har skrivit på fördelningen. Fördelningen gäller tills vidare och upphör att gälla när den som mottagit arbetsmiljöuppgifterna slutar sin anställning i Bollebygds kommun.



Fördelning av arbetsmiljöuppgifter till chef

Namn	Personnummer
Befattning	Förvaltning
Verksamhet/enhet	
Arbetsmiljöuppgifter	

Vi har kommit överens om att de arbetsmiljöuppgifter som härmed fördelas enligt gällande riktlinjer utgör mitt arbetsmiljöansvar. Vi är också överens om att jag har de resurser, befogenheter, kunskaper och den kompetens som krävs för att kunna ta det ansvaret.

Om jag inte längre kan utföra en arbetsmiljöuppgift så att en god arbetsmiljö kan uppnås ska jag informera min chef/nämndsordförande och efterfråga ökade beslutsbefogenheter, ekonomiska resurser och/eller ytterligare kunskaper för att säkerställa att uppgiften kan genomföras. Om detta inte ger önskat resultat ska jag returnera den aktuella uppgiften skriftligen till min chef/nämndsordförande på blankett för returnering. I samband med returneringen skapar vi gemensamt en handlingsplan för att jag ska kunna återta ansvaret för den returnerade arbetsmiljöuppgiften snarast.

Namn Namnteckning – den som fördelar arbetsmiljöuppgifter	Namn Namnteckning – den som fördelas arbetsmiljöuppgifter
Namn Namnförtydligande	Namn Namnförtydligande
Namn Befattning/funktion/titel	Namn Befattning/funktion/titel
Namn Ort och datum	Namn Ort och datum

Originaldokumentet förvaras i personakten på HR-avdelningen. En kopia på handlingen läggs in i Novi på medarbetaren som har skrivit på fördelningen. Fördelningen gäller tills vidare och upphör att gälla när den som mottagit arbetsmiljöuppgifterna slutar sin anställning i Bollebygds kommun.



Returnering av arbetsmiljöuppgifter

Namn	Personnummer
Befattning	Förvaltning
Verksamhet/enhet	

Jag har fått arbetsmiljöuppgifter fördelade till mig inom ovan nämnda verksamhet. Jag bedömer att jag inte längre kan säkerställa en tillfredsställande arbetsmiljö och returnerar därför följande arbetsmiljöuppgifter:

Orsaken till varför returnering sker samt vad som behöver tillföras för att arbetsmiljöuppgifterna ska kunna återtas anges nedan. (T ex ytterligare kunskaper, befogenheter och/eller resurser).

Den som fördelade uppgifterna återtär härmed ansvaret för dessa. Returneringen gäller endast ovan angivna uppgifter, i övrigt gäller den uppgiftsfördelning som tidigare har överenskommits. I samband med returneringen skapar vi en handlingsplan för att jag ska kunna återta ansvaret för den returnerade arbetsmiljöuppgiften snarast.

Namnteckning – den som tar emot returnerad arbetsmiljöuppgift	Namnteckning – den som returnerar sin/sina arbetsmiljöuppgifter
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Befattning/funktion/titel	Befattning/funktion/titel
Ort och datum	Ort och datum



11. Teknik- och servicenämndens delegationsordning 2024 TSN2024/1



Teknik- och serviceförvaltningen

Diana Wallin | Nämndsekreterare
0734-647109 | diana.wallin@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

Fastställande av teknik- och servicenämndens delegationsordning 2024

Förslag till beslut

Teknik- och servicenämnden beslutar att fastställa delegationsordning- och föreskrifter i enlighet med upprättat förslag.

Ärendet

Kommunfullmäktige har fattat beslut om ny nämnds- och förvaltningsorganisation på samhällsbyggnadsnämnden/samhällsbyggnadsförvaltningen, 2023-11-16, § 126. Den nya teknik- och servicenämnden har behov av en reviderad delegationsordning- och föreskrifter utformad efter ny nämnd. Teknik- och serviceförvaltningen har tagit fram ett förslag som utgår från samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning, 2023-02-20, § 31.

Följande förändringar från gällande delegationsordning har gjorts i förslaget: delegationsföreskriften har uppdaterats, andra stycket i Anmälan om delegationsbeslut och första stycket i Ärendegrupper som redovisas genom särskild beslutföreteckning har tagits bort. Listor över delegater och författningar har uppdaterats kring teknik- och servicenämnden.

Delegationspunkter 1.8-1.17, 2.1-2.67, 6.6 samt fullständiga kapitel 3-5 har uteslutits från reviderat förslag till teknik- och servicenämndens delegationsordning.

I kapitel 2 har delegationspunkt 1.19 lagts till, ny underrubrik Gaturenhållning och skyltning har lagts till med tillhörande delegationspunkter från tidigare 2.68-2.72, med tillägg för ny delegationspunkt 2.14.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att föreslagna förändringar behöver göras för att passa den nya förvaltningens behov och anpassa den till gällande lagstiftningen. Vidare anser förvaltningen att tillkommande delegationspunkterna som föreslås är viktiga att inkludera i den nya delegationsordningen för att kunna upprätthålla en effektiv och rättssäker beslutsprocess.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2024-01-10, TSN2024/1-1

Förslag till ny delegationsordning TSN 2024/1-2

Samhällsbyggnadsnämndens delegationsordningsföreskrifter och delegationsordning, SBN2023/7-4

Ny nämnds- och förvaltningsorganisation på
samhällsbyggnadsnämnden/samhällsbyggnadsförvaltningen, KS2023/92

Skickas till

Nämndsekreterare

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef

Diana Wallin

Nämndsekreterare

Fastställt: TSN 2024-01-29, §

Gäller för: Teknik- och servicenämnden

Dokumentansvarig: Nämndsekreterare

Dnr: TSN2024/1-

Teknik- och servicenämndens delegationsföreskrifter och delegationsordning

Delegationsföreskrifter

Delegation och delegationsförteckning

Enligt kommunallagen kan en nämnd överföra sin beslutanderätt till en delegat. Delegering får ske till presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare eller till en anställd, att på nämndens vägnar besluta i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden. Delegering får också göras till anställd i annan kommun eller region som utför arbete för nämndens räkning inom ramen för avtalssamverkan. Dessa bestämmelser finns i kommunallagens 6 kap 37-40§§, 7 kap 5-8§§ samt 9 kap. 37§.

Med delegationsförteckning avses en förteckning över de ärenden nämnden har delegerat.

Vad kan inte delegeras?

Beslutanderätten får inte delegeras i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Delegationsbeslut

Genom delegering flyttas beslutanderätten från nämnden till delegaten. Delegaten träder helt i nämndens ställe och beslutar i nämndens namn. Nämnden kan inte ändra beslutet.

Nämnden kan återkalla den givna beslutanderätten. Det kan göras generellt för en viss grupp av ärenden, för en viss delegat eller för ett visst ärende. Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Det bör dock endast ske i ärenden som nämnden bedömer vara av principiell art.

Om delegaten finner att ett ärende inom delegeringsuppdraget är av större vikt eller av principiell betydelse ska ärendet hänskjutas till nämnden för avgörande.¹

Anmälan av delegationsbeslut

Nämnden ska själv besluta i vilken utsträckning de beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden eller förvaltningschefen ska anmälas till nämnden.

Beslut som fattats i enlighet med 6 kap. 39§ kommunallagen, samt beslut som får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap. kommunallagen (laglighetsprövning) ska alltid anmälas till nämnden vid nästa sammanträde. Om beslut enligt andra stycket ovan inte anmäls måste de protokollföras särskilt (6 kap. 40§ KL).

¹ Även ärenden som inte är av principiell betydelse kan alltid hänskjutas till nämnd om delegaten så finner lämpligt.

Delegationsbeslut och beslutsförteckningar anmäls till nämnden i kommunens diariesystem Platina, enligt separat rutin.

Om delegaten finner att ett beslut kan vara av omedelbart intresse för nämnden eller om det föreligger andra skäl ska beslutet alltid anmälas särskilt.

Vidaredelegering

Förvaltningschefen får vidaredelegera ärenden till underställd anställd. Nämnden ska ha vetskap om vem som har fått beslutanderätten. Beslut som fattas efter vidaredelegering anmäls till förvaltningschefen och nämnden. Vidaredelegerad beslutanderätt kan återkallas av såväl förvaltningschefen som nämnden (7 kap. 5-6§§ KL).

Vidaredelegering kan också göras till anställd i annan kommun eller region som utför arbete för nämndens räkning inom ramen för avtalssamverkan (9 kap. 37§ KL).

Ersättare för delegat

Vid förfall² för delegat övertas delegatens beslutanderätt:

- i första hand av den som förordnats som vikarie på delegatens tjänst.
- i andra hand av delegatens närmaste chef.

Ärenden delegerade till ordföranden handläggs vid förhinder för denne av vice ordföranden.

Vid förfall för förvaltningschefen övertas beslutanderätten:

- I första hand av biträdande förvaltningschef,
- i andra hand av den som förordnats som vikarie,
- eller annars av tillförordnad chef.

Vid förfall i samtliga led eller vid jävssituation övertas beslutanderätten av nämndens ordförande.

Vid presidiets förfall återgår beslutanderätten till samhällsbyggnadsnämnden.

Jäv

Delegat får inte fatta beslut i ärenden, där delegaten är jävig. I en jävssituation ska ärendet överlämnas till närmaste chef som då övertar delegatens beslutanderätt i ärendet.

² Förfall: Frånvaro från tjänst på grund av t.ex. sjukdom, semester, tjänstledighet, längre tjänsteresa eller liknande.

Verkställighet

Delegering innebär att självständig beslutanderätt förs över från nämnden till delegaten. Föreligger ingen självständig beslutanderätt talar man om ren verkställighet. I sådana ärenden saknas utrymme för självständiga bedömningar. Ofta är frågorna redan reglerade i lag eller avtal, och det är uppenbart att endast ett visst beslut får fattas. Det kan t ex handla om tillämpning av en kommunal taxa. Att exempelvis skicka ut fakturor är ren verkställighet och därför inget delegationsbeslut.

Verkställighetsbeslut ska inte anmälas till nämnden.

Undertecknande av handlingar

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet.

Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av förvaltningschef. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

Handlingar som delges nämnden får enligt nämndens reglemente undertecknas av ordförande och förvaltningschef. Rätten att underteckna delgivningar lämnas härigenom även till enhetschef inom respektive verksamhetsområde.

Överklagan

Förvaltningsbesvär

Förvaltningsbesvär kan anföras över delegationsbeslut som grundar sig på specialförfattningar med särskilda regler om hur beslut överklagas. Vid förvaltningsbesvär prövas både lagligheten och lämpligheten av det överklagande delegationsbeslutet. Domstol kan vid förvaltningsbesvär fatta ett nytt beslut.

Förvaltningsbesvär kan endast anföras av den som personligen berörs av delegationsbeslutet.

Om delegationsbeslutet kan överklagas med förvaltningsbesvär ska en överklagandehänvisning bifogas beslutet.

Vid förvaltningsbesvär ska skrivelsen med överklagandet ges in till den myndighet som meddelat beslutet. Den ska ha inkommit till myndigheten inom tre (3) veckor från den dag då klagande fick del av beslutet. Den myndighet som meddelat beslutet prövar om överklagandet har inkommit i rätt tid.

Myndigheten (delegaten) ska ompröva beslutet om det är uppenbart oriktigt och om det snabbt och enkelt kan ändras och ändringen kan ske utan nackdel för part.

Överklagandet, tillsammans med alla handlingar i ärendet, lämnas sedan till den myndighet som ska pröva överklagandet, även i de fall beslutet omprövats.

Av delegationsordningen framgår vilka beslut som överklagas genom förvaltningsbesvär samt till vilken instans man överklagar.

Laglighetsprövning

Laglighetsprövning (kommunalbesvär) kan endast anföras av den som är kommunmedlem, d.v.s. folkbokförd, äger fast egendom i kommunen eller är taxerad till kommunalskatt där.

Domstolen prövar endast beslutets laglighet och inte lämplighet.

Tiden för överklagande räknas från den tidpunkt då justeringen av protokollet, från det sammanträde vid vilket delegationsbeslutet anmäldes, tillkännages på kommunens anslagstavla.

Om delegationsbeslutet tagits in i särskilt protokoll räknas tiden för överklagande från den tidpunkt då justeringen av detta protokoll tillkännages på kommunens anslagstavla.

Revidering

Delegationsordningen ska revideras årligen eller vid behov.

Delegationsordning

Förkortningar delegater

TSN	Teknik- och servicenämnden
TSNo	Teknik- och servicenämndens ordförande
TSN presidie	Teknik- och servicenämndens presidie
FC	Förvaltningschef
EC	Enhetschef
FaC	Fastighetschef
VAGC	VA-/gatuchof
PAC	Park-/avfallschef
ECM	Enhetschef Måltid
ECL	Enhetschef Lokalvård
Adm	Administratör
N.sek.	Nämndsekreterare
Sam	Samordnare inom resp. enhets verksamhetsområde
TGI	Trafik-/gatuingenjör

Författningar

AF	Avfallsförordning (2011:927)
FL	Förvaltningslag (2017:900)
KL	Kommunallag (2017:725)
LED	Lag (2006:985) om energideklarationer
LGS	Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
FGS	Förordning (1998:929) om gatuhållning och skyltning
LKP	Lag (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.
LtL	Ledningsrättslagen (1973:1144)
OSL	Offentlighet- och sekretesslag (2009:400)
SJVFS	Jordbruksverkets föreskrifter
SNFS	Naturvårdsverkets föreskrifter
TF	Tryckfrihetsförordning (1949:105)

Innehåll

Delegationsordning.....	6
1 Övergripande frågor.....	9
Administrativa ärenden.....	9
Personalärenden.....	9
Ekonomiärenden, upphandling.....	10
2 Teknisk försörjning.....	11
Trafik, vägbidrag och parkering.....	11
Gaturenhållning och skyltning.....	11
Allmän plats.....	12
Torghandel.....	12
Kommunalt vatten och avlopp samt kommunal avfallshantering.....	12
3 Kommunalt fastighetsinnehav.....	14
Arrenden, hyror och upplåtelser.....	14
Övrigt.....	14

1 Övergripande frågor

Administrativa ärenden

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
1.1	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens beslut inte kan avvaktas.	KL 6 kap. 39§	TSNo	
1.2	Beslut att inte lämna ut allmän handling	TF 2 kap. 12 § och OSL 6 kap. 4 §	FC, EC, N. sek	
1.3	Avvisa överklagande som inkommit för sent.	FL 45§ 1 st. 2 p	FC, N. sek	Om kommunen finner att överklagandet har kommit in i rätt tid behövs inte något formellt beslut om detta. Om överklagandet inte har kommit in i rätt tid, ska kommunen besluta att avvisa överklagandet.
1.4	Omprövning av beslut fattat av: - tjänsteman - TSN	FL 36-39 §§	Delegat i ursprungsärendet	
1.5	Avge yttrande med anledning av laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär. Det överklagade beslutet ska vara fattat på delegation.		FC, EC	
1.6	Föra nämndens talan eller utse och ge fullmakt till ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar av olika slag.		TSNo	Not. Om inte annan delegation framgår i specifikt ärendeslag.
1.7	Avge yttranden till statliga, landstingskommunala eller primärkommunala myndigheter, annan organisation eller enskild i ärenden som ej är av principiell beskaffenhet eller annan större vikt.		FC	
1.8	Utse personer för granskning av inspelat material vid kameraövervakning.		FC	Granskning av bilder får endast ske då tillbud inträffat eller då misstanke råder om att ett tillbud skett. Med tillbud avses i detta fall icke tillåtna handlingar som exempelvis skadegörelse, stöld eller våld. Inspelade bilder omfattas av sekretess och får endast lämnas ut till brottsbekämpande myndigheter.

Personalärenden

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
-----	--------------------	--------	-------------	------

1.9	Beslut om att medarbetare får ha kvar sin anställning efter uppnådd pensionsålder samt medgivande av anställning av ålderspensionär		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.10	Förbud mot medarbetares bisyssla		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.11	Disciplinåtgärd i form av skriftlig varning respektive avstängning med eller utan löneförmåner		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.12	Uppsägning på grund av arbetsbrist eller personliga skäl		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.13	Avskedande		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.14	Överenskommelse om avgångsvederlag motsvarande lön upp till 12 månader		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.15	Särskild avtalspension		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.16	Omplacering inom förvaltningen		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut

Ekonomiärenden, upphandling

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
<p>All upphandling ska ske i enlighet med gällande upphandlings-/inköpspolicy samt riktlinjer för direktupphandling och inköp. Beakta särskilt lagkravet på dokumentationsplikt vid inköp (direktupphandling) över 100 tkr. Avropsanmälan till inköpscentraler är verkställighet. Avrop mot ramavtal, inklusive förnyad konkurrensutsättning, är verkställighet. Upphandling/ inköp understigande 150 tkr är verkställighet.</p>				
1.17	Utse beslutsattestanter		FC	Förteckning över beslutsattestanter ska tillställas ekonomi- och personalavdelningen
1.18	Försäljning av lös egendom med försäljningsvärde upp till fem (5) basbelopp		FC	Inom nämndens verksamhetsområde. (Från kommunstyrelsens delegationsordning)
1.19	Godkänna förfrågningsunderlag samt fatta tilldelningsbeslut vid upphandlingar upp till 300 000 kr		FC	Upphandling överstigande 300 000 kronor hanteras av ekonomichef (Upp till 3 tröskelvärden) respektive KSAU (över 3 tröskelvärden).

2 Teknisk försörjning

Trafik, vägbidrag och parkering				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.1	Avge yttrande till länsstyrelsen i trafikärenden		VAGC, TGI	
2.2	Beslut om tillfällig lokala trafikföreskrifter med högst 6 mån giltighet		VAGC, TGI	
2.3	Beslut om undantag från lokal trafikföreskrift		VAGC, TGI	
2.4	Beslut om tillfälliga dispenser för tungt och/eller brett fordon		VAGC, TGI	
2.5	Beslut om flyttning av fordon	Lag om flyttning av fordon i vissa fall 2a §	VAGC, TGI	
2.6	Fordonsanmälan/skrotning av fordon som flyttats från kommunens mark	SFS 1982:129 och SFS 1982:198	VAGC, TGI	
2.7	Beslut om förordnande av parkeringsvakt	§ 6, Lag (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.	VAGC, TGI	
Gaturenhållning och skyltning				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.9	Tillstånd att sätta upp skyltar varigenom allmänheten avvisas från ett visst område som är av betydelse för friluftslivet	5 § LGS	VAGC	
2.10	Beslut om tillstånd att varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål utomhus	6-7 §§ LGS	VAGC	Förutsätter delegation av beslutanderätten från länsstyrelsen i enlighet med 6 § första stycket FGS
2.11	Medgivande att ha affisch eller annan tillfällig anordning utomhus för reklam, propaganda eller liknande ändamål uppsatta mer än fyra veckor	9 § LGS 6 § första stycket FGS	VAGC	Förutsätter delegation av beslutanderätten från länsstyrelsen i enlighet med 6 § första stycket FGS
2.12	Avge yttrande till länsstyrelsen eller andra myndigheter i ärende	5-10 §§ LGS 4 § första stycket FGS	VAGC	
2.13	Tillsyn och meddela föreläggande så att efterlevnad av lagen och föreskrifter följs	11-12 §§ LGS	VAGC	

2.14	Besluta om avgifter med anledning av prövning av fråga om tillstånd eller medgivande i enskilda ärenden med tillämpning av kommunens taxeföreskrifter	13 § LGS 1 § andra stycket förordningen (1998:903) om avgifter för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt kommunens taxa	VAGC	
Allmän plats				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.15	Upplåtelse av allmän plats för en sammanhängande tid upp till sex (6) mån		VAGC, Sam	
2.16	Yttrande över ansökan till polismyndighet om tillstånd till nyttjande av allmän plats mm för anordnande av offentlig sammankomst eller tillställning		VAGC, Sam	
2.17	Yttrande över ansökan om bössinsamling		VAGC, Sam	
2.18	Beslut om grävningstillstånd på kommunal mark		VAGC, Sam	
2.19	Beslut om nedsättning av gällande taxa		VAGC	
Torghandel				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.20	Upplåtelse av torgplats		Verkställighet Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	
2.21	Beslut om tillstånd för uppställning av fordon eller släpvagn på försäljningsplats		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	
2.22	Beslut om undantag från fastställda försäljningstider		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	
2.23	Beslut om att torgförsäljning helt eller delvis ska ställas in		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	
Kommunalt vatten och avlopp samt kommunal avfallshantering				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.24	Anslutning till kommunens vatten- och avloppsanläggning		Verkställighet	
2.25	Avstängning av vattentillförsel		Verkställighet	
2.26	Beslut i kundrelaterade ärenden upp till 10.000 kr/ärende.		PAC, VAGC	
2.27	Anvisa plats för hämtning av hushållsavfall.		PAC	

2.28	Teckna avtal för att ansluta enskilda fastigheter eller gemensamhetsanläggningar, som ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp, till den allmänna kommunala vatten- och avloppsanläggningen		VAGC	
2.29	Beslut i avtalsfrågor gällande besök på andra kommuners och vår återvinningscentral		PAC	

3 Kommunalt fastighetsinnehav

Arrenden, hyror och upplåtelser

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
3.1	Uppsägning av hyresgäst och begäran om avhysning vid bristande hyresbetalning		FaC, VC	
3.2	Säga upp hyresavtal avseende kommunala lokaler, verksamhetslokaler och bostäder där förvaltningen, på delegation, tecknat avtalen		TSN Presidiet	
3.3	Avtal om upplåtelse av jakträtt på kommunens mark i högst 5 år		TSN Presidiet	
3.4	Utarrendera eller på annat sätt upplåta obebyggd mark i högst 5 år		TSN Presidiet	

Övrigt

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
3.5	Att företräda kommunen som fastighetsägare i vägföreningar, vägsamfälligheter och liknande sammanslutningar		FaC	



12. Krisplan TSN2024/5



Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer | Biträdande förvaltningschef
0734-64 72 00 | annelie.fischer@bollebygd.se

Krisplan för teknik- och serviceförvaltningen

Förslag till beslut

Teknik- och servicenämnden beslutar anta Krisplan för teknik- och serviceförvaltningen

Ärendet

Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH, 2006:544) beskriver hur kommunen ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid. Ansvar för en extraordinär händelse är reglerat i LEH men kommunen måste även ha en beredskap för att kunna hantera händelser som inte klassas som extraordinära.

I kommunen finns en fastställd krisledningsorganisation som kan träda in och hantera kriser. Denna beskrivs i ”Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser”

Teknik- och serviceförvaltningen har tagit fram en plan som gäller för förvaltningen.

Beslutsunderlag

- Krisplan för teknik- och serviceförvaltningen, tjänsteskrivelse
- Krisplan för teknik- och serviceförvaltningen, rapport

Skickas till

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef

Anvisningar

Fastställt: 2024-01-29

Fastställt av: Teknik och servicenämnden § **xx**

Reviderad: xxxx-xx-xx

Krisplan för Teknik serviceförvaltningen, Bollebygds kommun

Plan för särskild händelse



Innehåll

Krisplan för Teknik serviceförvaltningen, Bollebygds kommun	1
Krisberedskap inom Teknik- och servicenämnden i Bollebygds kommun.....	3
Krisledningsorganisation i Bollebygds kommun.....	3
Ledningsprinciper	5
Aktivering av krisledningsarbetet.....	5
Krisledningsgruppen vid Teknik- och serviceförvaltningen	6
<i>Organisation</i>	6
<i>Aktivering av krisledningen</i>	6
<i>Kommunikation</i>	7
<i>Lokaler</i>	7
<i>Roller och ansvar</i>	7
<i>Startmöte</i>	7
<i>Informera och kommunicera</i>	7
Handlingsplaner.....	7
Återgång till ordinarie organisation.....	8
Uppdatering.....	8
Utbildning och övning	8

Krisberedskap inom Teknik- och servicenämnden i Bollebygds kommun

Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH, 2006:544) beskriver hur kommunen ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid. Ansvaret vid en extraordinär händelse är reglerat i LEH men kommunen måste även ha en beredskap för att kunna hantera händelser som inte klassas som extraordinära. Sådan krishantering utgår inte från någon särskild lagstiftning utan ska hanteras inom ramen för kommunallagen¹.

Kommunen ska för varje mandatperiod fastställa en plan för att hantera extraordinära händelser som utgår från kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Krisledningsorganisation i Bollebygds kommun

I kommunen finns en fastställd krisledningsorganisation som kan träda in och hantera kriser. Denna beskrivs i ”Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser”

Kriser/händelser hanteras på olika nivåer i kommunens organisation beroende på krisens /händelsens omfattning. Nedan beskrivs definition av händelser och vilka funktioner i kommunen som ansvarar för krisledningen.

För att skapa en tydlig struktur utgår Bollebygds kommun ifrån tre nivåer vilka beskriver önskade händelsers allvarlighetsgrad:

- Särskilda händelser
- Samhällsstörning eller allvarlig händelse
- Extraordinär händelse

Vilken funktion som ansvarar för att hantera en uppkommen händelse beror på dess allvarlighetsgrad. Se nedan. En viktig aspekt är att händelsens allvarlighetsgrad kan förändras över tid.

Händelse	Funktion som aktiveras	Representanter i funktionen
Särskilda händelser Kan i hög utsträckning hanteras inom den ordinarie verksamheten, men kräver delvis stöd och samordning på central nivå	Berörd förvaltning Krisledning TSF	Förvaltningens krisorganisation
Samhällsstörning eller allvarlig händelse Kan inte hanteras inom den berörda förvaltningens krisledning utan kräver central samordning och stöttning	Kommunens Krisledningsstab	Kommunchef Stabschef Säkerhetschef Kriskommunikationsansvarig Berörd chef Dokumentatör
Extraordinär händelse (Även vid samhällsstörning eller	Förstärkt krisledningsstab	Ovanstående samt: Chefer efter behov Krisinformationsgrupp Upplivningscentral

¹ Kommunallag, SFS 1991:900

<p>allvarlig händelse om behovet finns) Är en händelse som avviker från det normala, innebär allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner eller överhängande risk för sådana störningar och kräver skyndsamma insatser av kommunen.</p>		<p>Förplägnad lokaler, teknik Analysgrupp POSOM Samverkansperson Specialister</p>
---	--	---

Vid en extraordinär händelse kan krisledningsnämnden ta över de delar av nämndens ansvar som gäller krisen. Respektive förvaltnings uppgift blir att stödja och bistå den centrala krisledningsgruppen med sin specialistkompetens.

Förvaltningarna ska upprätta krisplaner för att hantera allt ifrån särskilda händelser till att vara en stödfunktion åt kommunens krisledningsstab vid extraordinära händelser.

Krisplanerna reglerar:

- Vilket ansvar förvaltningarna har att agera och hantera vid särskild händelse – samhällsstörning – Extraordinära händelser (EOH)
- Hur förvaltningarnas krisorganisation ser ut
- Rapporteringsskyldighet till krisledningsorganisationen
- Checklistor för olika typer av händelser (bilagor)
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) definierar en samhällsviktig verksamhet² som en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:
 - ✓ Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort sikt kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
 - ✓ Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

I Bollebygds kommuns Risk- och sårbarhetsanalys 2023 har kommunens prioriterade områden identifierats (se nedan). Resultat av RSA visar kommunens mest kritiska beroenden listan är sekretessbelagd och finns för ansvariga att läsa i Platina.

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser 2014:5

Ledningsprinciper

I det svenska krishanteringssystemet finns tre grundläggande principer för ansvaret vid en kris eller extraordinär händelse. Dessa är:

- **Ansvarsprincipen** – att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid störningar i samhället. Aktörer har även ett ansvar att agera även i osäkra lägen. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörerna ska stödja och samverka med varandra
- **Närhetsprincipen** – att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga
- **Likhetsprincipen** – att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

Aktivering av krisledningsarbetet

Signaler om att aktivera krisledningen kan komma från olika håll, till exempel chefer, medarbetare, räddningstjänst, allmänhet, polis, SMHI och media. Då är det viktigt att vara uppmärksam och agera i tid. Indikatorer kan vara:

- Betydligt större medietryck än i vardagen
- Vädervarningar och /eller väderhändelser
- Oroväckande personalbrist (strejk – epidemi)
- Störningar i teknisk infrastruktur och försörjningssystem till exempel dricksvatten, el och brand
- Flera mindre händelser samtidigt
- Mycket stor oro bland allmänheten

Krisledningen ska alltid samlas om något av följande kriterier är uppfyllda:

- Vid akut situation som hotar samhällsviktig verksamhet
- Vid akut situation som kräver snabba beslut
- När samordning krävs mellan verksamheter/enheter inom förvaltningen
- Om det föreligger ett stort informationsbehov

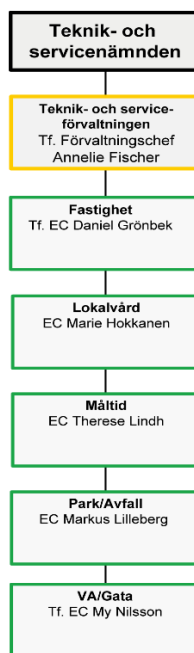
Krisledningsgruppen vid Teknik- och serviceförvaltningen

Organisation

Krisledningsgruppen består av delar av teknik- och serviceförvaltningens ledningsgrupp. Gruppen ska hantera händelser som är specifika för förvaltningen. Kommunens säkerhetschef samt informatör kan gå in och stödja teknik- och serviceförvaltningens krisledning vid behov.

Vid en händelse kan arbetsuppgifter för medarbetare komma att förändras efter behov. Delegation vid händelse som hanteras inom egen förvaltning, s.k. särskild händelse, finns redovisat i *Delegationsordning vid kris*.

Figur 1. Organisations-skiss, teknik- och serviceförvaltningen



Aktivering av krisledningen

Vid en kris/händelse eller misstanke om kris/händelse ska medarbetare i första hand ta kontakt med sin närmaste chef som i sin tur kontaktar förvaltningschefen. Tjänsteman i beredskap (TIB) samt kommunchef kontaktas av förvaltningschef vid behov.

Försiktighetsprincipen gäller vilket gör att det därmed är kontakt tas en gång för mycket än en gång för lite. Dokumentation av händelsen görs av den som först får informationen. Det görs på *Dokumentation av händelse*. En snabb bedömning av händelsen görs med stöd av *Förmöte*.

TIB (tjänsteman i beredskap) alternativt kommunchef, beslutar om aktivering av krisledningsstaben.

Vid krisledningsstabens förmöte beslutas vilken nivå i kommunen som ska hantera händelsen.

Oavsett om det är en händelse som hanteras av kommunens krisledningsstab eller teknik- och serviceförvaltningens krisledning så behöver teknik- och serviceförvaltningens

krisledning samlas för att planera för verksamheten vid kris/särskild händelse. Förvaltningschef informerar också nämndens presidium om händelsen samt information om att krisledningen är samlad.

Kommunikation

Mobiltelefon samt e-post används för kommunikation och vid larm. Dessa kan dock sluta fungera, då skall kommunikation ske enligt nedan.

- Utse en sambandsperson
- Skriv på en whiteboardtavla var ni är och när ni förväntas vara tillbaka
- Teknik- och serviceförvaltningens krisledning samlas kl. 08:00, 13:00, 18:00 och 22:00.
- RAKEL (radio), finns på Råssa samt Tingkullen

Lokaler

Krisledningen samlas i konferensrummet på Råssa eller annan plats som förvaltningschefen beslutar. Krisledningen består av:

- Förvaltningschef
- Enhetschef park/avfall
- Enhetschef lokalvård
- Administrativ handläggare

Roller och ansvar

Förvaltningens krisledningsarbete leds av förvaltningschefen eller dennes ersättare, enhetschef lokalvård.

Startmöte

Startmöte genomförs enligt dagordning som återfinns i bilaga 3.4. På startmötet upprättas samband- och aktivitetstablåer. En medarbetare (samt dennes ersättare) från någon av teknik- och serviceförvaltningens enheter, som inte är direkt berörd av krisen, utses till ansvarig för dokumentationen. Vid fortsatta träffar används bilagorna 3.5 *Dagordning avstämningsmöte*. Även bilaga 3.6 *Loggbok* används för att tydliggöra händelseförloppet i krisbearbetningen.

Informera och kommunicera

Förvaltningschefen eller dennes ersättare informerar och kommunicerar med kommunledning, och krisledning och presidiet. Respektive enhetschef informerar därefter den egna personalen.

Vid en särskild händelse ansvarar förvaltningschefen för beslut om kommunikation med media och allmänhet. Administratörer arbetar med att informera allmänheten om frågorna som berör teknik- och services ansvarområden, utifrån inriktningsbeslut. Om teknik- och serviceförvaltningen vill/behöver ha hjälp med att informera och kommunicera vid en särskild händelse kontaktas kommunens kriskommunikatör.

Kommunens krisledningsstab kommunicerar med allmänheten och media vid en *sambällsstörning eller allvarlig händelse* och en *extraordinär händelse*. teknik- och serviceförvaltningens medarbetare kan medverka som specialister.

Handlingsplaner

Teknik- och serviceförvaltningen har handlingsplaner för respektive enhet.

Återgång till ordinarie organisation

Förvaltningschef beslutar om återgång till ordinarie organisation samt meddelar berörda, internt och externt, om återgång till normal verksamhet. Rapporter och dokumentation skall samlas in. Efter insatsen görs en utvärdering, se *Utvärdering av händelse*. Utvärderingen ska överlämnas till teknik- servicenämnden snarast möjligt.

Uppdatering

Krisplanen, exklusive bilagor, ska uppdateras och antas av teknik- och servicenämnden varje mandatperiod. Bilagor, till exempel handlingsplaner, uppdateras kontinuerligt av respektive enhet minst en gång per år.

Utbildning och övning

Teknik- och serviceförvaltningen genomför utbildning eller övning i krisberedskap vart annat år. Ansvarig är förvaltningschef och säkerhetschef. Utbildningar och övningar som rör brandskydd och utrymning regleras separat i brandskyddspolicy för Bollebygds kommun.

Krisplanen hanteras på respektive arbetsplatsträff en gång per år. Det är viktigt med uthållighet i krisberedskap då vi aldrig har svar på frågorna när, vad och var. Enhetschef ansvarar för att informera ny personal om Krisplanen.



13. Val av ledamot och ersättare till kommunala pensionärsrådet TSN2024/13

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer | Biträdande förvaltningschef
0734-64 72 00 | annelie.fischer@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

Val av ledamot och ersättare till kommunala pensionsrådet

Förslag till beslut

Under förutsättning att gällande reglemente för kommunala pensionärsrådet revideras av Kommunfullmäktige beslutar teknik- och servicenämnden att utse Sverre Fredriksson (M) till ordinarie ledamot i det kommunala pensionärsrådet samt Robert Brandt (SD) till ersättare.

Ärendet

Kommunala pensionärsrådet (KPR) syftar till att vara en instans för ömsesidigt informationsutbyte och samråd mellan Bollebygds kommun och företrädare för pensionärsorganisationerna och kommunen i frågor som har aktualitet för ålders- och förtidspensionärer. KPR ska genom sitt arbete stärka inflytandet i frågor som rör äldre och verka för att äldres frågor beaktas i nämnder och förvaltningar.

I reglementet för kommunala pensionärsrådet (KPR), fastställt av kommunfullmäktige, den 21 september 2023, framgår att kommunen representeras politiskt i KPR av två ordinarie ledamöter från kommunstyrelsen och en ordinarie ledamot från vardera samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden samt en ersättare från vardera kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Beslutsunderlag

- Val av ledamot och ersättare till kommunala pensionärsrådet (KPR), tjänsteskrivelse, daterad 2024-01-17
- Reglemente för kommunala pensionärsrådet (KPR) i Bollebygds kommun, 2023-06-29

Skickas till

Kommunala pensionärsrådet

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef



Gäller för: Kommunala pensionärsrådet

Dokumentansvarig: Kommundirektör

Dnr : **KS2023/86-9**

Reglemente för kommunala pensionärsrådet (KPR) i Bollebygds kommun

Syfte

§ 1

Kommunala pensionärsrådet (hädanefter kallat KPR) ska vara en instans för ömsesidigt informationsutbyte och samråd mellan Bollebygds kommun och företrädare för pensionärsorganisationerna i frågor som är aktuella för ålders- och förtidspensionärer.

KPR ska genom sitt arbete stärka inflytandet i frågor som rör äldre och verka för att äldres frågor tas hänsyn till i kommunens nämnder och förvaltningar.

Definition

§ 2

Finns kommunal myndighet eller befattningshavare nämnd i detta reglemente inte kvar efter omorganisation, ska uppgiften fullgöras av den som har tagit över huvuddelen av myndighetens verksamhet eller befattningshavarens arbetsuppgifter.

Organisatorisk placering

§ 3

KPR är organisatoriskt knutet till kommunstyrelsen.

Ansvar

§ 4

De politiskt valda ledamöterna ska regelbundet rapportera till sin styrelse eller nämnd om KPR:s verksamhet.

De politiskt valda ledamöterna ska regelbundet rapportera till KPR om aktuella styrelse- eller nämndsfrågor av betydelse för pensionärer.

KPR:s verksamhet

Allmänna uppgifter

§ 5

KPR ska aktivt arbeta för att pensionärers synpunkter framförs till kommunen på ett strukturerat sätt.

KPR ska bevaka och driva pensionärers intressen.

Uppgifter/verksamhetsområde

§ 6

Kommunen ska genom KPR informera och samråda om sina verksamheter, planerade förändringar samt resultat av insatser eller åtgärder som rör pensionärer.

Kommunen ska ge KPR möjlighet att ingå i planerings- och projektgrupper i samband med ny- eller ombyggnation av lokaler och bostäder för äldre.

Kommunen ska före beslut, som rör pensionärer, inhämta synpunkter via remissförfarande/samråda med KPR.

KPR ska lämna remissvar på mottagna remisser i kommunala ärenden av betydelse för pensionärers situation i kommunen.

KPR ska vara referensgrupp i frågor som rör pensionärers situation.

KPR ska till styrelse och nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som rådet finner behövliga.

KPR:s val och sammansättning

KPR

§ 7

KPR består av elva (11) ledamöter och tio (10) ersättare.

§ 8

KPR:s ledamöter och ersättare utses för en tid av fyra (4) år från och med 1 januari året efter att val till kommunfullmäktige hållits.

Sammansättning

§ 9

KPR består av fem (5) politiskt valda ledamöter och fyra (4) politiskt valda ersättare till dessa.

Kommunen representeras politiskt i KPR av två ordinarie ledamöter från kommunstyrelsen och en ordinarie ledamot från vardera samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden samt en ersättare från vardera kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Kommunstyrelsen och nämnderna utser själva ledamot och ersättare.

Pensionärsorganisationerna – Pensionärernas riksorganisation (PRO) och Sveriges Pensionärsförbund (SPF) – utser vardera tre (3) ordinarie ledamöter samt vardera tre (3) personliga ersättare till ordinarie ledamöter.

Ordförande

§ 10

Ordförande och vice ordförande utses av kommunstyrelsen och 2:e vice ordförande av utses av pensionärsorganisationerna.

§ 11

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett hela eller del av sammanträdet öppnar den till åldern äldste ledamoten mötet för att rådet ska välja tillfällig ordförande för mötet.

§ 12

Om ordförande är förhindrad att fullgöra uppdraget under en längre tid övertar vice ordförande ordförandens uppgifter.

Kallelser och protokoll

§ 13

Ordförande ansvarar för att kallelsen utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska skickas digitalt via e-post till varje ledamot och ersättare samt annan adjungerad senast tio (10) dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen ska åtföljas av ärendelista. Ordförande beslutar vilka eventuella handlingar som tillhör ärende i ärendelistan som ska medfölja kallelsen.

§ 14

KPR:s synpunkter och initiativ ska redovisas skriftligt i ett protokoll efter varje sammanträde och protokollet delges rådets ledamöter och ersättare, samt kommunfullmäktige, styrelse och nämnder.

Sammanträden

§ 15

KPR sammanträder fyra (4) gånger per år.

KPR sammanträder på dag och tid som ordförande bestämmer. Datum för årets sammanträden ska fastställas i den årliga sammanträdesplanen för kommunen som kommunstyrelseförvaltningen tar fram.

Extra sammanträden ska hållas när ordförande eller mer än hälften av rådets ledamöter så begär.

Ersättare

§ 16

Om en ledamot är förhindrad att delta i hela eller del av sammanträdet ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under pågående ärende har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. Dock bör pågående ärende gå till beslut innan byte sker.

Arvode

§ 17

Arvode betalas ut till politiskt valda ledamöter och ersättare enligt kommunens arvodesreglemente.

Om politiskt vald ledamot eller ersättare inte är årsarvoderad utbetalas sedvanligt sammanträdesarvode.

Arvode betalas inte ut till pensionärsorganisationernas representanter i KPR.

Övrigt

Ändring av reglemente

§ 18

Reglementet för KPR ändras genom beslut av kommunfullmäktige.

§ 19

Önskar KPR att reglementet ändras, ska rådet lämna förslag till kommunstyrelsen, som ska handlägga förslaget inför behandling och beslut i kommunfullmäktige.

Administrativt stöd

§ 20

KPR har rätt till sekreterarstöd och övrig grundläggande administrativ service från kommunstyrelseförvaltningen i kommunen.